

Powiat Międzychodzki

Strategia Rozwoju

Powiatu Międzychodzkiego na lata

2016-2024

przygotowana przez

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP	6
1.1.	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	7
1.2.	METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	8
1.3.	MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	10
2.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA	14
2.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	15
2.1.1.	RYS HISTORYCZNY.....	15
2.1.2.	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	19
2.1.3.	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE POWIATU	22
2.1.4.	WALORY KULTUROWE POWIATU.....	39
2.2.	SFERA SPOŁECZNA.....	55
2.2.1.	DEMOGRAFIA	55
2.2.2.	RYNEK PRACY.....	64
2.2.2.1	BEZROBOCIE	64
2.2.3.	UCZESTNICTWO W KULTURZE.....	67
2.3.	SFERA GOSPODARCZA	70
2.3.1.	ROLNICTWO.....	71
2.3.2.	LEŚNICTWO.....	73
2.3.3.	PRZEDSIĘBIORSTWA	74
2.4.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	77
2.4.1.	KOMUNIKACJA.....	77
2.4.2.	INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA.....	78
2.4.2.1	SIEĆ WODOCIĄGOWA	78
2.4.2.2	SIEĆ KANALIZACYJNA.....	79
2.4.3.	GOSPODARKA ODPADAMI	80
2.4.4.	INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	81

2.4.4.1	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA.....	81
2.4.4.2	SIEĆ GAZOWA.....	83
2.4.5.	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	84
2.5.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	84
2.5.1.	EDUKACJA.....	84
2.5.2.	SPORT I TURYSTYKA.....	87
2.5.3.	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	91
2.5.3.1	OCHRONA ZDROWIA	91
2.5.3.2	POMOC SPOŁECZNA.....	92
2.5.4.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	93
3.	ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	96
3.1	BILANS STRATEGICZNY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	97
3.1.1	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	97
3.1.2	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA	98
3.1.3	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	100
3.2	ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	101
3.2.1	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.	102
3.2.2	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA	103
3.2.3	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	104
4	WYBÓR STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	106
4.1	ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	107
4.2	ANALIZA SWOT/TOWS POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	108
4.2.1	KONSULTACJE SPOŁECZNE	108
4.2.2	ANALIZA SWOT POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	109
4.3	WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	116
5	CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	117

5.1	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU”	118
5.2	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA”	125
5.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE”	128
5.4	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB”	138
6	STRATEGIA POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	143
6.1	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030	144
6.2	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE	144
6.3	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	145
6.4	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE	145
6.5	ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	146
7	WDRAŻANIE STRATEGII.....	148
7.1	METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO NA LATA 2016-2024.....	149
7.2	SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	150
7.3	PUBLIC RELATIONS STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	151
8	ZAŁĄCZNIKI	152
	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	161
	SPIS WYKRESÓW	166

1. WSTEP

1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Planowanie strategiczne jest pojęciem powstałym na potrzeby wojskowości. Takie nazwiska jak Sun Tzu i jego „Sztuka Wojny” czy Carl von Clausewitz i jego praca „O wojnie” znane są każdemu, kto interesuje się strategią. Planowanie strategiczne przeniosło się do biznesu, a stamtąd trafiło wraz z nowoczesnymi metodami zarządzania do samorządów. Popularne powiedzenie mówi: **„Musimy patrzeć, dokąd idziemy, bowiem dojdziemy tam, gdzie patrzymy”**

Czy warto planować daleką przyszłość? Jak daleko sięgnąć może planowanie strategiczne?

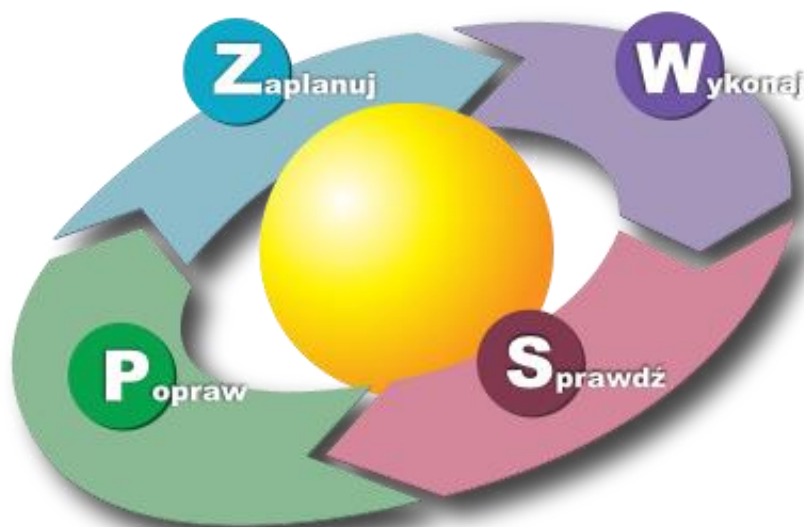
Dokumentem o największym prawnym znaczeniu jest budżet. Jest najistotniejszy dla kontroli poprawności wydatkowania publicznych pieniędzy. Niemniej perspektywa czasowa wielu zadań podejmowanych przez samorzady wykracza poza bieżący rok budżetowy. Aby formalnie móc podjąć działania na lata następne ustawodawca narzucił obowiązek istnienia Wieloletnich Prognoz Finansowych (WPF-ustawa o finansach publicznych). Ze względu na swoją konstrukcję WPF nie gwarantuje realizacji planu. Ustawodawca wpisał te mechanizmy kontrolno-regulacyjne, niemniej wskaźniki czy kontrola RIO dotyczą tylko poprawności formalnej. Ponadto WPF ze swej istoty koncentruje się na zagadnieniach inwestycyjnych. Jednak czy rozwój powiatu przebiega tylko dzięki pieniądзом? Skąd wiedzielibyśmy, gdzie leży Krotoszyn gdyby nie mistrzostwa w rzucie beretem? Czy doroczne spory między Darłowem a Łebą o bycie letnią stolicą Polski komuś szkodzą? Czy te „zadania” były widoczne w budżecie? Nawet jeśli tak, to w niewielkim stopniu.

Strategia to wizja, strategia to marzenia. Myślenie nad rozwojem jednostki samorządowej przez pryzmat ograniczonego budżetu często zabija marzenia. A trzeba marzyć, aby zwyciężyć! Dlatego tworzenie strategii bez koncentracji na finansach zwiększa szansę na ciekawy pomysł. Być może nie wymagający istotnych nakładów.

Ze swej istoty myślenie strategiczne w samorządzie winno sięgać wiele lat naprzód. Nie trzeba być urbanistą aby zauważyć, że ponosimy konsekwencje decyzji podjętych nawet dziesiątki i setki lat temu. Jak wyglądałaby Warszawa, gdyby nie zbudowano Pałacu Kultury? Jakim miastem byłby Kraków, gdyby nie decyzja o budowie Nowej Huty? Natomiast czy można planować finanse w takim zakresie – chyba nie.

Przyjąć można, że strategia winna sięgać minimum 5 lat, choć w odniesieniu do niektórych obszarów wizja powinna sięgać znacznie dalej.

Konstrukcja i realizacja strategii powinna być zbieżna z koncepcją ciągłego ulepszania opisanego w tzw. „Cyklu Deminga”.

Rysunek 1 Cykl Deminga (źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

To z kolei oznacza konieczność aktualizacji, dostosowania do zmieniającej się sytuacji, zarówno wewnątrz samorządu jak i w jego otoczeniu. Dlatego można powiedzieć, że:

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO MA CHARAKTER OTWARTY

1.2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Na podstawie stanu aktualnego i wyników prac osób zaangażowanych w określenie możliwości rozwojowych została przygotowana wizja rozwoju Powiatu, realizujące ją cele strategiczne, programy i konkretne zadania. Istotnym pytaniem, na które trzeba sobie odpowiedzieć tworząc strategię jest zawsze, jaki przyjąć horyzont czasowy? W niniejszej strategii przyjęto perspektywę do roku 2024.

Najważniejszym pytaniem pozostaje zatem:

W jakim miejscu chcemy być za osiem lat?

Samorządowcy mają ogromną wiedzę o swoim terenie, dodatkowo optymalizują wydatki, dlatego przy tworzeniu niniejszego dokumentu posłużono się metodą partycypacyjno-ekspercką. Skorzystano z wiedzy mieszkańców, zwłaszcza aktywnych w pracach samorządu, organizacji pozarządowych i biznesu. Skorzystano z licznych danych dostępnych w Starostwie Powiatowym, w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego, innych instytucji publicznych (Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Wojewódzki, Urzędy poszczególnych gmin powiatu itp.). Konsultanci Remedis SA współinicjowali spotkania, porządkowali i uzupełniali uzyskiwane informacje. Ponadto dokonali zintegrowanej, wielowątkowej analizy SWOT. Ważną rolą ekspertów zewnętrznych było odniesienie strategii do innych, obowiązujących dokumentów (sąsiadów, innych dokumentów powiatowych, wojewódzkich, krajowych i unijnych).

Po przygotowaniu projektu strategii dokument został poddany konsultacjom społecznym, tak, aby finalnie przygotowana strategia była szeroko akceptowaną wizją rozwoju Powiatu.

Prace nad strategią składały się z następujących elementów:

I. Określenie stanu aktualnego:

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej Powiatu. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- sytuacji demograficznej i społecznej,
- stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,
- stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,
- sytuacji gospodarczej,
- problematyki przestrzennej i mieszkaniowej.

II. Określenie potencjału rozwojowego.

III. Zagregowana analiza możliwości rozwoju.

IV. Wizja rozwoju.

V. Określenie Programów Strategii Powiatu.

VI. Koordynacja strategii z innymi dokumentami strategicznymi.

- VII. Określenie zasad monitorowania i aktualizacji strategii.
- VIII. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Powiatu projektu Strategii.

W oparciu o powyższą metodę wyznaczone zostały kierunki rozwoju Powiatu. Przygotowana Strategia Rozwoju Powiatu obejmuje perspektywę do roku 2024. Jak wcześniej wspomniano na poziomie szczegółowym zadanie realizacji strategii jest przejęte przez dokumenty operacyjne (budżety i WPF).

Dokument wykonany jest w zgodzie z Ustawą z 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.) oraz z Ustawą z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. 2015.1445 ze zmianami).

1.3. MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Schematycznie miejsce Strategii pośród innych podstawowych dokumentów dotyczących rozwoju jest następujące:

„Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024” jest centralnym dokumentem strategicznym Powiatu. Jednak nie funkcjonuje samodzielnie. Immanentnymi składnikami strategii są strategie i programy branżowe.

Podstawowym dokumentem operacyjnym, służącym realizacji strategii jest obowiązująca wieloletnia prognoza finansowa (WPF), uchwalana przez Radę Powiatu. WPF pozwala na śledzenie postępów w realizacji strategii.

Podczas prac nad niniejszą strategią wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- I. Strategia Europa 2020.
- II. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
- III. Raport „Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe”.
- IV. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- V. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.
- VI. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.

dokumenty Powiatu Międzychodzkiego:

- I. Plan Gospodarki Odpadami Dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja.
- II. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Międzychodzkiego w latach 2003-2015.
- III. Program Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Międzychodzkiem 2003-2015.
- IV. Strategia Rozwoju Ratownictwa i Ochrony Przeciwpożarowej dla Powiatu Międzychodzkiego na lata 2011-2020.

oraz dokumenty gmin i innych jednostek powiązanych z Powiatem:

- V. Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020.
- VI. Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023.
- VII. Studium Rowerowe Gminy Międzychód.
- VIII. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Międzychód na okres 2009-2012 z perspektywą na 2013-2016.
- IX. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Międzychód – Aktualizacja.
- X. Plan Odnowy Miejscowości Głazewo 2015-2020.
- XI. Plan Odnowy Miejscowości Gorzyń 2013-2020.
- XII. Plan Odnowy Miejscowości Kamionna 2011-2018.
- XIII. Plan Odnowy Miejscowości Lewice 2011-2018.
- XIV. Plan Odnowy Miejscowości Łowyń 2011-2018.

- XV. Plan Odnowy Miejscowości Mniszki 2011-2018.
- XVI. Plan Odnowy Miejscowości Muchocin 2011-2018.
- XVII. Plan Odnowy Miejscowości Gorzycko Stare 2015-2020.
- XVIII. Plan Odnowy Miejscowości Zatom Stary 2015-2020.
- XIX. Plan Odnowy Miejscowości Krzyżkówko 2015-2020.
- XX. Plan Odnowy Miejscowości Skrzydlewo 2015-2020.
- XXI. Plan Odnowy Miejscowości Zatom Nowy 2015-2020.
- XXII. Plan Odnowy Miejscowości Radgoszcz 2015-2020.
- XXIII. Strategia Rozwoju Gminy Sieraków do roku 2020.
- XXIV. Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków.
- XXV. Raport o Stanie Gminy Sieraków.
- XXVI. Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest na terenie Gminy Sieraków.
- XXVII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków.
- XXVIII. Program Opieki Nad Zabytkami Dla Gminy Sieraków na lata 2008-2011.
- XXIX. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na Lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018.
- XXX. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Sieraków.
- XXXI. Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Sieraków do 2020 roku.
- XXXII. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz.
- XXXIII. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywa na lata 2019-2022.
- XXXIV. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chrzypsko Wielkie.
- XXXV. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2014-2024.
- XXXVI. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chrzypsko Wielkie.
- XXXVII. Plan Odnowy Miejscowości Ryżyn na lata 2011-2018.
- XXXVIII. Plan Odnowy Miejscowości Mylin na lata 2008-2015.
- XXXIX. Plan Odnowy Miejscowości Charcice na lata 2008-2015.

- XL. Plan Odnowy Miejscowości Gnuszyn na lata 2008-2015.
- XLI. Plan Odnowy Miejscowości Łężce na lata 2008-2015.
- XLII. Plan Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie na lata 2011-2018.
- XLIII. Gminny Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2008-2011.
- XLIV. Lokalna Strategia Rozwoju – Stowarzyszenie Puszcza Notecka.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień strategii.

**2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO
GOSPODARCZEJ POWIATU
MIĘDZYCHODZKIEGO – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA**

2.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

2.1.1. RYS HISTORYCZNY¹

Znaleziska w Muchocinie i Radgoszczy pochodzące sprzed 8.000 lat p.n.e. to najstarsze ślady pobytu człowieka w okolicach Międzychodu. W rejonie Mierzyna, z kolei, natrafiono na pozostałości sprzed 2.000 lat p.n.e. Odkryto szczątki osady oraz cmentarzyska. Najstarsze znaleziska archeologiczne z terenów dziś należących do gminy Sieraków pochodzą z epoki kamienia. Z tego okresu występują tu liczne ślady osadnicze i krzemienne narzędzia. W epoce brązu, w okresie kultury łużyckiej, zaludnienie było tu dość znaczne, o czym świadczą liczne grodziska i cmentarzyska położone w okolicach dzisiejszego Sierakowa. Z kolei grodziska pochodzące z IX i X wieku w pobliżu dzisiejszego Międzychodu (pod Gorzyckiem, Muchocinem, Bielskiem i Kolnem) dowodzą gęstego zaludnienia tych terenów we wczesnym średniowieczu. Podobnie w okolicach Chrzypka Wielkiego znaleziono ślady osadnictwa wywodzące się z czasów kultury łużyckiej. Pomiędzy rzeką Wartą i jeziorem była zlokalizowana osada rzemieślniczo-handlowa. Było to więc bardzo dobre miejsce obronne przy szlakach handlowych: wodnym i lądowym. W tych czasach tereny te znajdowały się na skraju terytorium Polan – były to zachodnie granice naszego Państwa. Ludność trudniła się rolnictwem, myślistwem i rybołówstwem. Powstał łańcuch grodów i osad, a nazwy miejscowości mają stary, piastowski rodowód (Radgoszcz, Międzychód, Kolno, Bielsko...). We wczesnym średniowieczu sięgały tu wpływy i posiadłości Cystersów z Bledzewa, a miasta należały do głównych wielkopolskich rodów : Nałęczów i Grzymałów. Międzychód w dokumentach pisanych pojawił się dopiero w roku 1378. Lokacja Międzychodu i Sierakowa nastąpiła przypuszczalnie w XIV wieku (wiadomo, że Międzychód w 1400 roku już był miastem). Na podstawie badań historycznych za datę nadania praw miejskich Sierakowowi przyjmuje się rok 1358. Również dzisiejsza Kamionna była miastem (do XVIII wieku). Z kolei najwcześniejsza wzmianka pisana o Chrzypku Wielkim datowana jest na 1393 rok (choć miejscowość znana już była w XIII wieku). Dostępne źródła historyczne informują, że wszystkie osady znajdujące się dziś na terenach gminy Kwilcz pochodzą z okresu średniowiecza – z wyjątkiem Augustowa, Karolewic i Józefowa, które powstały dopiero w połowie XIX wieku.

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023, Strategia Rozwoju Gminy Chrzypko Wielkie na lata 2014-2024, Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz, Powiat Międzychodzki 1998-2008, <http://powiat-miedzichodzki.pl>

W czasach Jagiellonów tereny te były widownią walk z sąsiadującymi od północy Brandenburczykami, sprzymierzeńcami Krzyżaków. Na wojnę 13-letnią Międzychód wyekwipował i wysłał 4 piechurów. Miejscowi rycerze z pewnością zasilali szeregi chorągwi wielkopolskich.

W czasach Rzeczypospolitej tereny te przechodziły burzliwe losy. Miast nie szczędziły też tragedie - pożary, powodzie i zarazy. Maszerowały wojska walczących w wojnie trzydziestoletniej stron. Po rozbiorach ziemie nadwarciańskie i nadnoteckie były intensywnie zasiedlane niemieckimi osadnikami. Powstawały nowe wsie, "olenderskie". Z tych terenów eksportowano drewno, a w Międzychodzie, gdzie działały warsztaty sukienników, rezydował faktor holenderski. Polskie i niemieckie majątki ziemskie na tych terenach gospodarowały do XX wieku, czego śladem są dwory i pałace oraz zabudowania folwarczne w wielu wsiach powiatu.

Korzenie powstania Starostwa Powiatowego w Międzychodzie sięgają początku XIX wieku, kiedy to w wyniku reformy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w 1817 roku wprowadzono nowy podział administracyjny. Zarządzeniem królewskim z 16 października 1817 roku, z mocą od 1 stycznia 1818 roku utworzono wówczas powiat międzychodzki obejmujący 1420 km². W jego skład wchodziło 5 miast w tym największa z nich Skwierzyna, 41 obwodów dominialnych, 102 gminy wiejskie i 281 miejscowości. Obejmował on tereny od Sokolej Dąbrowy pod Bledzewem po Charcice i Izdebno za Chrzypskiem Wielkim. Pierwszą siedzibą powiatu był dwór w Chalinie. 6 czerwca 1887 roku podjęto decyzję o wydzieleniu z zachodniej części powiatu międzychodzkiego nowego powiatu skwierzyńskiego, który powstał 1 października 1887 roku. Zmniejszony wówczas powiat międzychodzki obejmował 644 km².

Traktat Wersalski potwierdził przynależność tych terenów do odradzającej się Polski. Granica sięgnęła kilka kilometrów na zachód za Międzychód. Peryferyjne, przygraniczne położenie spowodowało, że ziemie te rozwijały się skromnie. Doceniono wtedy walory rekreacyjne Pojezierza, nazywając je "Krajiną 100 Jezior" i organizując przyjazdy wakacyjne. Pewne ożywienie przyniosła eksploatacja złóż torfu i węgla brunatnego, a zwłaszcza kłeska sówki choinówki w borach Puszczy Noteckiej, która spowodowała masowy wyręb drzew i zalesianie Puszczy na nowo. Z tych czasów pochodzi zdecydowana większość drzewostanu. Ożywienie zapanowało też na rzece Warcie, którą wykorzystywano do taniego transportu (port w Międzychodzie). W roku 1924 zbudowano istniejącą do dziś hutę szkła w Sierakowie. Lata

wojny i okupacji przyniosły wiele ofiar wśród polskiej ludności tych ziem. Po wojnie tereny te odbudowały się i zaludniły, chroniąc jednak walory przyrodniczo-krajobrazowe.

W czasach Księstwa Warszawskiego Międzychód został przygranicznym powiatem o znacznym zasięgu, obejmując nawet Skwierzynę i Bledzew. Ważnym wydarzeniem było doprowadzenie linii kolejowej w latach osiemdziesiątych XIX w. Powstawały pierwsze zakłady przemysłowe, z przetwórnią owocowo-warzywną na czele, której rodowód sięga 1904 roku. W początkach XX wieku, na wieść o strajku wrzesińskim również w wiejskich szkołach tego terenu dzieci zastrajkowały w obronie polskiej mowy. Powstanie Wielkopolskie toczyło się na tym terenie dość intensywnie. Wielu ochotników z Sierakowa, Kwilcza, Pniew utworzyło kompanie powstańcze, które zaciekle walczyły pod Kolnem, Głazewem, Łowyniem i w Kamionnie na ważnym, zachodnim froncie powstania, dochodząc na przedmieścia Międzychodu. Ziemie te znalazły się w pierwszych dniach września 1939 roku pod okupacją hitlerowską. Województwo poznańskie zostało anektowane przez III Rzeszę i utworzono jednostkę administracyjną zwaną początkowo Reichsgau Posen (Okręgiem Rzeszy „Poznań”), a już od stycznia 1940 r. - Krajem Warty. Wszystkie szczeble administracji zostają przejęte i obsadzone przez urzędników niemieckich. Wyzwolenie ziem powiatu międzychodzkiego przychodzi z dniem 27 stycznia 1945 roku, kiedy to wkraczają na teren ten czołówki Armii Czerwonej i po krótkich walkach zajmują Międzychód. W 1945 roku powiat międzychodzki podzielono na 7 jednostek administracyjnych: dwa miasta – Międzychód i Sieraków oraz pięć gmin: Międzychód, Sieraków, Chrzypsko, Kwilcz i Łowyń.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku w ramach reformy administracyjnej utworzony został Powiat Międzychodzki z siedzibą w Międzychodzie. Powierzchnia powiatu w chwili obecnej wynosi 736,66 km², a w jego skład wchodzi 4 gminy: Międzychód, Sieraków, Chrzypsko Wielkie i Kwicz.

Powiat poszczycić się może wieloma znanymi mieszkańcami np: Maria Leszczyńska - królowa Francji, Oskar Tietz - założyciel sieci handlowej "Hertie", bibliograf oświeceniowy Jan Daniel Janocki, Królowa Polski Katarzyna Leszczyńska, kompozytor - Napoleon Rutkowski, Krzysztof Opaliński znany z "Potopu", Zygmunt Kurnatowski - adiutant Napoleona, poseł Sejmu Wielkiego Stefan Kwilecki, berliński malarz - Lesser Ury , zakopiański doktor Andrzej Chramiec i wielu innych.

Herbem powiatu międzychodzkiego jest tarcza późnogotycka typu hiszpańskiego, gdzie w górnej połowie czerwonego pola znajduje się uszczerbiony orzeł andegaweński ze złotym

dziobem i przepaską (wzorowany na pieczęci majestatycznej królowej Jadwigi Andegaweńskiej z 1386 r.). Zastosowanie tego typu orła związane jest z pierwszymi wzmiankami potwierdzającymi istnienie najważniejszych miast w powiecie: Międzychodu (1387 r.) i Sierakowa (1391 r.). W dolnym srebrnym polu (białym) umieszczono element herbu miasta powiatowego Międzychodu w postaci fragmentu czerwonego muru ceglanego z trzema blankowanymi wieżami z prostokątnymi oknami. Pomiędzy wieżami umieszczono cztery złote gwiazdy symbolizujące cztery gminy wchodzące w skład powiatu międzychodzkiego.

Projekt herbu został przygotowany przez regionalistów z powiatu międzychodzkiego. Autorami projektu są Zbigniew Jakubowski artysta plastyk, Artur Paczesny historyk – regionalista i Robert Jędrzejczak archeolog.

Rysunek 2 Herb powiatu międzychodzkiego (źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

7 marca 2013 roku weszła w życie uchwała nr XXVII/200/2013 Rady Powiatu Międzychodzkiego w sprawie ustanowienia herbu powiatu międzychodzkiego oraz ustalenia zasad jego używania.

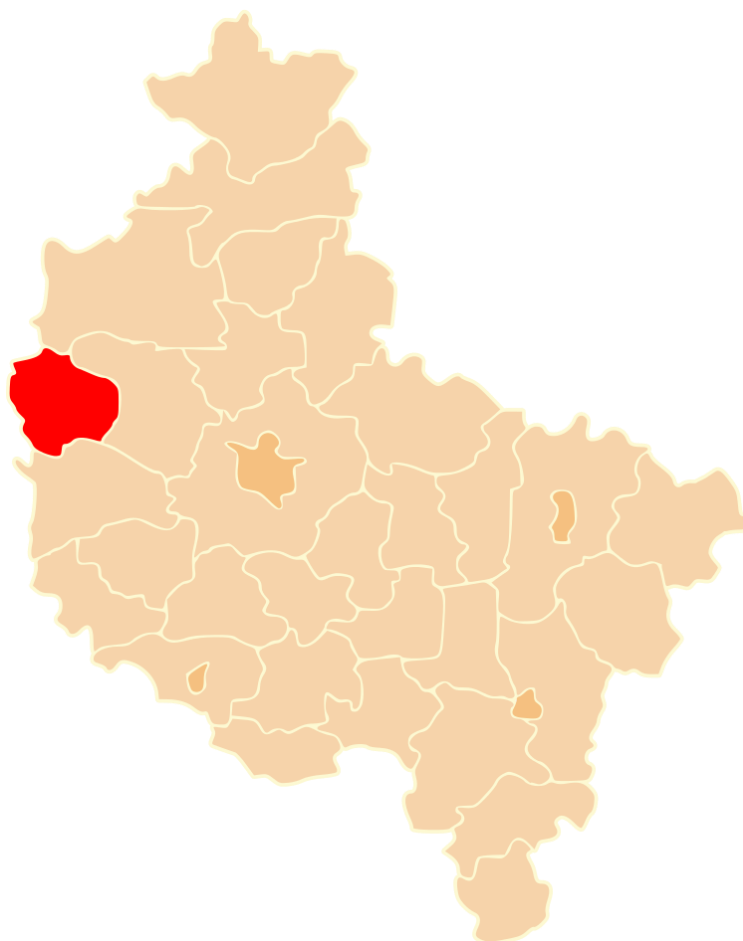
W 2008 roku w wyniku konkursu wyłoniono projekt logo powiatu międzychodzkiego. Jego autorką jest Maria Śliwa.

Rysunek 3 Logo Powiatu (źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

2.1.2. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Powiat Międzychodzki położony jest w zachodniej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, w województwie wielkopolskim, przy jego granicy z województwem lubuskim, nad rzeką Wartą. Sąsiaduje z powiatem czarnkowsko-trzcianeckim, szamotulskim, nowotomyskim w województwie wielkopolskim oraz powiatem międzyrzeckim i strzelecko-drezdeneckim w województwie lubuskim. Powiat składa się z czterech jednostek administracyjnych. Dwóch gmin miejsko-wiejskich – Międzychód i Sieraków oraz dwóch gmin wiejskich – Chrzypsko Wielkie i Kwilcz.

Rysunek 4 Powiat międzychodzki na tle województwa wielkopolskiego (źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Powiat zajmuje powierzchnię 73.644 ha (736 km²) co stanowi 2,47% powierzchni województwa wielkopolskiego. Największą gminą powiatu jest gmina Międzychód zajmująca powierzchnię 307 km².

Tabela 1 GMINY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

LP.	JEDNOSTKA TERYTORIALNA	POWIERZCHNIA [ha]
	Powiat międzychodzki	73.644
1	Gmina Chrzypsko Wielkie	8.452
2	Gmina Kwilcz	14.176
3	Gmina Międzychód	30.704

W 2014 roku powiat zamieszkały był przez 37.126 osób (1,07% ludności województwa) – jest to powiat o najmniejszej liczbie mieszkańców ze wszystkich wielkopolskich powiatów. Stolicą powiatu jest miasto Międzychód.

Rysunek 5 Powiat międzychodzki (źródło: www.osp.org.pl)

Sieć osadniczą Powiatu Międzychodzkiego tworzy 111 jednostek osadniczych (w tym dwa miasta – Międzychód i Sieraków), z których 71 to wsie sołeckie. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 2 SIEĆ OSADNICZA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (stan na 31.12.2014 r.)

LP.		LICZBA MIESZKAŃCÓW
	Powiat Międzychodzki	37.126
I	Gmina Chrzypsko Wielkie	3.411
SOŁECTWA²		
1	Białcz	
2	Białokosz	
3	Białokoszyce	
4	Charcice	
5	Chrzypsko Małe	
6	Chrzypsko Wielkie	
7	Gnuszyn	
8	Łęże	
9	Łęczeczki	

² Źródło: <http://www.chrzypsko.pl>

10	Mylin	
11	Orle Wielkie	
12	Ryżyn	
13	Śródka-Strzyżmin	
II	Gmina Kwilcz	6.314
SOŁECTWA³		
1	Augustowo	
2	Chorzewo	
3	Chudobczyce	
4	Daleszynek	
5	Kubowo-Dąbrowa	
6	Kurnatowice	
7	Kwilcz	
8	Lubosz	
9	Mechnacz	
10	Miłostowo	
11	Mościejewo	
12	Niemierzewo	
13	Orzeszkowo	
14	Prusim	
15	Rozbitek	
16	Upartowo	
17	Wituchowo	
III	Gmina Międzychód	18.609
	Miasto Międzychód	10.495
SOŁECTWA⁴		
1	Bielsko	
2	Dormowo	
3	Drzewce	
4	Dzięcielin	
5	Głazewo	
6	Gorzycko Stare	
7	Gorzyń	
8	Gralewo	
9	Kamionna	
10	Kolno	
11	Krzyżówko	
12	Lewice	
13	Łowyń	
14	Mierzyn	
15	Mnichy	
16	Mokrzec	
17	Muchocin	
18	Piłka	
19	Popowo	
20	Radgoszcz	
21	Skrzydłewo	
22	Sowia Góra	
23	Tuczepy	
24	Wielowieś	
25	Zatom Nowy	
26	Zatom Stary	
IV	Gmina Sieraków	8.792
	Miasto Sieraków	6.089

³ Źródło: <http://www.kwilcz.pl>

⁴ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

SOŁECTWA ⁵	
1	Bucharzewo
2	Chalin
3	Chorzępowo
4	Góra
5	Grobia
6	Izdebno
7	Jabłonowo
8	Kaczlin
9	Kłosowice
10	Lutom
11	Lutomek
12	Ławica
13	Marianowo
14	Przemysł
15	Tuchola

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Rysunek 6 Sieć osadnicza powiatu (źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

2.1.3. ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE POWIATU

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego⁶ obszar powiatu międzychodzkiego leży w obrębie prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Pojezierze Południowobałtyckie*, na pograniczu trzech makroregionów *Pojezierze Wielkopolskie*, *Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka* i *Pojezierze Lubuskie*.

GLEBY

⁵ Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

⁶ Źródło: Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

Powiat międzychodzki jest powiatem o charakterze leśno-rolniczym. Na obszarze gminy Sieraków dominują gleby brunatne i piaskowe różnych typów. Głównie wykształcone z piaszków luźnych i słabo-gliniastych. Następne grupy to: mady, czarne ziemie, torfowe, murszowo-torfowe, mułowo-torfowe, glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym i wzdłuż krawędzi doliny Warty. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II, III i IV klasie. Kompleksy najżyźniejszych gleb wytworzyły się w otoczeniu Lutomka oraz wokół Grobi i Jaroszewa. Gleby bielcowe powstały pod lasami iglastymi, przeważnie na piaskach. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Zaliczane są do kompleksów żytnich. Pomimo licznych i dużych zagłębień terenu, stosunkowo niewielki jest udział gleb hydrogenicznych. W dolinie Warty występują mady, głównie lekkie. Charakteryzują się dużą produktywnością i zaliczane są do kompleksów żytnich. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb-VI. Tereny leśne stanowią 57,4% powierzchni ogólnej gminy Sieraków. Natomiast tereny rolne – 28,3% powierzchni ogólnej gminy. Ponad 50% ogólnej powierzchni gruntów ornych charakteryzuje się niskimi klasami bonitacyjnymi (V, VI i VIz). Wśród gleb dobrych klas IIIa i b oraz IVa i b największy udział – 40% ich ogólnej powierzchni posiadają klasy IV. W użytkach zielonych zdecydowanie dominują również gleby niskich klas bonitacyjnych – V i VI, które łącznie stanowią 74% ogólnej powierzchni użytków zielonych.⁷

Wg oceny kompleksowej i przydatności dla rolnictwa w gminie Kwilcz można wyróżnić:

- rejon gleb b. dobrych o dużej żyzności, z przewagą kompleksu 2 (pszennego dobrego) i (żytniego b. dobrego), z klasami III i IV; obejmuje on Kwilcz i tereny na północny-zachód od Kwilcza i Orzeszkowa,
- rejon gleb o mniejszej żyzności z przewagą kompleksu 4 (żytniego b. dobrego) i 5 (żytniego dobrego), z kl. III, IV i V; obejmuje: Prusim, Mechnacz, Kurnatowice, Upartowo, Mościejewo, Lubosz, Chudobczyce,
- rejon gleb słabych z przewagą kompleksu 6 (żytniego słabego) i 7 (żytniego b. słabego), z kl. V i VI; obejmuje tereny wsi Miłostowo, Stara Dąbrowa, obszar na pd. od Rozbitka, Mechnacza i Daleszynka oraz na zachód od Chudobczyc⁸.

Na terenie gminy Chrzypsko Wielkie brak jest gleb kompleksu pszennego bardzo dobrego /1/, oraz kompleksów zbożowo pastewnych: mocnego /8/ i słabego /9/. Kompleks pszenny dobry /2/ stanowi ca 8%, a kompleks pszenny wadliwy /3/ około 4%. Również kompleks żytni bardzo

⁷ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018

⁸ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz

dobry /4/, zwany pszenno-żytnim to niecałe 7%. Najwięcej, bo aż 40% stanowią gleby kompleksu żytniego dobrego /5/ i prawie tyle samo gleby kompleksu żytniego słabego /6/. Poza wymienionymi występują jeszcze gleby kompleksu żytniego najłabszego /7/ - ca 3%. Określając ogólnie stopień funkcjonalnej przydatności gleb, to kompleksy glebowe od 2-5 zaliczyć można do korzystnych dla rozwoju produkcji rolnej, od 6-7 mało przydatne dla produkcji rolnej, natomiast korzystne dla rozwoju funkcji pozarolniczych.⁹

Podobnie jak pozostałe gminy powiatu międzychodzkiego również gmina Międzychód ma charakter rolniczy.

Tabela 3 GLEBY W GMINIE MIĘDZYCHÓD WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ

GRUNTY ORNE	
KOMPLEKS	%
Pszenny dobry	3
Pszenny wadliwy	6
Żytni bardzo dobry	10
Żytni dobry	24
Żytni słaby	26
Żytni bardzo słaby	28
Żbożowo pastewny mocny	1
Zbożowo pastewny słaby	2

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód

Klasyfikacja gleb na obszarach gruntów rolnych oraz na użytkach zielonych w powiecie międzychodzkiem przedstawiona została w poniższych tabelach.

Tabela 4 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – GRUNTY ROLNE

KLASA GLEB	POWIAT MIĘDZYCHODZKI (grunty orne)	GMINA SIERAKÓW	GMINA KWILCZ	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA MIĘDZYCHÓD (grunty orne)
	POWIERZCHNIA [%]				
Gleby orne bardzo dobre – klasa II	0	-	0,04	0,3	-
Gleby orne dobre – klasa IIIa	5	2,9	5,5	9,8	4
Gleby orne średnio dobre – klasa IIIb	7	5,6	6,5	8,3	6
Gleby orne średniej jakości – klasa IVa	22	25,7	18,9	32,1	18
Gleby orne średniej jakości gorsze – klasa IVb	16	15,3	16,3	15,5	17
Gleby orne słabe – klasa V	30	32,7	33,3	27,1	27
Gleby orne słabsze – klasa VI	18	17,0	18,3	6,9	4
Gleby pod zalesienie – klasa VIz	2	0,8	1,2	-	-

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego Gminy Kwilcz, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie, Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód

⁹ Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Chrzypsko Wielkie

Tabela 5 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – UŻYTKI ZIELONE

KLASA GLEB	GMINA SIERAKÓW	GMINA KWILCZ	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA MIĘDZYCHÓD (grunty orne)
	POWIERZCHNIA [%]			
Klasa III	0,1	9,2	4,3	b.d.
Klasa IV	25,8	55,0	53,0	b.d.
Klasa V	49,7	30,4	37,0	b.d.
Klasa VI	24,4	5,2	5,7	b.d.
Klasa VIz	-	0,2	-	b.d.

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie

Gleby występujące na obszarze powiatu w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Gleby klas I i II w ogóle nie występują, a gleby klasy III w bardzo małej ilości.

Tabela 6 GLEBY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ

GRUNTY ORNE	
KOMPLEKS	%
Pszenny dobry	3
Pszenny wadliwy	5
Żytni bardzo dobry	10
Żytni dobry	25
Żytni słaby	35
Żytni bardzo dobry	20
Żbożowo pastewny mocny	0
Zbożowo pastewny słaby	2

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – aktualizacja

Powierzchnia geodezyjna gruntów w powiecie międzychodzkiem prezentuje tabela 7.

Tabela 7 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (31.12.2014 r.)

UŻYTKI ROLNE	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
	POWIERZCHNIA [ha]				
Powierzchnia ogółem	73.644	8.452	14.176	30.704	20.312
Użytki rolne razem	32.237	5.739	8.818	11.627	6.053
Użytki rolne – grunty orne	27.956	5.223	8.186	9.537	5.010
Użytki rolne – sady	0	0	0	0	0
Użytki rolne – łąki trwałe	2.929	384	376	1.503	666
Użytki rolne – pastwiska trwałe	903	82	148	438	235
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	34.138	1.455	4.322	16.191	12.170
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	2.431	282	447	1.152	550
Grunty pod wodami	3.833	902	341	1.158	1.432
Użytki ekologiczne	43	0	0	43	0
Nie użytki	894	73	239	476	106

Tereny różne	68	1	9	57	1
--------------	----	---	---	----	---

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Stan gleb na terenie powiatu międzychodzkiego jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożenie stanowi wysoki stopień zakwaszenia gleb, co może powodować również zagrożenie dla wód powierzchniowych. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

SUROWCE NATURALNE

Występowanie złóż kopalin na terenie powiatu determinuje jego budowa geologiczna. Główne surowce mineralne tutaj zlokalizowane to ropa naftowa, gaz ziemny i kruszywa naturalne.

Tabela 8 UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA ROPY NAFTOWEJ
I GAZU ZIEMNEGO W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

ZŁOŻE	ZASOBY BILANSOWE	ZASOBY PRZEWIDZIANE DO WYDOBYCIA
LUBIATÓW – ROPA NAFTOWA	23.061,75 tys. ton	4.391,75 tys. ton
LUBIATÓW – GAZ ZIEMNY	5.768,34 mln m ³	2.498,34 mln m ³
MIĘDZYCHÓD – GAZ ZIEMNY	11.466,25 mln m ³	4.526,25 mln m ³

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód

W **gminie Międzychód**¹⁰ znajdują się trzy eksploatowane złoża kruszywa naturalnego

- Złoże Wiktorowo pole A i pole B – gmina Międzychód,
- Złoże Wiktorowo pole C – gmina Międzychód,
- Złoże Wielowieś S – gmina Międzychód,

Gmina Chrzypsko Wielkie¹¹ jest obszarem mało zasobnym w surowce mineralne. Stwierdzono występowanie trzech złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej, gdzie kopalinę stanowi ił plioceński. Występująca w podłożu glina zwałowa z uwagi na zawartość w niej dużej ilości węgla wapnia i liczne spiazczenia, nie znajduje zastosowania w budownictwie.

Kopaliny występujące na obszarze **gminy Kwilcz**¹² w złożach o znaczeniu gospodarczym, zalegają głównie w osadach czwartorzędowych:

- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz – o powierzchni 5,81 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz II – o powierzchni 1,97 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz III – o powierzchni 1,87 ha,
- Złoże kruszywa Prusim – o powierzchni 13,19 ha,

¹⁰ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

¹¹ Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Chrzypsko Wielkie

¹² Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

- Złoże kruszywa Prusim I – o powierzchni 13,20 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Stara Dąbrowa – o powierzchni 81,40 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Stara Dąbrowa I Wschód – o powierzchni 22,85 ha,
- Złoże piaskowe Stara Dąbrowa I Zachód – o powierzchni 38,92 ha.

Na obszarze **gminy Sieraków**¹³ udokumentowano m.in. występowanie trzech złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej: Sieraków, Kłosowice i Kłosowice I. Eksploatacja dwóch pierwszych została już zaniechana. W trzecim wydobyć nigdy nie podjęto. Zinventaryzowano również, dorywczo eksploatowane, cztery punkty wydobyć kruszywa, głównie piasków (Sieraków - Piaski, Lutom). Występujące tu kruszywo częściowo zaspokaja bieżące potrzeby miejscowego budownictwa. W miejscowości Grobia zlokalizowane zostało także eksploatowane złoże kruszywa naturalnego „Grobia MD”. W Grotowie natomiast znajdują się pokłady ropy naftowej wraz z gazem ziemnym. Złoża te są położone na terenie trzech gmin – Sierakowa, Drawska i Drezdenka, okresowo jedynie eksploatowane przez PGNiG S.A., Oddział Zielonogórski, Z-d Górnictwa Nafty i Gazu.

WODY

Przez środek powiatu, w ogólnym kierunku równoleżnikowym, przepływa rzeka Warta – największa rzeka Wielkopolski. Przedziela ona powiat międzychodzki na dwa, różne pod względem krajobrazowym, obszary. Część północna czyli wielki rejon międzyrzeczna warciańsko-noteckiego, pokryty jest piaszczystymi wydymami. Znajdują się tutaj liczne jeziora rynnowe o charakterystycznym wydłużonym kształcie. Prawie cały obszar porośnięty jest lasami sosnowymi, należącymi do Puszczy Noteckiej. W części południowej, z kolei, mieszczą się wzgórza moreny czołowej oraz liczne jeziora. Na obszarze powiatu, oprócz Warty, występuje jeszcze wiele innych rzek i cieków wodnych. Wśród nich są między innymi:

- Rzeka Oszczynica,
- Struga Kamionka,
- Bielina,
- Dormowska Samica,
- Struga Barlińska,
- Struga Bielina,
- Struga Górską, Struga Jaroszeńska,

¹³ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Raport o stanie Gminy Sieraków, Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

- Struga Kłosowska,
- Struga Kobylińska,
- Struga Lichwińska,
- Struga Prusimska,
- Struga Śremska,
- Strumień Prusinocki,
- Strumień Dupina,
- Kwilecki Potok,
- Strumień Mianka,
- Mogilnica,
- Strumień z Miłostowa,
- Czarna Woda,

W gminie Międzychód Kamionka i Dormowska Samica i Bielina – w dolnym biegu łączą kilka jezior. Strugi te płynące głębokimi dolinami przykładają się do dużego urozmaicenia krajobrazu. Charakterystyczną cechą, która wyróżnia powiat na mapie turystycznej Wielkopolski jest ponad 100 jezior w mocno pofałdowanym, polodowcowym krajobrazie Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. Można tu znaleźć jeziora o ponad 300-hektarowej powierzchni oraz bardzo głębokie (do 45 m. głębokości), a każde z nich ma wodę bardzo czystą i bogatą w ryby. Powierzchnia jezior to prawie 6% powierzchni powiatu.

Tabela 9 JEZIORA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]
GMINA CHRZYPSKO WIELKIE¹⁴		
1	Chrzypskie	316,89
2	Wielkie	262,16
3	Białkowskie	137,64
4	Kuchenne	63,80
5	Radziszewskie	43,07
6	Białeckie	35,88
7	Liśnia	18,87
8	Charcickie	22,12
9	Koszczynek	16,93
10	Jezioro w Chrzypsku	6,22
11	Mały Białcz	5,04
12	Jezioro w Orle Wielkim	3,90
13	Bez nazwy	1,46
GMINA KWILCZ¹⁵ (km²)		

¹⁴ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzypsko Wielkie

¹⁵ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

1	Lubosz Wielki (Dobrzyczne)	94,52
2	Kuchenne (Lubosz)	59,01
3	Kuchenne (Prusim)	32,14
4	Kwileckie	21,50
5	Młyńskie	18,47
6	Daleszyńskie	16,07
7	Obierznie (Lubosina)	15,13
8	Długie (Dupina)	14,37
9	Wspólne	10,23
10	Burzykowo	9,26
11	Czarne (Bochenkowe)	7,90
12	Czarne	5,80
13	Małe	5,34
14	Luboszek	4,20
GMINA MIĘDZYCHÓD¹⁶		
1	Gorzyńskie	79,60
2	Bielskie	79,13
3	Muchocińskie (Winnogórskie)	64,00
4	Wielkie	53,50
5	Tuczno	50,50
6	Mierzyńskie	47,80
7	Koleńskie	46,70
8	Radgoskie (Radgoszcz)	46,10
9	Lubiwiec	40,20
10	Miejskie (Kuchenne)	39,84
11	Młyńskie	34,40
12	Dormowskie (Duże Dormowskie)	27,40
13	Lowyńskie	24,90
14	Gertruda	24,00
15	Szenińskie	19,70
16	Gorzyckie (Wiejskie)	19,00
17	Bielicz (Białacz, Bielisz)	15,40
18	Proboszczowe (Proboszczowskie)	15,00
19	Piaskowe	13,70
20	Duży Szeken (Szekań Duży, Wielkie Szeken)	11,80
21	Głębokie	10,60
22	Głęboczek	10,40
23	Płytkie	9,50
24	Soleckie	8,50
25	Głębokie	7,50
26	Środkowe	7,20
27	Kuchenne	6,47
28	Szekań Mały (Mały Szeken)	5,60
29	Środkowe	5,00
30	Zrucim	4,60
31	Długie	4,56
32	Kłudno	4,50
33	Soleckie	4,00
34	Bez nazwy	4,00

¹⁶ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

35	Bez nazwy	4,00
36	Bez nazwy	3,50
37	Gorzelec	3,10
38	Małe	2,50
39	Bez nazwy	2,50
40	Bez nazwy	2,50
41	Bez nazwy	2,50
42	Karpnik	2,30
43	Jesioniówek	2,00
44	Bez nazwy	2,00
45	Bez nazwy	2,00
46	Bez nazwy	1,75
47	Dalemin	1,50
48	Meszyn (Wielka Meszyna, Mieszyn)	1,50
49	Zdręczno	1,50
50	Ogrodowe	1,30
51	Bez nazwy	1,20
GMINA SIERAKÓW¹⁷		
1	Lutomskie	174,70
2	Kłosowskie	142,09
3	Śremskie	120,11
4	Barlińskie	108,59
5	Jaroszewskie	91,72
6	Ławickie	90,69
7	Krzymień	77,17
8	Kubek	73,05
9	Lichwińskie	48,92
10	Wielkie	37,14
11	Junikowo	34,11
12	Izbienka	31,59
13	Mnich	27,18
14	Głębozec	23,85
15	Borowy Młyn	22,47
16	Płótnik	20,50
17	Chalińskie M.	19,74
18	Godziszewskie	18,88
19	Chalinek	15,94
20	Moczydło	15,34
21	Bucharzewskie	15,00
22	Bragant	14,16
23	Żołnierzek	11,29
24	bez nazwy	9,86
25	Gołuszewo	6,82
26	Bukowieczko	6,55
27	Wydrzno	6,19
28	Głębozec	5,24
29	Grzebieto	4,18
30	bez nazwy	3,92
31	Krwawo	3,57

Źródło: Analiza Remedis SA

¹⁷ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018

Poza zbiornikami naturalnymi występują również zbiorniki sztuczne w postaci stawów hodowlanych. I oczek wodnych. Na terenie powiatu znajdują się dwa główne zbiorniki wód podziemnych: czwartorzędowy w ośrodku porowym, dolina rzeki Warty (Sieraków-Międzychód) – nr 147, z obszarem najwyższej ochrony i wysokiej ochrony oraz zalegający pod nim zbiornik trzeciorzędowy, również o ośrodku porowym, subzbiornik jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel – nr 146, z obszarem wysokiej ochrony w rejonie Międzychodu i na wschód od niego.

PRZYRODA

Powiat międzychodzki jest obszarem o bogatych i wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Lasy zajmują powierzchnię ok. 33.840 ha, tj. 45,95% powierzchni ogólnej powiatu (lesistość Polski w 2013 roku wynosiła 29,4%).

Tabela 10 LASY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (2014 ROK)

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Powierzchnia lasów [ha]	33.840	1.413	4.245	16.080	12.102
Zalesienie	45,95%	16,71%	29,94%	52,37%	59,58%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu międzychodzkiego zostały powołane, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wcześniejszych ustaw o ochronie przyrody, następujące formy ochrony przyrody:

- rezerваты przyrody,
- obszary Natura 2000,
- obszary chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody,

Do tego systemu należy zaliczyć także inne obszary objęte ochroną na podstawie innych ustaw, o ile celem ich powołania była ochrona zasobów przyrodniczych

Są to obszary o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, będące z pewnością wizytówkami powiatu.

OBSZARY NATURA 2000

Puszcza Notecka (kod obszaru PLB300015) – zajmuje powierzchnię 178.255,8 ha w tym:

- 42.088,3 ha położone w województwie lubuskim na terenie gmin:

- Santok (2.348,0 ha),
- Przytoczna (1.043,6 ha),
- Pszczew (44,9 ha),
- Skwierzyna (19.659,0 ha),
- Drezdenko (18.992,8 ha),
- 136.167,5 ha położone w województwie wielkopolskim na terenie gmin:
 - Drawsko (11.971,7 ha),
 - **Międzychód (15.702,0 ha),**
 - **Sieraków (20.303,70 ha),**
 - Lubasz (9.146,1 ha),
 - Połajewo (3.638,2 ha),
 - Wieleń (18.921,8 ha),
 - **Chrzypsko Wielkie (8.358,8 ha),**
 - **Kwilcz (6.695,4 ha),**
 - Oborniki (11.001,9 ha),
 - Obrzycko – gmina wiejska (3.820,3 ha),
 - Rogoźno (2.293,2 ha),
 - Ryczywół (2.707,7 ha),
 - Pniewy (727,1 ha),
 - Wronki (20.879,6 ha).

Obszar ten stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, części pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej. Jest to równina akumulacyjna w znacznym stopniu przekształcona przez wiatry, które usypały tu, największy w Polsce, zespół wydm śródlądowych, o wysokości 20-30 m, a maksymalnie dochodzący do 98 m n.p.m. W środkowej części obszaru uformowały się wały o przebiegu południkowym, leżące w odległości 500-600 m od siebie. W części wschodniej wydmy mają kształt paraboliczny. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym (92%), posadzonym tu po wielkiej klęsce w okresie międzywojennym, spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzych. Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwatach np. w rezerwacie Cegliniec. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50, raczej płytkich jezior pochodzenia wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się także torfowiska, na ogół w pewnym stopniu przekształcone. Występuje tu co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy

Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika (PCK), kani czarnej (PCK) i kani rudej (PCK) oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), rybołów (PCK), trzmielojad, gągoł, nurogęś; w stosunkowo wysokiej liczebności występuje bocian czarny, błotniak stawowy, ortolan i żuraw. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego bielika. Jest to ogromny obszar leśny (jeden z największych w centralnej i północnej Polsce) – ostoja rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, ptaków i ssaków, w tym prawnie chronionych w Polsce. Jest to jedyna w ostatnich latach, stała ostoja wilka w zachodniej Polsce. Występuje tu 9 gatunków storczyków¹⁸.

Rysunek 7 Obszar Natura 2000 na tle powiatu międzychodzkiego (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja)

Jezioro Kubek (kod obszaru PLH300006) – zajmuje powierzchnię 1.048,8 ha. Ostoja położona jest w zachodniej części Wielkopolski, na Pojezierzu Międzychodzko-Sierakowskim, w południowej części Puszczy Noteckiej. Obejmuje tereny jeziora Kubek oraz otaczające je ze wszystkich niemal stron lasy. Obszar ostoi leży w większości na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, część na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka. W bezpośrednim otoczeniu jeziora występują płaty olsu i łągu olszowego. W sumie na terenie ostoi występuje 8 rodzajów siedlisk cennych z europejskiego punktu widzenia, m.in. wydmy śródlądowe z murawami szczotlichowymi, suche wrzosowiska i priorytetowe łągi olszowe. Na północnym brzegu jeziora znajdują się dwa obszary źródliskowe, którego wody wybijają z licznych małych źródełek spod wydmy. Zasilają one niewielki strumień wpływający do jeziora

¹⁸ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

Kubek. Z źródłiskami tymi związane są interesujące zbiorowiska roślinne m.in. zbiorowisko mszaków o charakterze źródłiskowym, występujące na stromych skarpach potoków. W okolicy jeziora występuje kilka stosunkowo rzadkich gatunków mchów: torfowiec nastroszony, torfowiec postrzępiony oraz gatunek związany ze źródłiskami: żebrowiec paprociowy. Jezioro i kompleks lasów bagienno-olszowych otoczony jest przez bory sosnowe. Ze zbiorowiskiem tym związanych jest kilka występujących tu gatunków roślin objętych ochroną w Polsce, m.in. zimoziół północny, pomocnik baldaszkowy i widłak goździsty. Nad jeziorem obserwować można także cenne ptaki: rybołowa, żurawia i zimorodka¹⁹.

Ostoja Sieraków (kod obszaru PLH300013) – zajmuje powierzchnię 1 ha. Ostoja zlokalizowana jest na strychu budynku Ośrodka Zdrowia w Sierakowie (woj. Wielkopolskie), który stoi na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Znalazła się tam kolonia rozrodcza nocka dużego. Jest to jedna z najliczniejszych kolonii rozrodczych nocka dużego na terenie Polski. Nietoperze przebywają tu zazwyczaj od kwietnia do listopada. Nocek duży jest cennym gatunkiem z europejskiego punktu widzenia. Jest to jeden z trzech największych nietoperzy w Polsce. Na letnie kryjówki nocki duże wybierają najczęściej strychy. Dodatkowo w granicy obszaru znalazły się wyznaczone potencjalne żerowiska nietoperzy z tej kolonii. Żerowiska te znajdują się na północ od Sierakowa na terenie Puszczy Noteckiej. Obszar ten w znacznej części pagórkowaty, porośnięty borami sosnowymi, przecinają rynny jeziorne (jez. Radziszewskie, jez. Chojno, jez. Samita). Z naturalnymi zbiornikami wodnymi związane są siedliska lasów łęgowych oraz zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Występują tutaj również stopniowo degenerujące fragment torfowisk przejściowych. Punktowo rozmieszczone są płaty zbiorowisk dąbrów acydofilnych. Poza tym nietoperze te korzystają również z żerowisk, znajdujących się na południu od Sierakowa w granicach ostoi Międzychodzko - Sierakowskiej²⁰.

Dolina Kamionki (kod obszaru PLH300031) – zajmuje powierzchnię 847,7 ha. Obszar obejmuje fragment rynny polodowcowej, której dnem płynie rzeka. Dominują tu lasy liściaste, głównie bukowe oraz usytuowane w dolinie siedliska higrofilne, z podłożem organicznym, wykorzystywane uprzednio jako użytki zielone. Szczególne znaczenie mają także lasy łęgowe w dolinie rzeki, zwłaszcza te w kompleksie ze źródłiskami z klasy Montio-Cardaminetea²¹.

¹⁹ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

²⁰ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

²¹ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

Jeziro Mnich (kod obszaru PLH300029) – zajmuje obszar 46 ha. Ostoja obejmuje Jezioro Mnich oraz jezioro Mnich Mały, połączone niewielkim ciekim, wraz z unikatowym, bardzo dobrze zachowanym, zarastającym je torfowiskiem, na którym występują reliktywne wapniolubne gatunki mchów. Poza tym można tu spotkać rzadkie gatunki sitów i turzycy czy kilka gatunków storczyków. Mimo niewielkiej powierzchni, obszar Jezioro Mnich wyróżnia się dużą różnorodnością siedlisk. Z rozległym obszarem torfowisk niskich i przejściowych graniczą łąki i drzewostany. W rezerwacie "Cegliniec" rosną nawet 164-letnie sosny. Jezioro Mnich ma powierzchnię 22,5 ha i jest zbiornikiem eutroficznym. Jezioro Mnich Mały jest dużo mniejsze i silnie wypłycone. Zajmuje powierzchnię 0,6 ha, a jego głębokość maksymalna nie przekracza 0,6 m. W jeziorze tym występują łąki ramienicowe. Na torfowisku znajduje się gniazdo żurawia *Grus grus*²².

Ostoja Międzychodzko-Sierakowska (kod obszaru PLH300029) – powierzchnia tego terenu to 7.591,1 ha. Przebiega tędy peryglacialny odcinek rzeki Warty w otoczeniu kilkudziesięciu, różnej wielkości jezior i źródeł, a także licznych zbiorników antropogenicznych. Dominującą powierzchnię Pojezierza pokrywają utwory polodowcowe – piaski i gliny zwałowych moren dennych, sandry i piaski przemodelowane eolicznie oraz współczesne utwory akumulacji rzecznej w dolinie Warty. W wielu miejscach dochodzi do akumulacji torfów niskich i przejściowych. Można tu znaleźć wychodnie iłów poznańskich a nawet węgla brunatnych. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska posiada fragmenty terenu o "górkim" krajobrazie. W dolinach rzek i na brzegach jezior występują higrofilne zbiorowiska zaroślowe i ziołoroślowe w kompleksie z ekstensywnie użytkowanymi zbiorowiskami łąkowymi i łąkami olszowymi. Dominującą grupę zespołów lasów liściastych stanowią grądy i buczyny. Ostoja charakteryzuje się dużą różnorodnością siedliskową, bogatą florą roślin naczyniowych, występowaniem roślin kalcyfilnych. Obszar częściowo wchodzi w skład żerowiska nietoperzy z pobliskiej kolonii łąkowej "Sieraków". Ostoja Międzychodzko-Sierakowska jest bardzo zróżnicowana pod względem stopnia zagospodarowania rolniczego. Można tu spotkać zarówno nieużytki, jak i uprawy rolne drobnopowierzchniowe i wielkopowierzchniowe czy użytki zielone²³.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Pszczewski Park Krajobrazowy (Dolina Kamionki) – powstał w 1986 roku. Ma powierzchnię 45.300 ha, sięga dalej na zachód (w woj. lubuskim) a jego wydzielona część leży w powiecie

²² Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

²³ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

międzychodzkiem. Jest to Dolina rzeczki Kamionki (1.970 ha). Obejmuje głęboko wciętą rynnę rzeki, Kamionki, między wsiami Kamionna i Mnichy. Zachodnią krawędź doliny porasta las z okazałymi bukami, grabami, dębami i jaworami. Na dnie doliny wykształcił się las olszowy z bogatym runem oraz enklawami łąk turzycowych i trawiastych. Na jednej z nich znajduje się stanowisko chronionego Pełnika europejskiego. Ze względu na niedostępność terenu bytują tu jelenie, dziki i sarny. Gnieźdzą się tu również żurawie, ptaki drapieżne i wiele gatunków ptaków śpiewających. Wśród drzew pomnikowych w Parku najliczniejsze są dęby. Najokazalszy o obwodzie 736 cm i wysokości 25 m. rośnie we wsi Lewice. Inne gatunki pomnikowe: lipy, jesiony, wiązy, modrzewie, platany, cisy, buki. Godna uwagi jest aleja grabowa o dł. 50 m. obok leśnej osady Kaliska (koło Lewic). Na terenie całego Parku znajduje się około 60 przydrożnych kapliczek²⁴.

Sierakowski Park Krajobrazowy – utworzony na terenie 30.413 ha, aktualnie obejmuje teren 33.629 ha bardzo ciekawego regionu turystycznego: Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. 25 dość dużych jezior, rozlokowanych w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym, duże zalesienie (1/3 powierzchni), słabe zaludnienie – są atrybutami tego terenu. Północna część, odgródzona Wartą, jest porośnięta borami sosnowymi Puszczy Noteckiej. Pozostała, to wyrzeźbiony moreną lodowca krajobraz z wieloma jeziorami, położonymi w głębokich rynnach, wiele lasów liściastych (buczyny) i mieszanych. Zawiera 4 rezerwaty przyrody i wiele pomnikowych drzew, np. dąb "Józef" w Marianowie o obwodzie 780 cm. Krajobraz można podziwiać z punktów widokowych: w Grobii i Łęczeczkach.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Międzychodzki Obszar Chronionego Krajobrazu – Obszar Chroniony obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Obszar zajmuje całkowitą powierzchnię 17.960 ha. Leży na zachód od Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. To teren bardzo malowniczy krajobrazowo, z wydmami sięgającymi 30 m i rozłożonymi pomiędzy nimi jeziorami, lasami sosnowymi, mieszanymi i olsami oraz przepływającą przezeń Wartą.

REZERWATY PRZYRODY

²⁴ Źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>

Rezerwat „Kolno Międzychodzkie” – rezerwat leśny, powstał w 1959 r. i zajmuje powierzchnię 14,77 ha. Jest malowniczo położony między jeziorami Koleńskim i Kludno, w gminie Międzychód, w niewielkiej odległości na wschód od Międzychodu. Przedmiotem ochrony są tu różnorodne zbiorowiska leśne. Wąski pas nadbrzeżny zajmują zarośla łożowe i ols porzeczkowy, tereny wyżej położone porasta zaś łęg wiązowo-jesionowy, w którym zwracają uwagę ogromnych rozmiarów dęby szypułkowe oraz wiązy polne i szypułkowe (wytwarzające tu charakterystyczne dla tych gatunków liczne korzenie podporowe, otaczające nasady ich pni). Na stokach wzniesień wykształciły się zbiorowiska gradowe z charakterystycznym runem, wzbogaconym tutaj o rzadko spotykany górski gatunek – czerniec gronkowy. W runie rezerwatu występują m.in.: gajowiec żółty, przylaszczka pospolita, kokoryczka wonna, podagrycznik pospolity, perłówka zwisła oraz dwa gatunki objęte ochroną częściową – kopytnik pospolity i konwalia majowa²⁵.

Rysunek 8 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie”
(źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Rezerwat „Czaple Wyspy” – ścisły rezerwat przyrody utworzony dla ochrony miejsc lęgowych kani czarnej, sokoła wędrownego, kormorana, czapli. Znajduje się na obszarze dwóch wysp Jeziora Kłosowskiego i nie jest udostępniany turystom. Wokół wysp utworzono ścisłą strefę ochronną. Wyspy porasta około 200 letni las dębowy. Jego powierzchnia to około 15 ha.

Rezerwat „Cegliniec” – znajduje się na wschodnim brzegu Jeziora Mnich. W rezerwacie rosną nie tylko 150-letnie sosny ale i dęby, topole, osiki, a z rzadszych roślin berberys, tarnina,

²⁵ Źródło: <http://regionwielkopolska.pl>

jałowiec. Żyją tu dziki, sarny, jelenie i, od niedawna, bobry. Został utworzony w 1960 roku i zajmuje powierzchnię 4,3 ha.

Rezerwat „Mszar nad Jeziorem Mnich” – jest to rezerwat o powierzchni 5,8 ha obejmujący również część wód jeziora z pływającym po nich mszarem. Utworzony w 1967 roku w celu ochrony roślin bagiennych i torfowiskowych. Rośnie tu owadożerna rosiczka okrągłolistna i długolistna.

Rezerwat „Buki nad Jeziorem Lutomskim” – położony jest na zachodnim brzegu Jeziora Lutomskiego, długi na 3,5 km rezerwat chroni stary las bukowy przeciętany jeziorami i licznymi strumieniami. Jego środkiem przebiega często uczęszczany szlak turystyczny. Najstarsze buki osiągają wiek ponad 300 lat i obwody pni ponad 300 cm. Utworzono go w 1958 roku i zajmuje powierzchnię 55,2 ha.

Rezerwat „Dolina Kamionki” – jego powierzchnia to 59,18 ha, utworzony został w 2004 roku, jest to fragment głęboko rzeźbionej doliny rzecznej w rynnicy polodowcowej w okolicy wsi Mnichy, ok. 2 km. od Kamionki, lasy – olsy i bukowe grądy, wiele pomnikowych buków, grabów i jaworów, tereny podmokłe z 13 stanowiskami roślinnymi, gł. szuwarowymi i podmokłych łąk.

Rezerwat „Bukowy Ostrów” – powierzchnia 77,92 ha, utworzony w 2006 roku w celu zachowania unikatowego kompleksu roślinności wodnej, bagiennych i leśnych w krajobrazie pagórków kemowych i zbiorników wodnych, ochrona rzadkich gatunków flory i fauny, a także zachodzących na tym obszarze procesów dynamiki, szczególnie fluktuacji i sukcesji.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne stanowią "zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp., siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejscowego sezonowego przebywania". Uchwałą Rady Miejskiej z Sierakowa objęto w 2006 roku ochroną użytków ekologicznych "**Jaskółcza Skarpa**" o powierzchni 42,83 ha. Znajduje się ona we wsi Góra. Jest to miejsce gniazdowania

jaskółki brzegówki (Riparia riparia) na obszarach częściowo zabagnionych i okresowo zalewanych.

POMNIKI PRZYRODY

Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami. Uznanie za pomnik przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, zwiększają jego różnorodność, często związane są z lokalną legendą lub wybitną postacią historyczną. Zachowanie ich dla przyszłych pokoleń jest wyrazem naszej kultury. Pomniki przyrody znajdują się na terenie parków, cmentarzy, w lasach, wśród pól, zabudowy wiejskiej i miejskiej, jak również w pasach drogowych, a dominują wśród nich głównie drzewa gatunków rodzimych, tj. dąb szypułkowy oraz lipa drobnolistna. Są wśród nich pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje, głązy narzutowe, stanowiska roślin chronionych.

Na terenie powiatu międzychodzkiego, w rejestrze pomników przyrody, figuruje aktualnie 313 pozycji. Najwięcej z nich znajduje się na terenie gminy Międzychód – 238 w tym jeden głąz narzutowy. Na obszarze gminy Sieraków mieści się 31 pomników w tym dwa głązy narzutowe. Gmina Kwilcz posiada 28 pomników przyrody a gmina Chrzypsko Wielkie 16.

2.1.4. WALORY KULTUROWE POWIATU

Atrakcyjność powiatu wynika z wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jego walorów krajoznawczych i kulturowych.

Na terenie powiatu znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Do rejestru zabytków nieruchomych wpisane są między innymi następujące obiekty :

GMINA CHRZYPSKO WIELKIE

- **Białcz:**
 - Zespół dworski z I połowy XIX wieku (dwór i park),
- **Białokosz:**
 - Cmentarz ewangelicki z I połowy XIX wieku – nieczynny,
 - Zespół pałacowy z początku XX wieku,

- Zespół folwarczny z II połowy XIX wieku – jałownik, obora, spichrz, magazyn i stajnia, mączkarnia, stodoła.

Rysunek 9 Pałac w Białokoszu (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Charcice:**

- Zespół pałacowy z przełomu XIX i XX wieku,

Rysunek 10 Pałac w Charcicach (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Chrzypsko Wielkie:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Wojciecha wzniesiony w latach 1600-1609,
- Pałac z początku XX wieku,

Rysunek 11 Kościół w Chrzypsku Wielkim (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Gnuszyn:**
 - Zespół dworski: dwór z 1906 roku i park z przełomy XIX i XX wieku,
- **Łężce:**
 - Zespół pałacowy z I połowy XIX wieku,
- **Ryżyn:**
 - Dworzec kolejowy z 1907 roku,
- **Śródka:**
 - Zespół pałacowy z II połowy XIX wieku.

Rysunek 12 Pałac Śródka (źródło: www.chrzypsko.pl)

GMINA KWILCZ

- **Chudobczyce:**

- Dwór z 1907 roku,
- Park z aleją dębową z przełomu XIX i XX wieku,

- **Kwilcz:**

- Zespół kościoła parafialnego: kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała z lat 1766-1782, dwie wieże – kaplice z lat 1780-1790, cmentarz kościelny, cmentarz grzebalny z I połowy XIX wieku, ogrodzenie cmentarzy z bramą i rzeźbami z lat 1780-1790,
- Zespół pałacowy: pałac z 1828 roku, oficyna północna i południowa z XVIII wieku, park z przełomu XVIII i XIX wieku, stajnia koni wyjazdowych i powozownia z początku XIX wieku i altana parkowa z początku XX wieku,
- Zespół folwarczny: gorzelnia z 1872 roku, spichrz, obora, rządcówka, budynek gospodarczo-mieszkalny, stolarnia, stajnia z końca XIX wieku, chlewnia i obora z 1936 roku.

Rysunek 13 Kościół w Kwilczu (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie)

Rysunek 14 Pałac Kwileckich z 1828 roku (źródło: Skarby Ziemi Kwileckiej – Album)

- **Lubosz:**

- Kościół parafialny po wezwaniu Nawiedzenia NMP z 1818 roku,
- Zespół dworski: dwór z 1915 roku, oficyna z 1895 roku, park i cmentarz rodziny Bardt'ów z II połowy XIX wieku,

- Zespół folwarczny z II połowy XIX wieku,

Rysunek 15 Dwór w Luboszu (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Miłostowo:**

- Kościół ewangelicki pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża z 1902 roku
- Cmentarz przykościelny,

- **Mościewo:**

- Zespół pałacowy: pałac z 1906 roku, oficyna z I połowy XIX wieku i park z przełomu XIX i XX wieku,

Rysunek 16 Dwór w Mościewie (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Niemierzewo:**

- Zespół dworski z przełomu XIX i XX wieku,

- **Nowa Dąbrowa:**

- Zespół dworski : dwór z 1920 roku i park z połowy XIX wieku,

- **Orzeszkowo:**

- Kościół ewangelicki z 1861 roku,
- Cmentarz kalwiński z początku XIX wieku,
- Dwór z I połowy XIX wieku,

Rysunek 17 Kościół ewangelicki w Orzeszkowie (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Prusim:**

- Zespół dworski i folwarczny: dwór z II połowy XVIII wieku, park z XIX wieku, spichrz z 1844 roku, obora i stajnia robocza z 1877 roku,

- **Rozbitek:**

- Zespół pałacowy: pałac z 1856 roku, kaplica grobowa z połowy XIX wieku, park z przełomu XVIII i XIX wieku,
- Zespół folwarczny z połowy XIX wieku i początku XX wieku,

- **Wituchowo:**

- Zespół pałacowy i folwarczny: pałac z końca XVIII wieku i 1910 roku, park z XVIII-XX wieku i folwark z XIX-XX wieku.

GMINA MIĘDZYCHÓD

- **Gorzyń:**

- Dwór z XIX wieku,
- Czworak nr 6 z XIX wieku,

- **Kamionna:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia NMP z 1499 roku,

Rysunek 18 Kościół w Kamionnie (źródło: regionwielkopolska.pl)

- **Kolno:**

- Park pałacowy z przełomu XIX i XX wieku,
- Przepompownia z początku XX wieku,

- **Lewice:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja z II połowy XIX wieku,

Rysunek 19 Kościół w Lewicach (źródło: <http://www.miedzychod.msarwer.pl>)

- **Łowyn:**
 - Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP z lat 1924-1927,
 - Cmentarz przykościelny,
- **Mierzynek:**
 - Drewniany spichrz (przeniesiony do skansenu w Gorzowie Wielkopolskim),
- **Międzychód:**
 - Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela z XVI-XVII wieku,
 - Zespół d. kościoła ewangelickiego (ul. Piłsudskiego): kościół parafialny pod wezwaniem Niepokalanego Serca Maryi z 1838 roku, cmentarz przy kościele z XVII wieku, ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi,
 - Zespół stacji kolejowej: dworzec kolejowy, magazyn i szale z 1888 roku, domy mieszkalne, parowozownia i dwie nastawnie z 1910 roku,

Rysunek 20 Zespół stacji kolejowej w Międzychódzie (źródło: pl.wikipedia.org)

- Szkoła na ulicy Iczka 3 z 1903 roku,
- Starostwo – obecnie Urząd Miasta i Gminy – z 1880 roku, ul. Piłsudskiego,
- Gimnazjum miejskie z 1904 roku przy ulicy Sikorskiego,
- Budynek miejskiej kasy oszczędności z 1904 roku – obecnie muzeum przy ulicy 17 stycznia,

Rysunek 21 Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzychódzie
(źródło: <http://www.miedzychod.mserwer.pl>)

- **Mnichy:**

- Zespół dworski: dwór z XVII wieku, rządcówka, budynki gospodarcze i park z II połowy XIX wieku, gorzelnia z 1874 roku,

Rysunek 22 Dwór w Mnichach (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Mniszki:**

- Zespół dworski i folwarczny: dwór z 1890 roku, willa z 1910 roku, park z XIX wieku i folwark z lat 1863-1915,

- **Radgoszcz:**

- Dom (chata) z końca XVIII wieku.

GMINA SIERAKÓW

- **Bucharzewo:**

- Cmentarz ewangelicki z II połowy XIX wieku,
- Dom – obecnie schronisko turystyczne – z 1860 roku,

- **Chalin:**

- Zespół dworski z połowy XIX wieku (dwór, park i folwark),

Rysunek 23 Dwór w Chalinie (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Lutom:**
 - Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja z lat 1753-1762,
 - Zespół dworski: dwór z 1905 roku i park z II połowy XIX wieku,
- **Lutomek:**
 - Zespół dworski z połowy XIX wieku,
- **ławica:**
 - Zespół dworski i folwarczny z przełomu XIX i XX wieku,
- **Sieraków:**
 - Historyczne założenie urbanistyczne z lat 1416-XX,
 - Zespół klasztorny bernardynów: kościół pod wezwaniem MB Niepokalanie Poczętej z lat 1624-1639 oraz skrzydło klasztoru (obecnie plebania) z 1819 roku),
 - Kościół ewangelicki – obecnie magazyn – z lat 1782-1785,

Rysunek 24 Kościół ewangelicki (źródło: pl.wikipedia.org)

- Synagoga – obecnie kino – z końca XIX wieku,
- Pozostałości zamku Opalińskich z II połowy XVII wieku,

Rysunek 25 Muzeum Zamek Opalińskich (źródło: pl.wikipedia.org)

- Zespół zabudowań stadniny koni z I połowy XIX wieku: dom kierownika (tzw. pałac) z 1890 roku, ujeżdżalnia z 1829 roku, stajnia, 4 pawilony mieszkalne, ambulatorium, dom „Biały Domek” i park,
- Dawny szpital Św. Ducha – obecnie dom mieszkalny (ul. Poznańska).

Poza zabytkami w powiecie międzychodzkiem mieszkańcy i zwiedzający mogą korzystać z wielu innych atrakcji (np. skansen Olandia). W zniszczonych budynkach gospodarskich pozostawionych przez tuczarnię z inicjatywy Rady Sołeckiej i mieszkańców Mniszek w 2007 roku powstało Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach. Centrum powstało w wyniku projektu realizowanego w ramach *Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Dzięki wielkiej ofiarności mieszkańców (ponad 90 procent ze zgromadzonych eksponatów to dary i depozyty, często rodzinne pamiątki, przekazywane z własnych gospodarstw) Centrum posiada zbiory, które mogą zainteresować każdego. Urządzono warsztaty: szewski, garncarski, wikliniarski, bednarski, kuźnię, stanowisko pszczelarskie, wystawę sprzętu gospodarstwa domowego i urządzeń do przeróbki mleka, urządzeń i sprzętu do prania, maglowania i prasowania, wystawę maszyn rolniczych, odtworzono wewnątrz dawnej klasy szkolnej, wewnątrz składu kolonialnego, od wiosny 2011 czynna jest diorama poświęcona rezerwatowi przyrody Dolina Kamionki, a od jesieni 2012 roku diorama dotycząca leśnictwa i myślistwa.

Rysunek 26 CERiP w Mniszkach (źródło: <http://www.mniszki.pl/>)

W powiecie znajdują się dwa punkty informacji turystycznej – w Międzychodzie i w Sierakowie. Osoby, które wybierają się w te rejony mogą również skorzystać z bogatej oferty szlaków turystycznych:

SZLAKI PIESZE

- Szlaki piesze PTTK „międzychodzkie”:
 - **Żółty**: ze Starego Osieczna do Wierzbna o długości 68,6 km,

- **Czerwony:** Międzychód – Lewice o długości 23,9 km,
- **Niebieski:** ze Zbąszynia (przez Gorzycko) do Miałów o długości 59,6 km,
- **Czarny:** z rezerwatu Dęby Koleńskie do Sierakowa o długości 44,8 km,
- **Czarny:** z Gorzyna przez Królewską Górę (116 m n.p.m.) o długości 12,7 km,
- Szlaki piesze PTTK „sierakowsko-kwileckie”:
 - **Czerwony:** z Sierakowa do Chojna i Mokrza długości 65,1 km,
 - **Zielony:** Chrzypsko Wielkie – punkt widokowy Łęczeczki – Lubosz (17,7 km),

Rysunek 27 Punkt widokowy Łęczeczki (źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

- **Żółty:** Nojewo – Puszcza Notecka (Borowy Młyn, Kobusz i Piłka) o długości 56,1 km
- **Czarny:** Góra – do szlaku czerwonego (19,3 km)
- **Czarny II:** Łęczeczki – do szlaku żółtego (7,7 km)
- **Czarny III:** Kwilcz – Chalin – Kłosowice (16,0 km)
- Ścieżka edukacji przyrodniczej: **Bobrowy Zakątek** – wytyczona została w Puszczy Noteckiej, o długości około 5 km w kształcie pętli. Początek trasy znajduje się koło szkółki leśnej w Kaplinie.

SZLAKI ROWEROWE

- Wojewódzka Trasa Rowerowa: **Szlak Stu Jezior,**
- Wojewódzka Trasa **Nadwarciański Szlak Rowerowy,**
- Międzynarodowa Trasa Rowerowa **EuroRoute R-1,**
- Sieć szlaków rowerowych **wokół Sierakowa:**

- Szlak czerwony: przez Puszcę Notecką do Jaroszewa (44 km),
- Szlak niebieski: z Bucharzewa przez Sieraków do trasy wojewódzkiej R-8 (18 km),
- Szlak żółty: z Tucholi przez Lutom do Góry (21,7 km),
- Szlak czarny: z Chorzępowa przez prom w Zatomiu do Ławicy oraz czarny szlak R8 (16,2 km),
- Sieć szlaków rowerowych **wokół Chrzypka Wielkiego**:
 - Szlak czerwony: Wokół jeziora Chrzypskiego (8,5 km),
 - Szlak zielony: z Chrzypka Wielkiego do Chrzypka Małego (11,6 km),
 - Szlak żółty: z Łęczeczek do Białokosza (7,4 km)
 - Szlak niebieski: z Chrzypka Wielkiego przez Charcice, Jabłonowo, Mylin (9 km),
- Szlak rowerowy **żółty** z Międzychodu do Skwierzyny (9 km),
- Szlaki rowerowe wokół Kwilcza – **Kwilecka Ósemka**:
 - Szlak niebieski: z Kwilcza do Chalina,
 - Szlak czerwony: z Rozbitka do Chalina,
- **Niebieski** szlak rowerowy z Pszczewa przez Stoki, Głazewo, Mnichy, Łowyń do Pszczewa (52 km),
- Ścieżka rowerowa leśna „**Śladami Radusza**”:
 - Wersja krótsza żółta – 14 kilometrów,
 - Wersja dłuższa niebieska – 23 kilometry,
- Szlak rowerowy „**Do kopalni Wanda**” o długości około 7 km.

SZLAKI KONNE

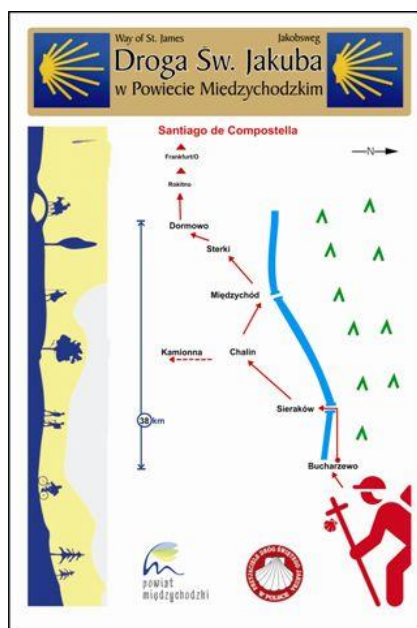
- Szlak konny „**Wilczy Szlak**” – jego długość to 143 km,
- Ścieżka konna wytyczona z Mokrzca.

SZLAKI WODNE

- Trasy kajakowe:
 - Z jeziora Chrzypskiego przez jezioro Białeckie i jezioro Lutomskie do Warty,
 - Z Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Chalinie przez jezioro Ławickie i jezioro Janukowo do jeziora Koleńskiego i Bielskiego,

- Warta na długości całego powiatu ze stanicami wodniackimi w Międzychodzie i Sierakowie.

Ponadto w Międzychodzie została wytyczona trasa miejska „Szlakiem Sławnych Międzychodzian”. Jej długość wynosi około 2 kilometrów i przebiega głównie ulicami Międzychodu. Przez powiat prowadzi również **Międzynarodowy Szlak Świętego Jakuba**. Wywodzi się on z tradycji pielgrzymowania z całej Europy do grobu Św. Jakuba w Santiago de Compostella.

Rysunek 28 Szlak Świętego Jakuba w powiecie międzychodzki
(źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

Wielkim skarbem Ziemi Międzychodzkiej jest wspaniała, smaczna i zdrowa woda tryskająca z artezyjskiego źródła. Zawartość składników mineralnych i siarkowodoru jest taka, jak w wodach zdrojowych w znanych uzdrowiskach np. Busku Zdroju czy Krynicy. To, ujęte w 1912 r., w żeliwną, ozdobną pompę źródło, zwane jest przez mieszkańców **„Laufpompą”**. Codzienne Międzychodzianie przychodzą by nabrać tej „cudownej” wody i w domach zaparzyć sobie kawę czy herbatę, o niezwykłych walorach smakowych. W Międzychodzie czynna jest też druga studnia artezyjska.

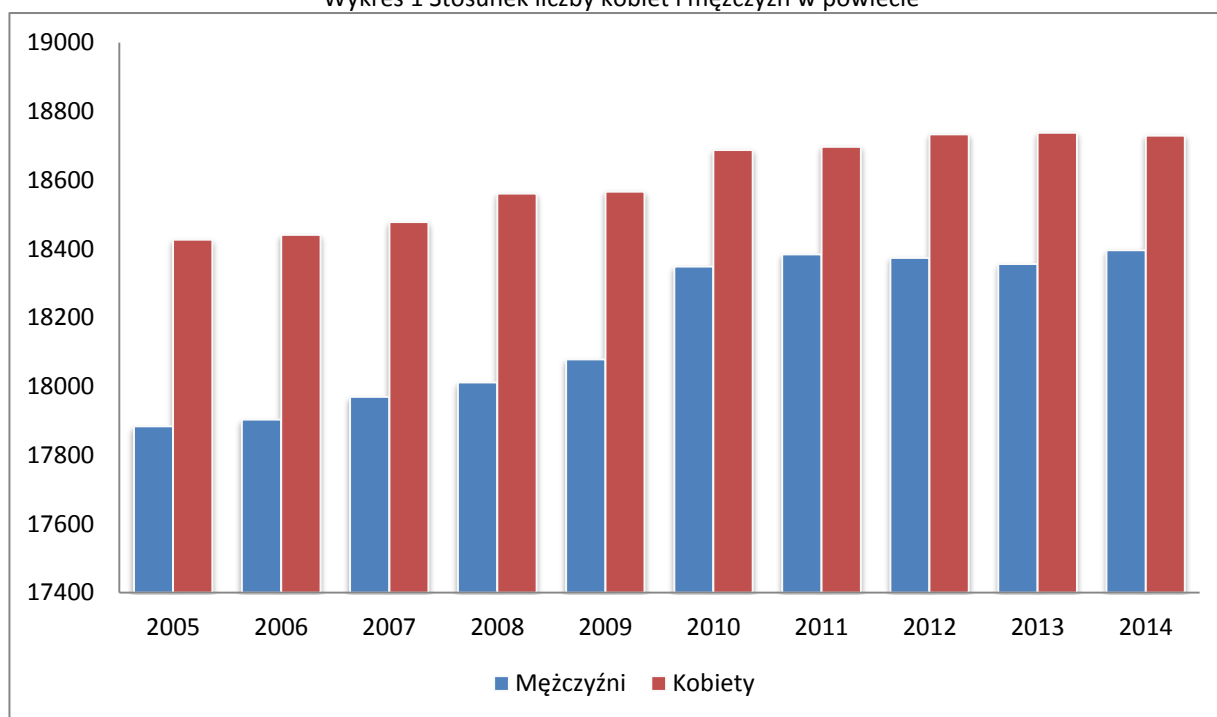
Rysunek 29 „Laufpompa” w Międzychodzie
(źródło: <http://www.miedzichod.mserwer.pl>)

2.2. SFERA SPOŁECZNA

2.2.1. DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna idealnie odzwierciedla typowy powiat średniej wielkości. W 2014 roku zamieszkiwało go 37.126 osób (1,07% ludności województwa wielkopolskiego), w tym 18.396 mężczyzn oraz 18.730 kobiet. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (50,45%). Należy więc stwierdzić, że podział wg. płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2014 ale także na przestrzeni wielu lat.

Wykres 1 Stosunek liczby kobiet i mężczyzn w powiecie

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Można zauważyć, że liczba mieszkańców w ostatnich latach regularnie wzrasta. W roku 2014 w porównaniu do roku 2005 liczba ta powiększyła się o 815 osób. Szczegółowe dane przedstawia tabela 11.

Tabela 11 LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W LATACH 2005-2014

STRUKTURA WG PŁCI	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	36.311	36.345	36.448	36.573	36.646	37.037	37.081	37.107	37.094	37.126
Mężczyźni	17.884	17.904	17.970	18.012	18.079	18.349	18.384	18.374	18.356	18.396
Mężczyźni [%]	49,25	49,26	49,30	49,25	49,33	49,54	49,58	49,51	49,48	49,55
Kobiety	18.427	18.441	18.478	18.561	18.567	18.688	18.697	18.733	18.738	18.730
Kobiety [%]	50,75	50,74	50,70	50,75	50,63	50,44	50,42	50,49	50,52	50,45

Źródło: Bank Danych Lokalnych

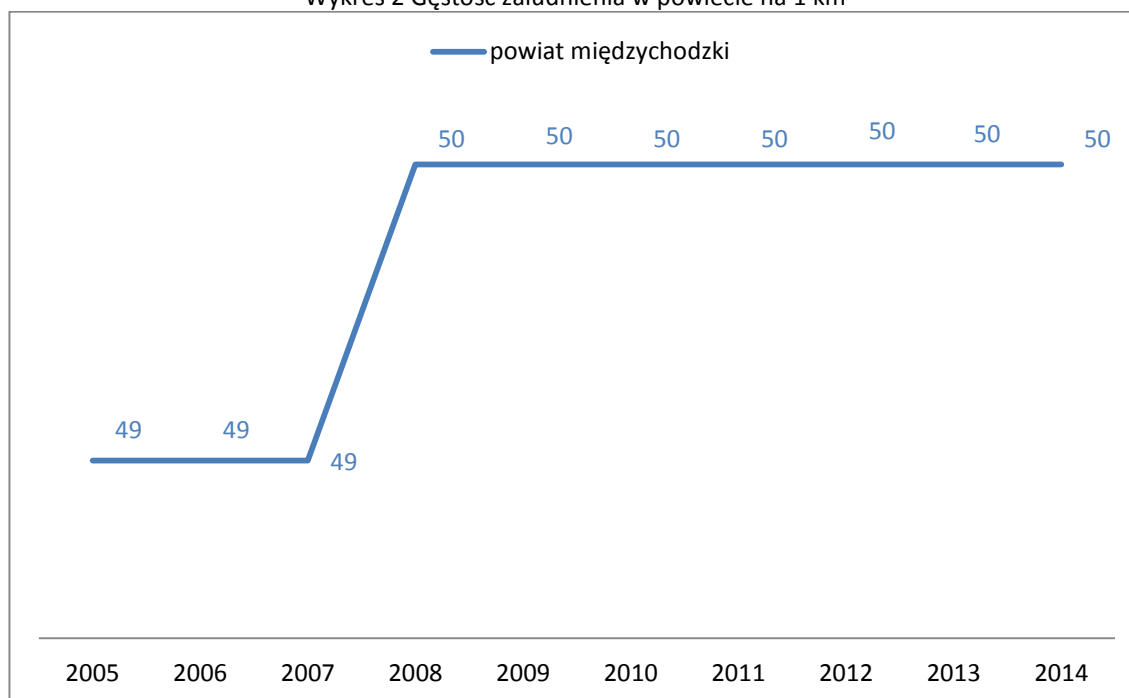
Poniższe dane pokazują, że w ostatnim dziesięcioleciu liczba mieszkańców wszystkich gmin powiatu międzychodzkiego wzrosła. Najwyższy wzrost odnotowano w gminie Kwilcz – o 3,89%, a najniższy w gminie Międzychód – o 1,73%. Na tle kraju jest to dość nadzwyczajne i bardzo korzystne zjawisko.

Tabela 12 LICZBA MIESZKAŃCÓW POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Chrzypsko Wielkie	3.308	3.310	3.337	3.323	3.336	3.377	3.381	3.403	3.390	3.411
Gmina Kwilcz	6.077	6.105	6.120	6.143	6.139	6.254	6.289	6.273	6.282	6.314
Gmina Międzychód	18.291	18.283	18.309	18.356	18.408	18.612	18.625	18.663	18.652	18.609
Gmina Sieraków	8.635	8.647	8.682	8.751	8.763	8.794	8.786	8.768	8.770	8.792

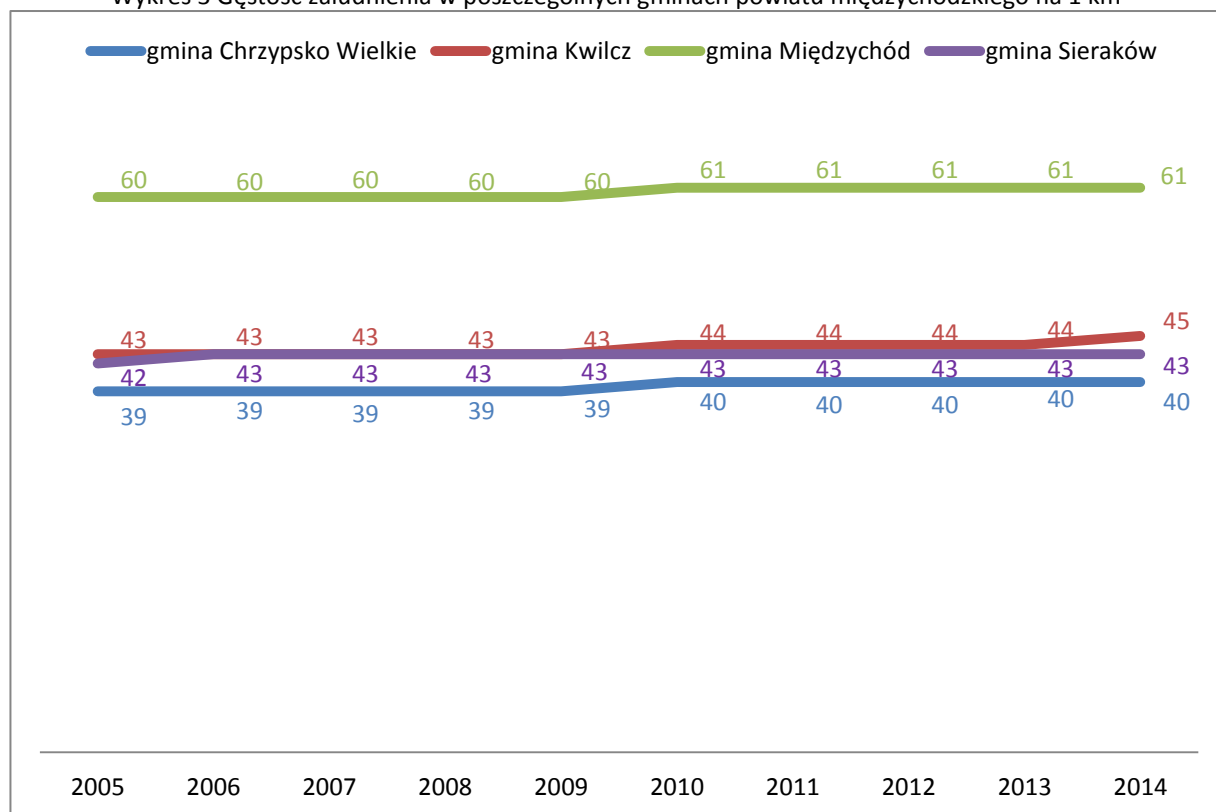
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gęstość zaludnienia w powiecie międzychodzkiem utrzymuje się na stałym poziomie, co prezentuje poniższy wykres. Według informacji z Banku Danych Lokalnych w 2014 roku wynosiła 50 osób na kilometr kwadratowy. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji i ich ujemne saldo to powiat międzychodzki powinien wykazywać spadek liczby mieszkańców. Na szczęście rekompensuje to utrzymujący się od kilku lat dodatni przyrost naturalny.

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w powiecie na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 3 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu międzychodzkiego na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Najwyższą liczbą osób na kilometr kwadratowy może pochwalić się gmina Międzychód, najniższa jest z kolei w gminie Chrzypsko Wielkie. Na tle województwa i sąsiadujących powiatów prezentuje się następująco.

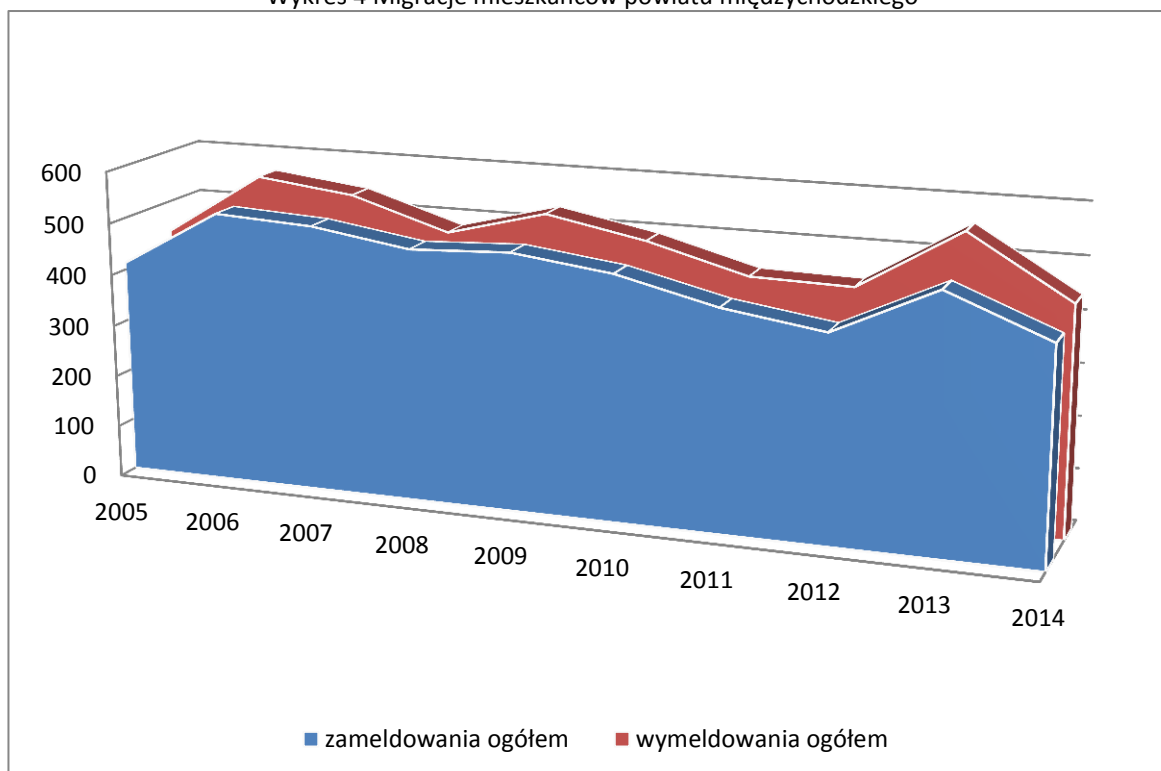
Tabela 13 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU NA TLE WOJEWÓDZTWA I SĄSIADUJĄCYCH POWIATÓW

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	LUDNOŚĆ NA 1 km ²		
	2012	2013	2014
Polska	123	123	123
Województwo wielkopolskie	116	116	116
Powiat międzychodzki	50	50	50
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	49	49	49
Powiat szamotulski	80	80	80
Powiat nowotomyski	73	73	74
Powiat międzyrzecki	42	42	42
Powiat strzelecko-drezdenecki	41	40	40

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na wykresie 4 doskonale widać, że w ostatniej dekadzie utrzymuje się w powiecie nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań.

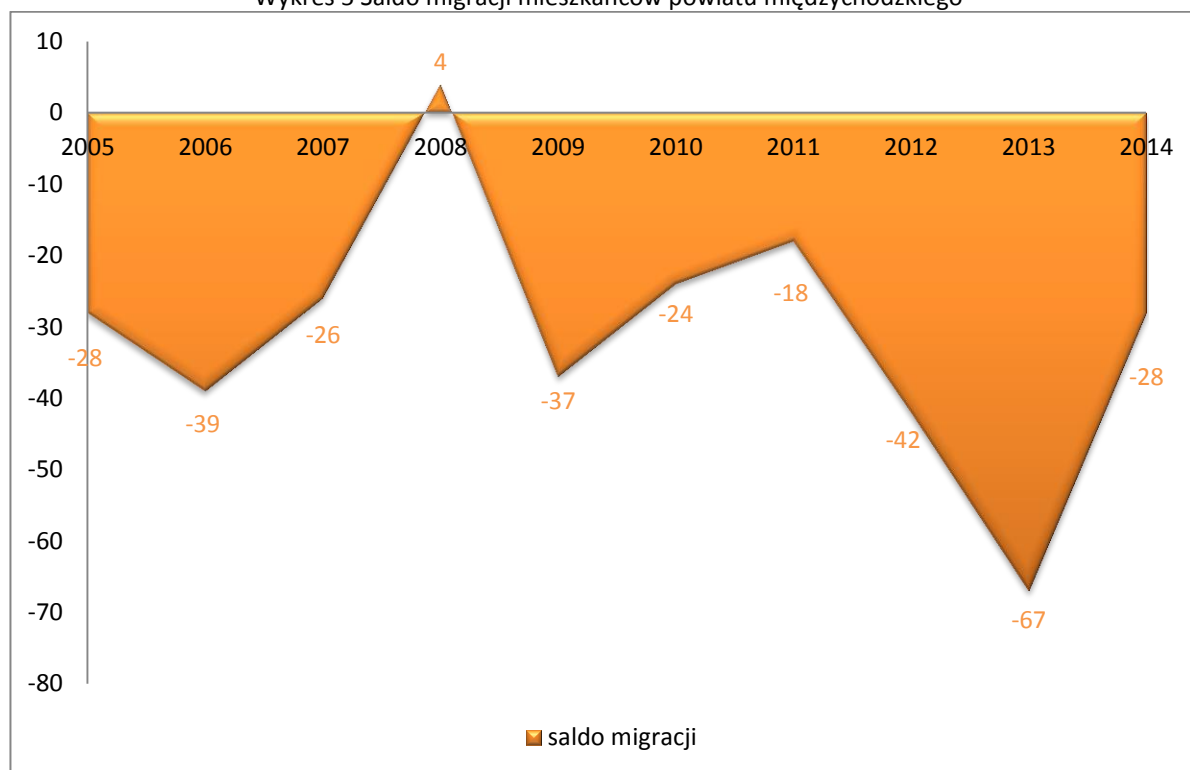
Wykres 4 Migracje mieszkańców powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z tego powodu saldo migracji w powiecie jest ujemne.

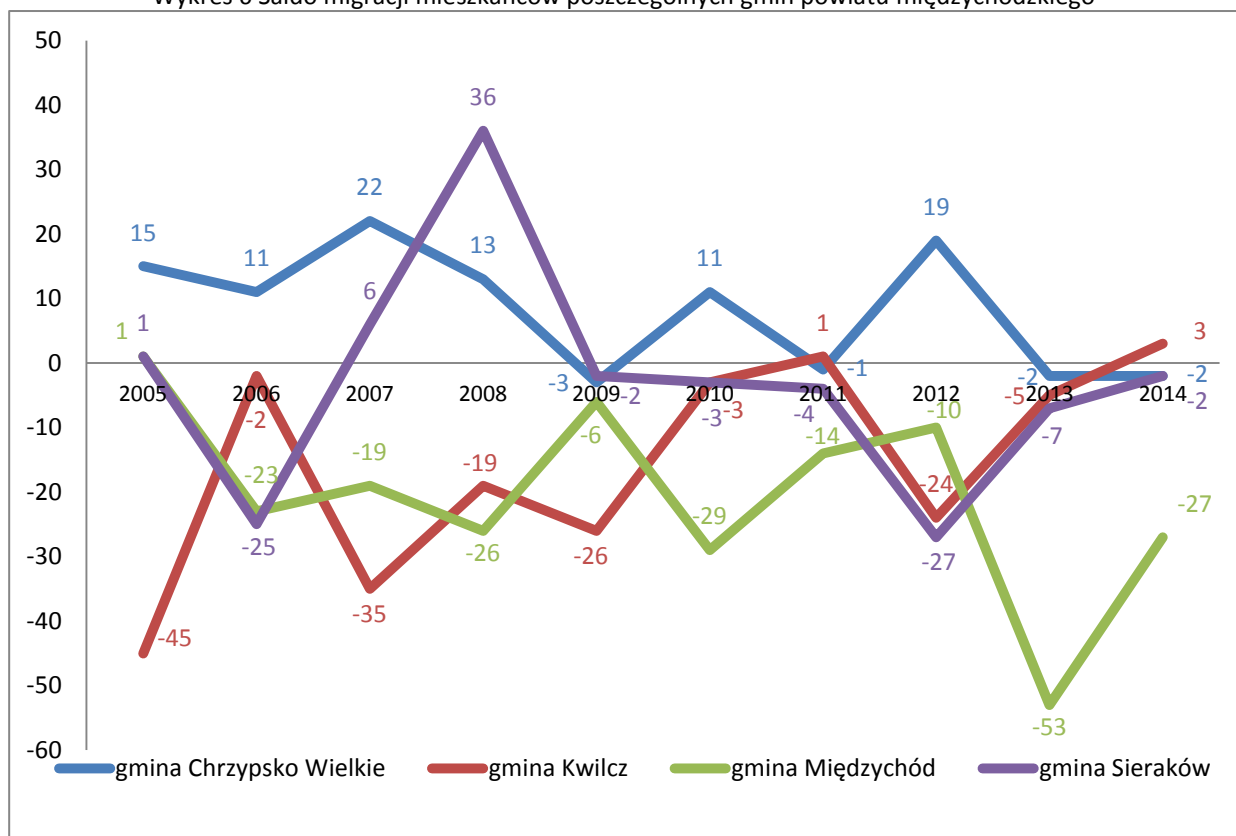
Wykres 5 Saldo migracji mieszkańców powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Również we wszystkich gminach powiatu saldo migracji przyjmuje wartości poniżej zera (wyjątkiem w 2014 roku jest gmina Kwilcz).

Wykres 6 Saldo migracji mieszkańców poszczególnych gmin powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W roku 2014 nastąpił, odpływ ludności z powiatu do miast (182 osoby), ale przede wszystkim do innych miejscowości wiejskich (227 osób). Tak duży odsetek mieszkańców wybierających wieś może świadczyć o tym, że część osób preferuje mieszkanie w spokojnej okolicy i spełnia tym samym marzenie o własnym domku z ogródkiem. Za granicę wymeldowało się 30 osób. W tym samym czasie w przeciwnym kierunku podążyło tylko 5 osób.

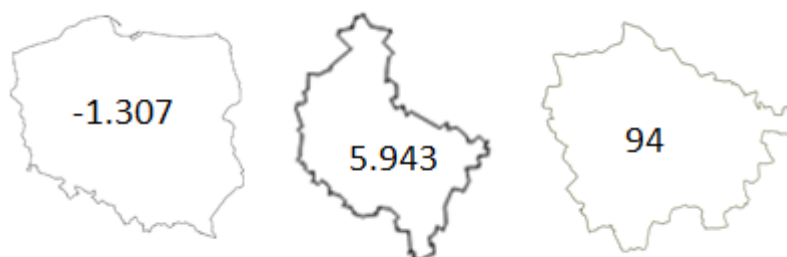
Struktura ludności według wieku jest bardzo nierówna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. Umieralność w powiecie od lat utrzymuje się na podobnym poziomie, co jakiś czas wykazując niewielkie wahania. Podobnie sprawa wygląda ze wskaźnikiem urodzeń. Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie powiatu w roku 2014 to 395, natomiast zgonów zanotowano 301. Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie to choroby układu krążenia i nowotwory.

Tabela 14 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYRÓST NATURALNY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

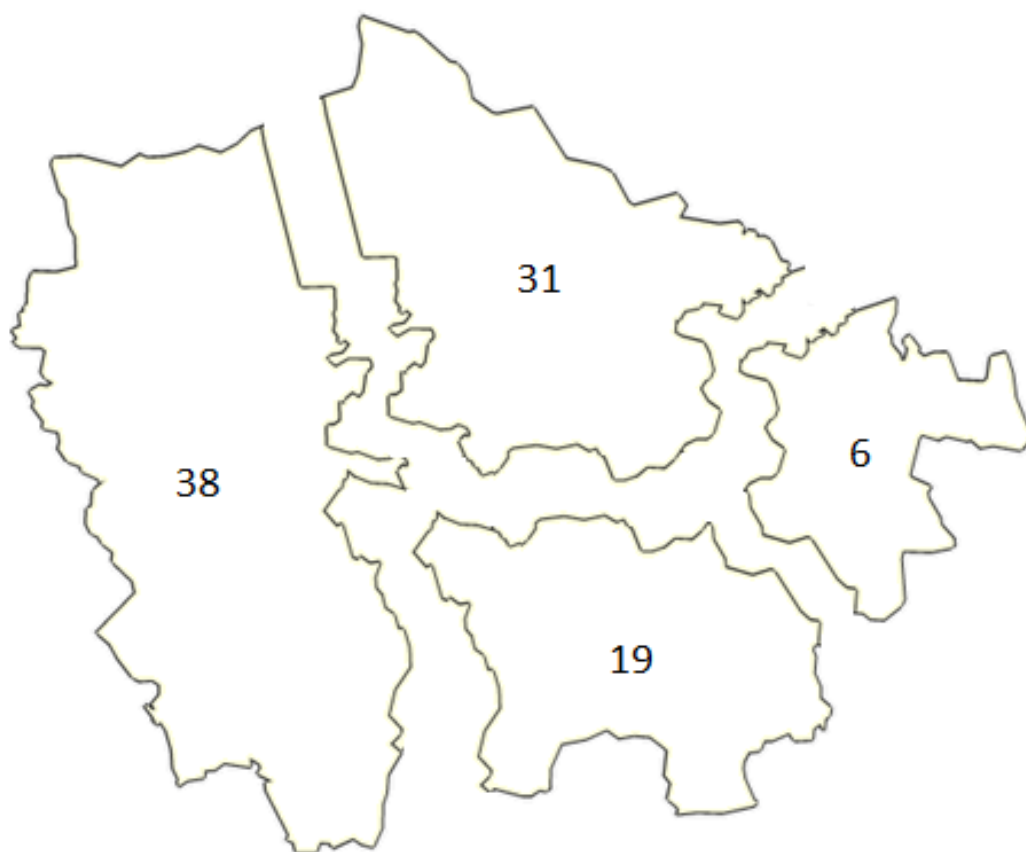
	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIETY		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Urodzenia żywe	398	408	395	213	209	203	185	199	192
Zgony	360	368	301	196	196	159	164	172	142
Przyrost naturalny	38	40	94	17	13	44	21	27	50

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w powiecie międzychodzkiem w ostatnich latach jest dodatni, podobnie jak w województwie wielkopolskim. Jest to sytuacja odwrotna do tendencji krajowej gdzie przyrost naturalny w ostatnich latach przyjmuje wartości ujemne.

Rysunek 30 Przyrost naturalny w Polsce, województwie wielkopolskim i powiecie międzychodzkiem w 2014 roku
Jeśli chodzi o poszczególne gminy powiatu najwyższy przyrost naturalny w 2014 roku odnotowano w gminie Międzychód, a najniższy w gminie Chrzypsko Wielkie.

Rysunek 31 Przyrost naturalny w poszczególnych gminach powiatu w 2014 roku

Struktura wiekowa ludności powiatu międzychodzkiego prezentuje się w następujący sposób:

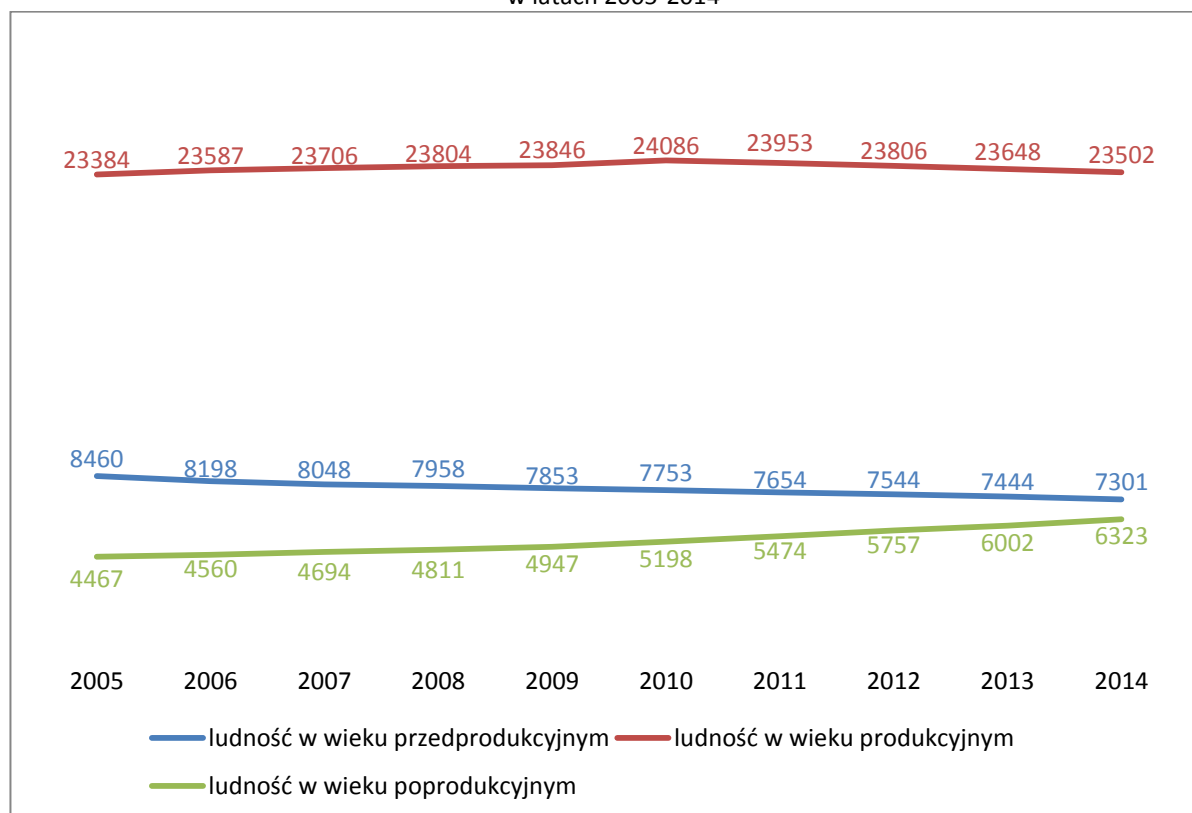
Tabela 15 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

WIEK	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIEТЫ		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Przedprodukcyjny	7.544	7.444	7.301	3.912	3.840	3.766	3.632	3.604	3.535
Produkcyjny	23.806	23.648	23.502	12.726	12.680	12.633	11.080	10.968	10.869
Poprodukcyjny	5.757	6.002	6.323	1.736	1.836	1.997	4.021	4.166	4.326

Źródło: Bank Danych Lokalnych

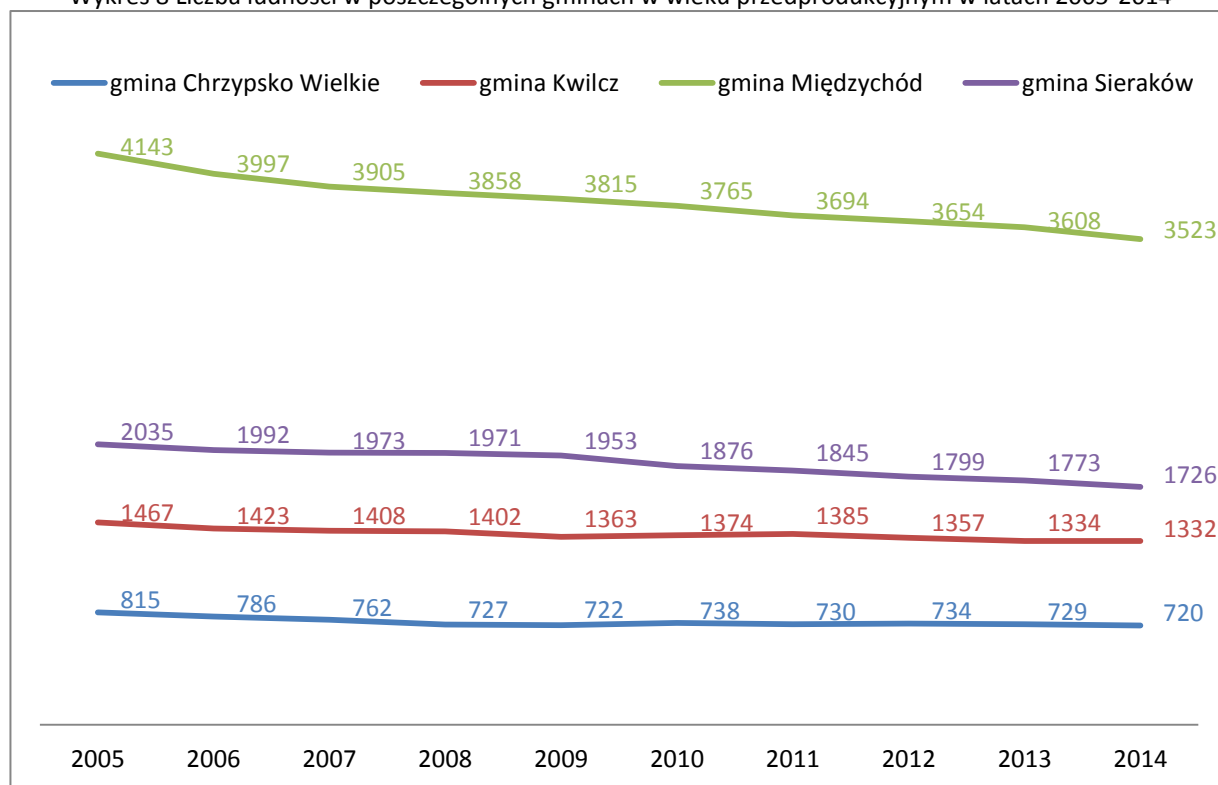
W ostatnich latach malała liczba osób w wieku produkcyjnym – co jest sytuacją ekonomicznie niepożądaną. Również, w tym samym czasie, zauważalny jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (o 41,5% w ciągu ostatnich 10 lat). Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla powiatu międzychodzkiego wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Wykres 7 Ludność powiatu w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

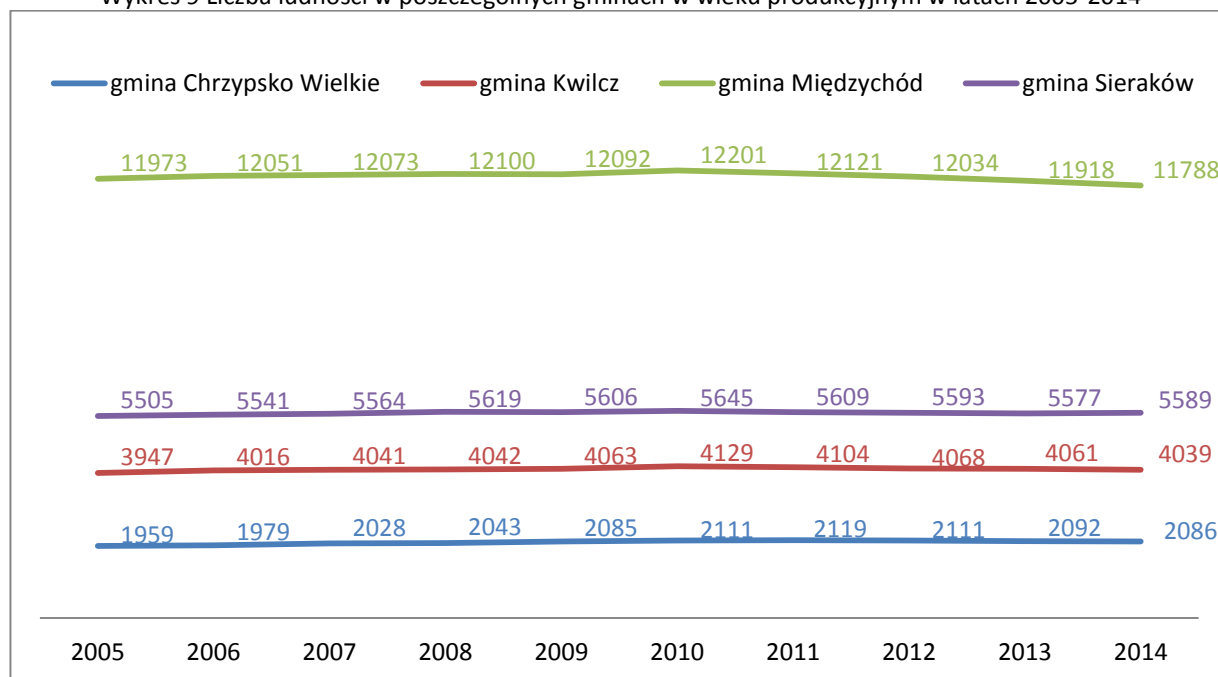
Wykres 8 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Powyższy wykres pokazuje, że liczba ludności wieku przedprodukcyjnym spada w podobnym tempie we wszystkich gminach powiatu. Największy spadek, w ostatnich 10 latach, odnotowano w gminie Sieraków – liczba ludności spadła o 15,2% (309 osób), a najmniejszy w gminie Kwilcz – 9,2% (135 osób)

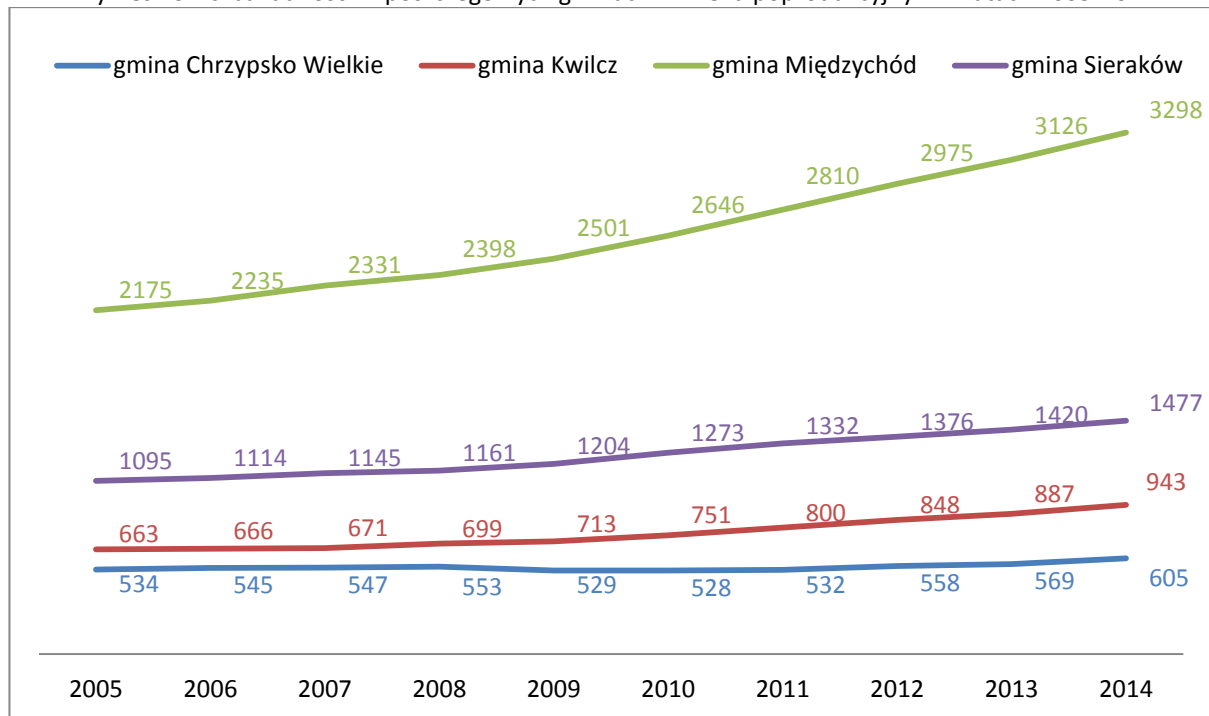
Wykres 9 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku produkcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jak widać na powyższym wykresie liczba ludności, w wieku produkcyjnym, w poszczególnych gminach powiatu systematycznie, od 2010 roku, spada. W całym powiecie liczba ta zmniejszyła się o prawie 600 osób. Na koniec 2014 roku ludność w tym przedziale wiekowym stanowiła 63,3% ludności powiatu.

Wykres 10 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w powiecie w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta. Szczególnie widać to w gminie Międzychód gdzie zanotowano wzrost o 1.123 osoby, czyli o ponad 50%, w ciągu ostatnich 10 lat. Na pozostałych terenach liczba osób w tym przedziale wiekowym również wzrasta w bardzo szybkim tempie:

- Gmina Kwilcz - wzrost o 42,23% w ciągu ostatnich 10 lat,
- Gmina Sieraków – wzrost o 34,88% w ciągu ostatnich 10 lat,
- Gmina Chrzypsko Wielkie - wzrost o 13,2% w ciągu ostatnich 10 lat.

2.2.2. RYNEK PRACY

2.2.2.1 BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na 31 grudnia 2015 roku w powiecie międzychodzkiem pozostawało zarejestrowanych 873 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych mniejszą liczebnie

grupą byli mężczyźni. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 16 CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

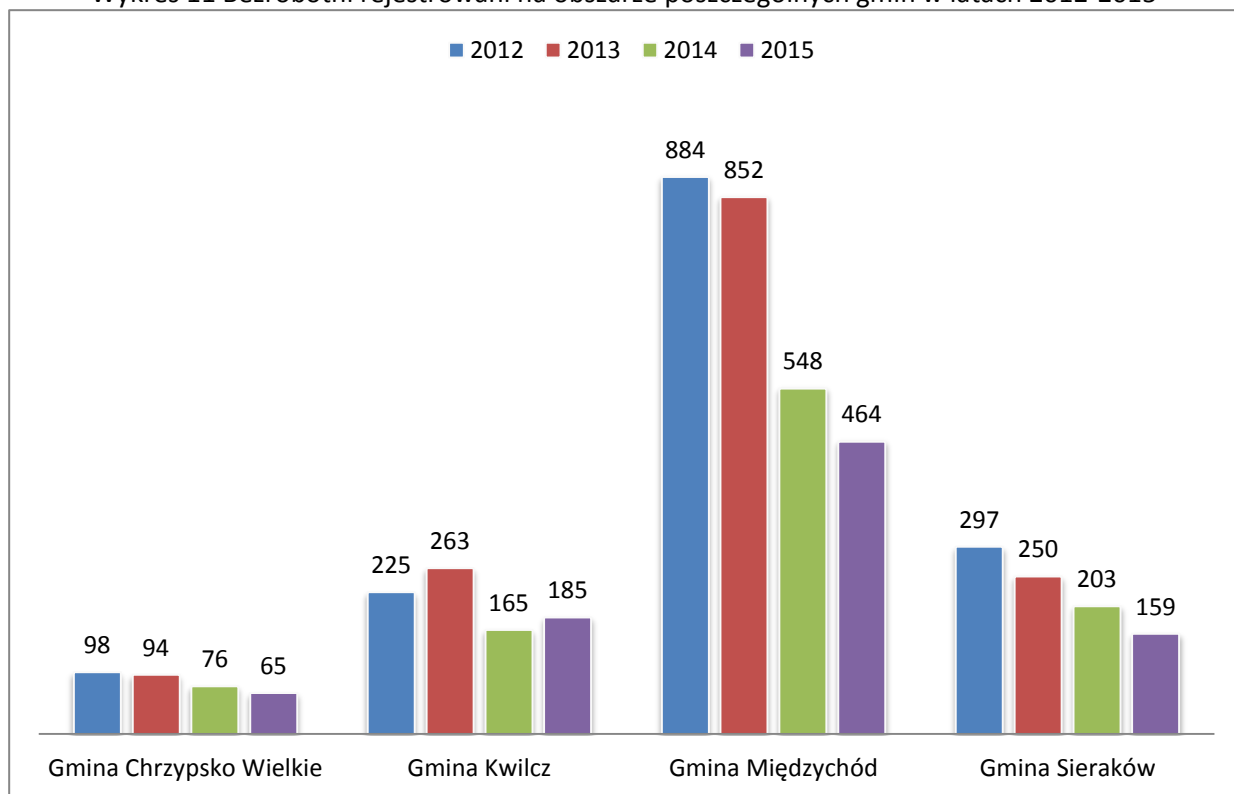
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM NA DZIEŃ 31.12.2015 R.	LICZBA OSÓB	W TYM KOBIETY
RAZEM	873	553
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	206	124
ZAMIESZKALI NA WSI	527	338
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	222	152
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	136	97
OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	300	219
W TYM DO 25 ROKU ŻYCIA	183	133
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	296	209
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	252	110
NIEPEŁNOSPRAWNI	73	33
KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ	117	92
POSIADAJĄCE CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	156	150
POSIADAJĄCE CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie

Rok 2015 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w dwóch ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 9,8% (XII.2015), w województwie wielkopolskim z 9,6% (2013) do 6,2% (XII.2015), a w powiecie międzychodzkiem z 12,0% (2013) do 7,4% (XII.2015). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżej demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie międzychodzkiem. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie powiatu międzychodzkiego największy odsetek osób bezrobotnych w latach 2010-2015 stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe.

Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 11 Bezrobotni rejestrowani na obszarze poszczególnych gmin w latach 2012-2015

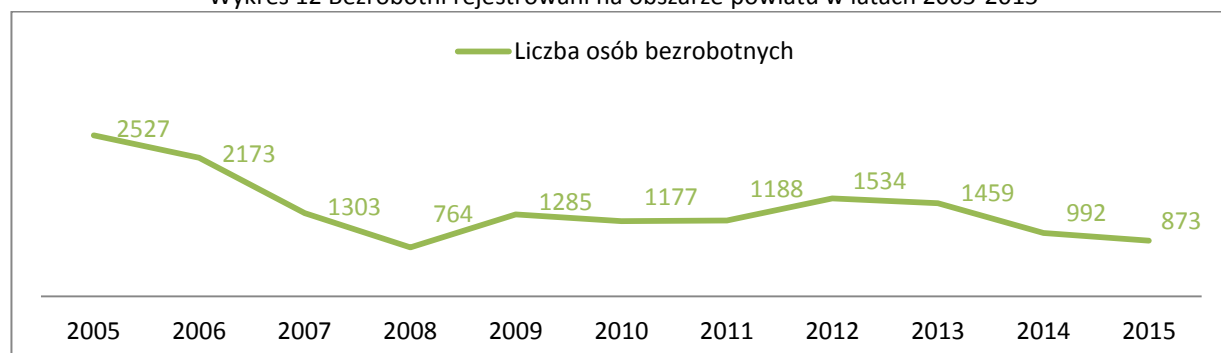

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu przeważają mieszkańcy terenów wiejskich. W 2015 roku stanowili oni 60,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu.

Wykres 12 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje. W ciągu ostatnich lat liczba ta spadła o 661 osób (w porównaniu z rokiem 2012).

Wykres 12 Bezrobotni rejestrowani na obszarze powiatu w latach 2005-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Pozytywnym jest fakt, że liczba bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat uległa zmniejszeniu, mimo wzrostu liczby mieszkańców powiatu. Niskie bezrobocie jest również zasługą

intensywnych i nowatorskich programów Powiatowego Urzędu Pracy w zwalczaniu bezrobocia, reintegracji zawodowej i działalności Klubu Integracji Społecznej. Na aktywizację osób bezrobotnych w 2015 roku przeznaczono 3,27 mln zł.

2.2.3. UCZESTNICTWO W KULTURZE

Poniżej przedstawiony jest plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu międzychodzkiego

Tabela 17 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH	
STYCZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, • Świąteczne Kolędowanie z Orkiestrą Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego, • Rocznica Powstania Wielkopolskiego, • Koncert Kolęd.
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> • Walentynkowy wieczór kulinarny, • Pociąg „AMOREK’, • Piłkarskie Turnieje Młodzieżowe, • Koncert Wiosenny zespołów tanecznych, • Babski Kabaret.
MARZEC	<ul style="list-style-type: none"> • Obchody rocznicowe dot. śmierci płk. Łukasza Cieplińskiego, • Poetyckie spotkania, • Dzień Kobiet, • Turniej siatkówki z okazji dnia kobiet, • Powiatowy Konkurs Recytatorski, • Turniej Wiosny w Kręgle Klasyczne, • Wielkopolski Turniej Brydżowy, • Koncert fortepianowy, • Olenderski Dzień Wiosny, • Światowy Dzień Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych.
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Festyn Zdrowotny, • Turniej Wiosenny Uniwersytetu Trzeciego Wieku, • Koncert – „Jazz w krainie stu jezior”, • Poetyckie spotkania, • Taneczne spotkania, • Turniej Koszykówki o puchar „Krainy 100 jezior”, • Majówka połączona z festynem rodzinnym, • Grand Prix Polski w Kręgle do pełnych, • Zlot motocyklowy JUNAK.

MAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Impreza Środowiskowa w Luboszu, • Gra Miejska w ramach Sierakowskiego Dnia Historii, • Koncert Maja, • Dębowa Majówka, • Targi Tulipanów, • Olenderska Majówka, • Obchody Konstytucji III Maja, • Pociąg Tulipan, • Kino Plenerowe, • Rocznica Zakończenia II Wojny Światowej, • Poetyckie spotkania, • Noc Muzeów na Zamku Opalińskich, • Turniej Wiosny w Siatkówce Plażowej, • Turniej Siatkówki „Old-boys”, • Międzyprzedszkolne rozgrywki piłki nożnej o Puchar Wójta Gminy Kwilcz, • Festiwal Akordeonowy w Sierakowie, • Spartakiada UTW, • Koncert na Dzień Matki, • JBL Triathlon Sieraków, • Dzień Dziecka, Turniej w Badmintona, • Spotkania Biegowe
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> • „Liga Orlika” – rozgrywki piłki nożnej, • Dni Międzychodu, • Bieg Świętojański, • Sierakowska Wiosna Klasyków, • Sierakowski Rajd Maliniaka Classic Tour Sieraków, • Questing – Rodzinne Wyprawy Odkrywców w ramach Dnia Dziecka, • Festyn Rodzinny w Muchocinie, • Bieg Międzychód-Sieraków, • Festiwal Zdrowia, • Mistrzostwa Polski UTW w Bule, • Koncert Muzyki Klasztornej, • Koncert Fortepianowy, • Spotkania Artystyczne UTW Międzychód, • Bieg Świętojański, • Noc Kupały, • Turniej Otwarcia w Siatkówce Plażowej o Puchar Dyrektora OSiR.

<p>LIPIEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grand Prix w Siatkówce Plażowej Prusim o puchar Wójta Gminy Kwilcz, • Turniej Nocny w piłkę nożną, • Powiatowy Konkurs Fotograficzny, • Festyn – Powitanie Wakacji, • Memoriał Dyrektora Kazimierza Nocnego – zawody w skokach przez przeszkody, • Turniej Beach Soccer o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Sierakowie, • Pociągi Wakacyjne, • Sierakowskie Dni Rybackie, • Otwarte Mistrzostwa Sierakowa o Puchar Burmistrza, • Kino Plenerowe, • Beach Time Festival, • Turniej „RUTNICKI CUP”, • Memoriał Dyrektora Tadeusza Czermińskiego – zawody w powożeniu zaprzęgami konnymi, • Premiowanie źrebiąt – wystawa hodowlana koni, • Festiwal Rzeźb z Piasku, • Turniej Siatkówki o Puchar Banku Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego, • Turniej Rzutów Karnych, • Półmaraton w Chrzypsku Wielkim, • Dni Wędzonej Sielawy, • „CEWA Cup” – Turniej Siatkówki Plażowej, • ETNOFESTIVAL, • Turniej Siatkówki Plażowej 70+ o Puchar Dyrektora Sierakowskiego Ośrodka Kultury, • Maraton Pływacki Kobiet i Mężczyzn w Prusimiu.
<p>SIERPIEŃ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „PUSZCZA NOTECKA CUP” – Turniej Siatkówki Plażowej, • Pociąg Wakacyjny, • Kino Plenerowe, • Parada Lokomotyw, • Mistrzostwa Powiatu w Siatkówce Plażowej o Puchar Starosty Międzychodzkiego, • Festyn Rycerski w Zatomiu Starym, • Matki Boskiej Zielnej, • Grand Prix Wielkopolski w pływaniu długodystansowym, • Cross Sierakowski, • Święto Wojska Polskiego, • Rajd Adventure Race, • Turniej Siatkówki Plażowej Dzieci i Młodzieży, • Dożynki Gminne, • Festiwal Piosenki Żeglarskiej, • Bieg „10 z Pompą”, • Pożegnanie Wakacji, • TARPANIADA – Święto Konika Polskiego, Krajowa Wystawa Koni Rasy Konik Polski, • Mistrzostwa Wielkopolski Oldboyów.

WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Plener rzeźbiarski, • Rocznica Wybuchu II Wojny Światowej, • Obchody Dni Ziemi Kwileckiej, • Rodzinny Turniej Siatkówki Plażowej, • Święto Podgrzybka, • Rocznica Napaści ZSRR na Polskę, Dzień Sybiraka, • Jarmark w Dolinie Kamionki, • Wielkie Smażenie Powideł, • Maraton po puszczy Noteckiej, • Olenderski Dzień Zdrowia, • Pożegnanie Wakacji.
PAŹDZIERNIK	<ul style="list-style-type: none"> • Jesienna „Liga Orlika”, • Konkurs Poetycki, • Zawody w wyciskaniu sztangi, • Pociąg Borowik, • Memoriał im. Edwarda Budycha – turniej kręglarski, • Gala Sportów Walki.
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> • Wieczornica Patriotyczna, • Memoriał Dyrektora Jana Kowalskiego – Czempionat Użytkowy (wystawa koni), • Turniej Siatkówki z okazji Dnia Niepodległości, • Obchody Święta Niepodległości, • Święto Rogala, • Turniej Kręglarski
GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Kiermasz Świąteczny, • Sierakowskie Kolędowanie, • Turniej Mikołajkowy w kręgle • Sierakowski Jarmark Świąteczny • Rocznica wysiedlenia mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego, • Marsz Powstańczy, • Sylwester.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

2.3. SFERA GOSPODARCZA

Powiat międzychodzki należy do średnio uprzemysłowionych. Działają tu podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i wytwórczym. W większości są to podmioty małe i średnie. Rolnictwo jest główną bazą gospodarczą i społeczną gmin wchodzących w skład powiatu. Zasoby leśne stanowią podstawę do produkcji drewna i wyrobów z drewna. Naturalne warunki przyrodnicze zdecydowały o charakterze rozwoju powiatu i ukształtowały główne gałęzie gospodarki. Pozycja rolnictwa wynika z ukształtowania powierzchni, zasobów glebowych i korzystnych warunków klimatycznych.

2.3.1. ROLNICTWO

Rolnictwo jest ważną dziedziną gospodarki na terenie powiatu międzychodzkiego, o czym świadczy wysoki wskaźnik powierzchni użytkowanej rolniczo oraz duża liczba gospodarstw rolnych. Według IUNG Puławy ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej w powiecie wynosi 56,9 pkt. (województwo wielkopolskie 63,4 pkt.) i oznacza mało korzystne warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. Główną przyczyną są grunty klas marginalnych – niskourodzących (V i VI klasa)

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na obszarze powiatu znajdują się 1.544 gospodarstwa rolne. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 21,8 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią ponad 55% ogólnej ilości gospodarstw. Świadczy to o średnim rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

Tabela 18 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
	OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
Powiat międzychodzki	33.733,37 ha	343,98 ha	1.554,95 ha	3.288,37 ha	28.546,07 ha
Gmina Chrzypsko Wielkie	5.699,68 ha	195,45 ha	233,13 ha	456,70 ha	4.817,40 ha
Gmina Kwilcz	6.237,89 ha	34,81 ha	321,62 ha	431,54 ha	5.449,92 ha
Gmina Międzychód	12.462,76 ha	67,14 ha	648,75 ha	760,61 ha	10.986,26 ha
Gmina Sieraków	9.333,03 ha	46,57 ha	351,45 ha	1.639,52 ha	7.295,49 ha

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Tabela 19 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
	OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
Powiat międzychodzki	1.544	179	424	243	698
Gmina Chrzypsko Wielkie	311	53	70	53	135
Gmina Kwilcz	330	36	97	50	147
Gmina Międzychód	558	47	165	90	256
Gmina Sieraków	344	42	92	50	160

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Analizując dane dotyczące struktury użytków rolnych w powiecie międzychodzkiem można zauważyć, że wyraźnie dominują użytki rolne w dobrej kulturze (98%) oraz duża ich liczba pod zasiewami. Minimalny jest udział pastwisk i ogrodów przydomowych, z kolei łąki trwałe stanowią nieco ponad 10% struktury użytków rolnych w powiecie.

Tabela 20 STRUKTURA UŻYTKÓW RONYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
UŻYTKI ROLNE OGÓŁEM [ha]	26.626,13	4.979,57	5.528,41	10.362,90	5.755,26
UŻYTKI ROLNE W DOBREJ KULTURZE [ha]	26.148,37	4.889,82	5.378,89	10.231,81	5.647,86
POD ZASIEWAMI [ha]	22.371,91	4.510,56	4.916,89	8.335,53	4.608,92
GRUNTY UGOROWANE ŁĄCZNIE Z NAWOZAMI ZIELONYMI [ha]	412,92	9,95	40,64	163,51	198,82
UPRAWY TRWAŁE [ha]	424,94	33,66	103,98	181,00	106,30
SADY OGÓŁEM [ha]	407,18	31,66	97,75	176,28	101,49
OGRODY PRZYDOMOWE [ha]	28,88	1,81	6,76	13,84	6,48
ŁĄKI TRWAŁE [ha]	2.667,84	330,34	176,18	1.444,71	616,60
PASTWISKA TRWAŁE [ha]	241,89	3,50	34,43	93,22	110,74
POZOSTAŁE UŻYTKI ROLNE [ha]	477,76	89,75	149,52	131,09	107,40

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Gleby powiatu mogą być wykorzystywane zarówno do produkcji roślinnej, jak i hodowli. W produkcji roślinnej dominuje przede wszystkim uprawa zbóż, która stanowi ponad 82% zasiewów w powiecie.

Tabela 21 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
OGÓŁEM [ha]	22.371,91	4.510,56	4.916,89	8.335,53	4.608,92
ZBOŻA RAZEM [ha]	18.510,64	3.681,75	4.305,32	6.874,70	3.648,87
KUKURYDZA NA ZIARNO [ha]	953,72	225,0	163,24	285,21	280,27
ZIEMNIAKI [ha]	303,20	48,01	37,82	106,34	111,03
UPRAWY PRZEMYSŁOWE [ha]	1.946,19	470,00	335,92	733,88	406,39
BURAKI CUKROWE [ha]	128,93	46,05	62,30	b.d.	b.d.
RZEPAK I RZEPIK [ha]	1.816,38	423,95	273,62	732,30	386,51
STRĄCZKOWE JADALNE NA ZIARNO [ha]	16,38	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
WARZYWA GRUNTOWE [ha]	362,49	42,33	69,60	61,88	188,68

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Także produkcja zwierzęca ma bezpośredni wpływ na rodzaj upraw (oprócz jakości gleb). Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie powiatu jest hodowla drobiu, bydła i trzody chlewnej.

Tabela 22 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
BYDŁO RAZEM [szt.]	6.924	1.491	953	3.037	1.443
TRZODA CHLEWNA RAZEM [szt.]	72.753	14.797	20.169	21.301	16.304
KONIE [szt.]	544	74	33	137	300

DRÓB RAZEM [szt.]	307.428	8.959	4.951	28.821	264.697
OWCE RAZEM [szt.]	1.546	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
KOZY [szt.]	150	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Ogólna ilość stosowanych nawozów mineralnych w powiecie międzychodzkiem jest wyższa niż średnia dla Polski i województwa wielkopolskiego. Najwięcej nawozów mineralnych stosowanych jest w gminie Sieraków i gminie Kwilcz. Jeżeli chodzi o nawozy wapniowe w powiecie zużywa się ich średnio mniej niż w województwie i ale więcej niż w kraju. Średnią zawiąza przede wszystkim gmina Sieraków.

Tabela 23 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIE NAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]	
	MINERALNE	WAPNIOWE
POLSKA	114,6	38,2
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	150,6	44,4
POWIAT MIĘDZYCHODZKI	165,3	39,6
GMINA CHRZYSKO WIELKIE	163,8	47,7
GMINA KWILCZ	167,2	44,1
GMINA MIĘDZYCHÓD	139,9	27,3
GMINA SIERAKÓW	210,7	50,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Reasumując sytuacja w rolnictwie na terenie powiatu międzychodzkiego jest poprawna. Zauważyć jednak można, że wzrost jej opłacalności ograniczony jest przez kilka czynników, wśród których należy wyróżnić: ukształtowanie terenu, jakość gleb, warunki klimatyczne, siłę roboczą, a także brak skłonności rolników do łączenia się w grupy producenckie. Natomiast cechuje ją korzystna struktura obszarowa. Poza tym czystość środowiska naturalnego przemawia za rozwojem rolnictwa ekologicznego. Ciągły wzrost zainteresowania ludności zdrową żywnością wymusza wśród rolników ekologiczną produkcję. Na obszarach wiejskich oprócz rozwoju rolnictwa niezwykle ważny jest również rozwój pozarolniczej działalności, czyli dywersyfikacja działalności rolniczej. Istotne jest wspieranie powstawania nowych miejsc pracy w zawodach pozarolniczych pośrednio powiązanych z rolnictwem bądź jego otoczeniem (np. w agroturystyce).

2.3.2. LEŚNICTWO

Gospodarka leśna jest poza bezpośrednim wpływem władz powiatowych. Jak wspomiano, tereny leśne zajmują prawie połowę obszaru Powiatu (33.840 ha w 2014 roku). Drzewostan

stanowią w większości jednolite lasy sosnowe w wieku ok. 70 lat²⁶. To oznacza w najbliższych latach istotne pozyskanie drewna. Według szacunków Nadleśnictwa Międzychód do roku 2040 rocznie będzie się pozyskiwać z terenu Puszczy Noteckiej 4,9 do 6 mln m³ drewna rocznie.

Tabela 24 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040

LATA	MOŻLIWOŚCI UŻYTKOWANIA NA 10 LAT GRUBIZNY NETTO (w tys. m ³) Z CAŁEJ PUSZCZY		
	RĘBNE	PRZEDRĘBNE	RAZEM
2011-2020	2.514,4	2.405,3	4.919,7
2021-2030	3.711,1	2.425,1	6.136,2
2031-2040	4.041,5	2.349,4	6.390,9
2041	3.853,9	2.256,3	6.110,2

Źródło: Nadleśnictwo Międzychód

W tym Nadleśnictwo Międzychód planuje w latach 2015 – 2024 pozyskać ok. 1,43 mln. m³, czyli rocznie ok. 143 tys. m³. Tak duży wyrąb będzie miał oczywisty wpływ na gospodarkę powiatu.

2.3.3. PRZEDSIĘBIORSTWA

Powiat międzychodzki oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych i turystycznych, posiada także potencjalne możliwości rozwoju infrastruktury przemysłowej. Działają tu podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i wytwórczym. W większości są to podmioty małe i średnie. W powiecie międzychodzkiem liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni lat systematycznie rośnie i w 2014 roku wynosiła 3.521. Działają one głównie w takich sekcjach jak: handel i usługi w zakresie napraw (934), budownictwo (488), przetwórstwo przemysłowe (306), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (181) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (159).

Tabela 25 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W LATACH 2010-2014

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM
2014	3.521	215	3.306
2013	3.505	212	3.293
2012	3.477	211	3.266
2011	3.396	207	3.189
2010	3.390	203	3.187

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w gminie Międzychód, a najmniej w gminie Chrzypsko Wielkie. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

²⁶ Wikipedia, Puszcza Notecka, październik 2015

Tabela 26 PODMIOTY GOSPODARCZE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

JST	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM
Gmina Chrzypsko Wielkie	255	14	211
Gmina Kwilcz	495	15	480
Gmina Międzyzichód	2.049	147	1.902
Gmina Sieraków	752	39	713

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Mieszkańcy powiatu odznaczają się wysokim poziomem przedsiębiorczości. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców systematycznie wzrasta w tempie podobnym do średniej wojewódzkiej i w 2014 roku wynosiła 95.

Tabela 27 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU

SEKCJA	2013		2014	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	2	181	2	159
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	1	0	1
Przetwórstwo przemysłowe (C)	3	307	3	306
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1	5	1	6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	4	14	4	14
Budownictwo (F)	1	493	1	488
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	936	0	934
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	222	0	236
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	1	86	1	89
Informacja i komunikacja (J)	0	45	0	44
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	72	0	72
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	95	175	95	181
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	2	167	2	165
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	81	0	81

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	17	38	17	38
Edukacja (P)	65	48	65	46
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	12	125	13	131
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	9	46	11	47
Pozostała działalność (S,T,U)	0	251	0	268

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Do najważniejszych przedsiębiorców w powiecie należą:

- Zakład Produkcji Biomasy – Green Energia Polska w Łowyniu,
- Zakład Produkcji Biomasy – Pelletu w Orzeszkowie,
- ABP Poland Sp. z o. o. w Kłosowicach,
- BA Poland Glass Sp. z o.o. w Sierakowie,
- MARBOPUR Sp. z o.o. w Międzychodzie,
- Kopalnia ropy naftowej i gazu Lubiatów-Międzychód-Grotów,
- Międzychodzka Pomona – Międzychód – Nowicka Sp. J.
- F.H.P. Podolski w Lutomku,
- Primavika w Lutomiu,
- Hurtownia Ogrodnicza Bogdan Królik w Chrzypsku Wielkim,
- Benex Banaszkiwicz Sp. J. w Chrzypsku Wielkim,
- MHM PEACH w Międzychodzie,
- Zakład Utylizacji Odpadów Clean City w Mnichach.

W powiecie swoją działalność prowadzą duże firmy drzewne. Jest tu silne rzemiosło, znakomicie rozwijający się rynek handlu i drobnych usług, dobrzy producenci rolni oraz coraz więcej kwater agroturystycznych o wysokim standardzie.

W celu intensyfikacji działań służących rozwojowi przedsiębiorczości w 2 września 2015 roku Rada Miejska Międzychodu podjęła uchwałę w sprawie „Międzychodzkiego Parku Technologicznego Gorzyń wraz z Inkubatorem Przedsiębiorczości”. Przedsięwzięcie jest dedykowane dla udzielenia wsparcia dla rolnictwa, przemysłu rolno–spożywczego, drzewnego, ochrony środowiska poprzez:

- ofertę inwestycyjną w formie wydzielonych nieruchomości gruntowych,
- usługi badawcze i laboratoryjne,
- pomoc w komercjalizacji działań technologicznych i wprowadzaniu innowacji na rynek,

- wsparcie przedsiębiorstw rolnych w pozyskiwaniu środków na innowacje,
- wynajem pomieszczeń biurowych, sal konferencyjnych i hal produkcyjnych,
- usługi promocyjne i szkoleniowe,
- badania np. na rzecz pszczelarstwa, ochrony środowiska.

Ponadto powiat międzychodzki posiada korzystne warunki do rozwoju turystyki, wynikające przede wszystkim z: uwarunkowań przyrodniczych (liczne jeziora, wysoki udział lasów, urozmaicona rzeźba terenu), dobrego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i dysponowania terenami pod inwestycje związane z zabudową letniskową. Nie bez znaczenia jest również dostępność usług dla turystów. O aktywności turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy świadczy rosnąca z roku na rok liczba turystów.

2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1. KOMUNIKACJA

Układ komunikacyjny powiatu międzychodzkiego tworzy sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Głównym szlakiem komunikacyjnym jest obecnie droga krajowa nr 24 (łącząca obszar powiatu z systemem drogowym kraju). Ważną funkcję komunikacyjną spełniają również istniejące drogi wojewódzkie o nr 133, 150, 160, 182, 195, 198, 199 oraz sieć 37 dróg powiatowych. Nieco mniejszą funkcję komunikacyjną pełnią drogi gminne. Długość dróg powiatowych wynosi łącznie około 199 kilometrów, w tym 139 kilometrów utwardzanych. Pozostałe 60 kilometrów to gruntowe, obsługujące ruch pomiędzy mniejszymi miejscowościami. Układ dróg umożliwia dogodne połączenie wewnętrzne i zewnętrzne. Struktura przestrzenna dróg w powiecie jest rozwinięta w stopniu zadowalającym. W latach 1999-2015 na remonty powiatowych dróg powiat przeznaczył ponad 30 mln zł i zmodernizował w tym czasie ponad 70 kilometrów dróg.

Istniejące drogi wojewódzkie są w nie najlepszym stanie i należy szukać środków zewnętrznych, aby go poprawić. Należy przypomnieć, że od 1 stycznia 2011 r. krajowa sieć drogową została udostępniona pojazdom ciężarowym o maksymalnym nacisku 11,5 t na oś. W ten sposób spełniono limity określone w przepisach unijnych. Spełnienie tego warunku jest wielkim wyzwaniem technicznym, natomiast w przypadku odstąpienia Polska będzie musiała płacić ogromne kary za niedostosowanie dróg do obowiązujących przepisów.

Komunikację publiczną w niedostatecznym stopniu zapewniają połączenia autobusowe oraz busy firm prywatnych. Od 1 stycznia 2017 *Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* wprowadza szereg istotnych zmian, które zmienią dotychczasowe rozwiązania komunikacji pasażerskiej. Organizacja komunikacji stanie się obowiązkiem samorządów. Ze względu na ograniczenia budżetowe na chwilę obecną można stwierdzić, że połączeń autobusowych będzie jeszcze mniej niż obecnie.

Transport kolejowy pasażerski został wstrzymany w 1999 roku. Istniejące linie kolejowe mają zlikwidowane połączenia i oprócz odcinka linii od Międzychodu w kierunku zachodnim – podlegają znacznej degradacji, podobnie obiekty dworców i przystanków kolejowych. Na linii kolejowej Szamotuły-Międzychód znajduje się najwyższy w Wielkopolsce most kolejowy.

2.4.2. INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

2.4.2.1 SIĘĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w powiecie w 2014 roku wynosiła ponad 441 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 6.777 sztuk. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2014 roku kształtował się na poziomie 1140 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra.** Ponad 91% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej.

Tabela 28 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ [km]	IŁOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA JEDNEGO MIESZKAŃCA [m ³]
2014	411,8	6.777	1.139,8	33.979	30,7
2013	378,6	7.003	1.193,3	32.574	32,2
2012	373,2	6.909	1.162,6	32.531	31,4
2011	374,0	4.981	1.213,5	32.442	b.d.
2010	365,5	4.888	1.193,4	32.364	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

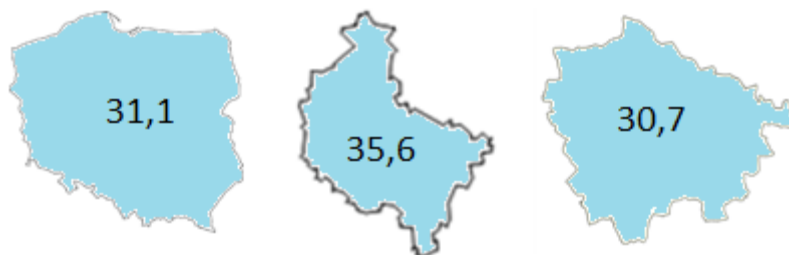
Źródłem zaopatrzenia w wodę ludności, rolnictwa i przemysłu powiatu międzychodzkiego są wody podziemne. Na terenie powiatu znajduje się również wiele ujęć wód powierzchniowych (z licznych jezior). Mieszkańcy, z odpowiednimi pozwoleniami, nawadniają dzięki nim pola oraz stawy.

Tabela 29 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GMINA CHRZYPSCO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	79,5	64,4	139,9	128,0
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	708	762	2.504	3.047
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	118,6	198,7	539,6	282,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	3.267	5.637	17.028	8.047
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca [m ³]	35,1	31,6	28,9	32,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 30,7 m³ i jest to mniej niż średnio w Polsce i województwie. Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta utrzymuje się na stałym poziomie.

Rysunek 32 Zużycie wody [m³] w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Polsce, w województwie wielkopolskim i w powiecie międzychodzkiem w 2014 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych)

2.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA

Powiatowa sieć kanalizacyjna ma długość 162,4 km i jest dostępna dla 64% mieszkańców (2014 rok).

Tabela 30 SIEĆ KANALIZACYJNA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	ILOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	ŚCIEKI ODPROWADZONE [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ
2014	162,4	3.889	1.048	23.701
2013	158,8	3.705	988	23.255
2012	157,8	3.680	1.036	23.243
2011	157,7	3.333	1.406	22.917
2010	139,1	3.224	1.263	22.626

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ścieki sanitarne w miejscowościach pozbawionych dostępu do kanalizacji gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba) a następnie są wywożone przez pojazdy asenizacyjne. W 2014 roku na terenie powiatu znajdowało się 2.109 zbiorników bezodpływowych, 204 przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz 6 stacji zlewnych.

Tabela 31 CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GMINA CHRZYPKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	9,4	24,6	91,7	36,7
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	149	466	1.736	1.507
Ścieki odprowadzone [dam ³]	27	150	598	273
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	770	3.294	13.523	6.114
Ilość zbiorników bezodpływowych	348	503	761	497
Ilość oczyszczalni przydomowych	32	20	104	48
Stacje zlewnie	1	2	2	1
Oczyszczalnie ścieków	1	2	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie funkcjonują 2 biologiczne oczyszczalnie ścieków (gmina Kwilcz) i 3 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów (gminy Chrzypsko Wielkie, Międzychód i Sieraków).

Przepustowość oczyszczalni wynosi:

- 390 m³/d w gminie Chrzypsko Wielkie,
- 6.000 m³/d w gminie Międzychód,
- 1.250 m³/d w gminie Sieraków,
- 770 m³/d w gminie Kwilcz (Kwilcz i Lubosz).

2.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy gmina została zobowiązana do objęcia nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych. Wybór przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne dokonywany jest w drodze przetargu. W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, obowiązany jest do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Zmiana przepisów spowodowała przekształcenie funkcjonującego dotychczas systemu gospodarowania odpadami.

Operatorem nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Międzychód jest wyłoniona w drodze przetargu Miejska Spółka Komunalna „AQUALIFT” Sp. z o. o., z siedzibą w Międzychodzie. Odbiorem i utylizacją odpadów z terenu gminy Kwilcz zajmuje się Zakład Obsługi Mienia Komunalnego z Kwilcza. W gminie Sieraków odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców zajmuje się konsorcjum firm: Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sierakowie oraz Gminna Spółka Komunalna w Chrzypsku Wielkim Sp. z o.o. (wywóz odpadów z terenu gminy Chrzypsko Wielkie).

Tabela 32 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU²⁷ (stan na 2014 rok)

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSCO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Ogółem [t]	8.040,00	299,58	1.069,46	5.038,58	1.632,38
Z gospodarstw domowych [t]	6.287,18	254,57	968,96	3.939,57	1.124,08

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

2.4.4.1 SIĘĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Gmina Międzychód jest całkowicie zelektryfikowana. Na jej terenie znajduje się stacja transformatorowa GPZ Międzychód, zasilana liniami wysokiego napięcia 110 kV z relacji Zielomyśl-Sieraków. Przez gminę przebiega także linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Krajnik-Plewiska. Obiekty z obszaru gminy zasilane są także poprzez linie 15 kV połączone z innymi rozdzielniami-stacjami 110/15kV, np. GPZ Drezdenka, GPZ Zielomyśl.

Przez południową część gminy Kwilcz przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV relacji Krajnik-Plewiska, jako ważny element sieci przemysłowej w krajowym systemie elektroenergetycznym 400 i 200 kV. W północnej części gminy Kwilcz przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV w relacji Plewiska-Sieraków-Międzychód, zasilająca gminę w energię. W granicach gminy znajdują następujące elementy sieci energetycznej, będące źródłami pola elektromagnetycznego:

- stacje transformatorowe SN 15/0,4 kV;
- linia elektroenergetyczne 220kV
- cywilne stacje radiowe CB o mocy około 10 W;

²⁷ Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej

- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia i zakładów przemysłowych²⁸.

Przez teren gminy Chrzypsko Wielkie przebiega linia o napięciu 110 kV w relacji Wronki-Pniewy. Odcinek linii przebiegającej przez gminę wynosi 1,5 km. Pozostałe linie elektroenergetyczne, to linie o napięciu 15 kV²⁹.

Na południe od miasta Sierakowa, w odległości ok. 4 km, w miejscowości Grobia-Jaroszewo zlokalizowany jest Główny Punkt Zasilania (GZP). Z południowego wschodu przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia WN-110 kV w relacji Grobia-Pniewy. Na południowy zachód przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia WN -110 kV w relacji Grobia-Międzychód. Linie te zasilają GZP w Grobii-Jaroszewie. Linia Pniewy-Grobia-Międzychód jest ważnym elementem krajowej sieci przemysłowej i umożliwia wprowadzenie, poprzez elektroenergetyczną sieć dystrybucyjną, mocy elektrycznej do odbiorców bytowo-komunalnych i przemysłowych znajdujących się na terenie gminy Sieraków. Obszar gminy zasilany jest głównie ze stacji 110/15 kV w Grobii oraz częściowo ze stacji zlokalizowanych w gminach sąsiednich. Miasto zasilane jest z sieci kablowej, a jedynie na peryferiach zostały odcinki linii napowietrznych i stacje transformatorowe słupowe. Poza terenem miasta Sierakowa, na terenie gminy przeważają linie napowietrzne SN-15 kV³⁰.

W związku z tym, że Ustawa Prawo Energetyczne obliguje do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych podłączono do sieci biogazownie w Mnichach oraz w Łowyniu. Ponadto Powiat Międzychód znajduje się w strefie korzystnej dla lokalizowania siłowni wiatrowych. Według stanu z początku 2016 roku wydano pozwolenia dla ośmiu takich elektrowni (cztery w gminie Kwilcz oraz cztery w gminie Międzychód). Dalsze decyzje zależą od planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin Powiatu.³¹

Zagadnienie budowy elektrowni wiatrowych od lat wzbudza kontrowersje. Niemniej w Polsce mamy zarówno sytuacje takie jak np. w Dusznikach Wielkopolskich, gdzie pojawia się wyraźny sprzeciw społeczny oraz takie jak w Margoninie, gdzie kilka lat temu powstała farma 60 wiatraków. Energia wiatrowa to źródło czystej energii ale też wpływów zarówno do kasy samorządowej jak i dla mieszkańców, którzy użyczyli swoje grunty pod budowę.

Powiat Międzychodzki jest zainteresowany przystąpieniem do innowacyjnego na skalę krajową projektu KLASTER ENERGETYCZNY, którego efektem ma być doprowadzenie do

²⁸ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

²⁹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

³⁰ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

³¹ Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020

samowystarczalności energetycznej Powiatu. Jednym z istotnych elementów projektu musi być energia uzyskiwana z elektrowni wiatrowych.

2.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowany jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia Dn 100, zasilający stację redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q=8000$ m³/h zlokalizowaną w rejonie wsi Grobla. W/w gazociąg zasilany jest z istniejącego gazociągu Dn 250 relacji Krzyżówka-Upartowo-Szamotuły, który również częściowo zlokalizowany jest na terenie gminy Sieraków³².

Na terenie gminy Chrzypsko Wielkie nie ma sieci gazowej. PSG Sp. z o.o. Oddział Poznań przyjęła biznesplan sieci gazowej na terenie Gminy w planie do roku 2020.

W zachodniej części gminy Kwilcz przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia <f> 250 mm obsługujący miasta i gminy: Sieraków, Chrzypsko Wielkie, Wronki, Obrzycko i Szamotuły w gaz z magistrali 500 mm Odolanów-Police. Gazociąg jest zrealizowany obecnie do stacji redukcyjnej I stopnia w Szamotułach Na terenie gminy nie ma stacji redukcyjnej³³.

Stacja redukcyjno-pomiarowa I^o zasilająca gminę Międzychód w gaz mieści się w miejscowości Gorzyń i posiada maksymalną przepustowość 6.000 m³/h. Źródłem zasilania jest magistrala gazowa wysokiego ciśnienia relacji Odolanów-Police, od której prowadzi odgałęzienie do miasta i gminy Międzychód gazociągiem średniego ciśnienia³⁴.

Gospodarstwa domowe, na obszarach nieobjętych gazyfikacją, zaopatrują się w butle z gazem propan-butan.

Charakterystykę sieci gazowej w powiecie międzychodzki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	2010	2011	2012	2013	2014
Długość czynnej sieci ogółem [km]	143,652	146,234	158,675	159,621	164,432
Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	70,859	70,859	83,300	83,300	83,306
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	72,793	75,375	75,375	76,321	81,126
Czynne przyłącza do budynków [szt.]	1.333	1.383	1.406	1.430	1.445
Odbiorcy gazu [gosp.]	3.836	3.830	4.307	3.836	3.352

³² Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

³³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz

³⁴ Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

Zużycie gazu [tys. m ³]	2.254,10	1.985,40	1.817,40	1.837,40	2.103,60
-------------------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sytuacja w poszczególnych gminach powiatu w roku 2014 prezentowała się następująco.

Tabela 34 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci ogółem [km]	11,226	34,062	87,627	31,517
Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	11,226	19,733	41,691	10,656
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	0,000	14,329	45,936	20,861
Czynne przyłącza do budynków [szt.]	0,000	58	1.318	69
Odbiorcy gazu [gosp.]	0,000	83	3.067	202
Zużycie gazu [tys. m ³]	0,000	265,8	1.602,60	235,20

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.4.5. INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Powiat międzychodzki należy do powiatów o dobrze rozwiniętej sieci telefonicznej. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym powiatową ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

W Chrzypsku Wielkim, Kamionnej, Krzyżówku, Kwilczu, Luboszu, Łowyniu, Międzychodzie i Sierakowie znajdują się węzły Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej, dzięki któremu sygnał będzie docierał do wszystkich gmin Powiatu. Jest to system oparty o łącza światłowodowe. Gwarantuje nieprzerwaną pracę niezależnie od warunków atmosferycznych, czy też awarii zasilania. Dzięki bezpiecznej sieci szerokopasmowej możliwa będzie realizacja ambitnych zadań, zarówno związanych z bezpieczeństwem, jak i budowaniem e-społeczeństwa.

2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.5.1. EDUKACJA

Powiaty, w swej istocie, sprawują nadzór nad szkolnictwem ponadgimnazjalnym. Powiat jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój podległej bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru

ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności powiatu w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Powiat międzychodzki dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w powiecie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz powiatu. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz powiatu, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie powiatu:

- Liceum Ogólnokształcące im. J. Dąbrowskiego w Międzychodzie,
- Zespół Szkół nr 1 w Międzychodzie:
 - I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Technikum Nr 1 (kształcące w zawodzie technik ekonomista, technik handlowiec, technik informatyk i technik obsługi turystycznej),
 - Szkoła Policealna nr 1 (kształcąca w zawodzie technik administracji i technik informatyk),
- Zespół Szkół Nr 2 w Międzychodzie:
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2,
 - II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Technikum Nr 2,
- Zespół Szkół Nr 3 w Międzychodzie im. prof. dr. Felicja Cieszkowskiego-Dembińskiego „Rolnik”:
 - Technikum Nr 3,
 - Szkoła Policealna dla Dorosłych,
 - Gimnazjum dla Dorosłych,
- Zespół Szkół w Sierakowie im. prof. Maksymiliana Siły Nowickiego:

- Gimnazjum (jest prowadzone przez powiat na podstawie odrębnego porozumienia między samorządami),
 - Liceum Ogólnokształcące,
 - Technikum (kształcące w zawodach rybactwa śródlądowego, technik rolnik, technik hodowca koni, technik żywienia i usług gastronomicznych),
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Międzychodzie (jest placówką kształcenia specjalnego, znajduje się w nim szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła zawodowa, oraz oddziały dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym lub znacznym).
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (celem działania poradni jest świadczenie usług w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dla dzieci i młodzieży w wieku do 25 roku życia, ich rodziców, opiekunów i nauczycieli),

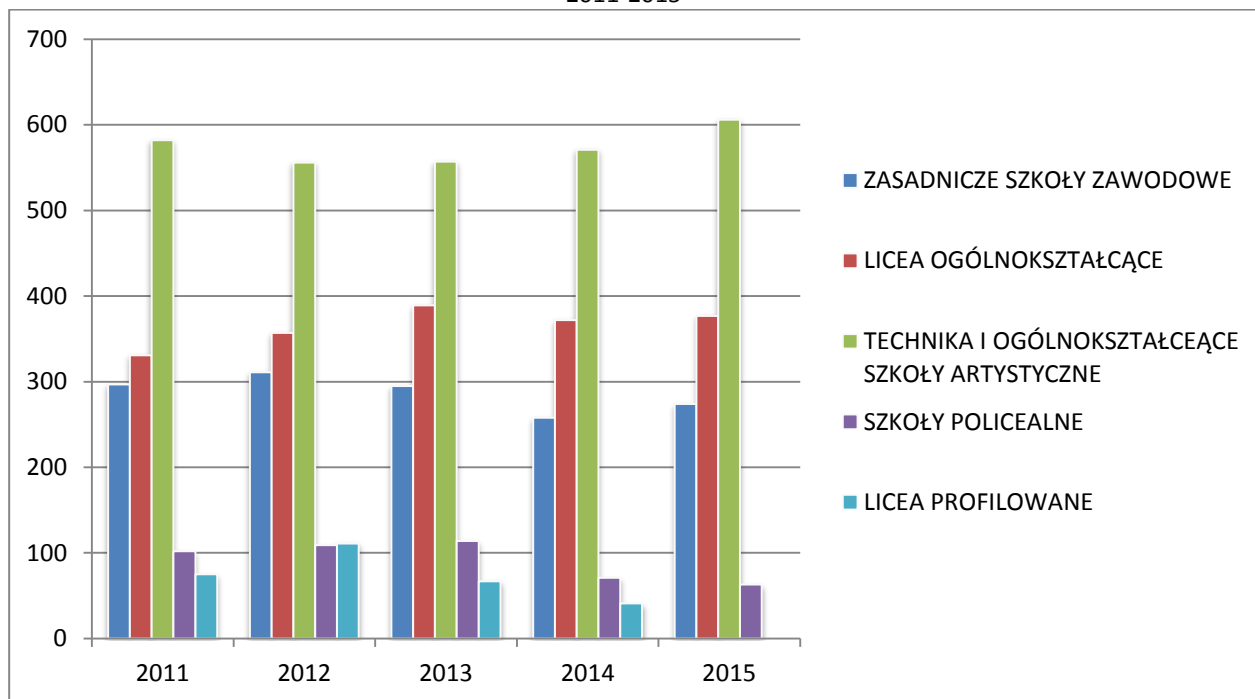
Tabela 35 LICZBA UCZNIÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W SZKOŁACH POWIATOWYCH W LATACH 2011-2015

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
UCZNIOWIE W ZASADNICZYCH SZKOŁACH ZAWODOWYCH	297	311	295	258	274
UCZNIOWIE W LICEACH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH	331	357	389	372	377
UCZNIOWIE W LICEACH PROFILOWANYCH	75	111	67	41	0
UCZNIOWIE W TECHNIKACH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKOŁACH ARTYSTYCZNYCH	582	556	557	571	606
UCZNIOWIE W SZKOŁACH POLICEALNYCH	102	109	114	71	63
SUMA UCZNIÓW	1.387	1.444	1.422	1.313	1.320

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne w Polsce wskazują na ogólną tendencję zmniejszania się liczby uczniów we wszystkich typach szkół. Trend ten ma charakter stały. W szkołach zawodowych i policealnych liczba uczniów wykazuje tendencję spadkową. Co prawda w ciągu ostatnich pięciu lat liczba uczniów w liceach ogólnokształcących i technikach wzrosła ale należy wskazać, że tylko dzięki wzrostowi liczby uczniów w szkołach dla dorosłych. Skalę problemu ukazuje dramatyczny spadek liczby uczniów z około 3.000 w roku 1998 do nieco ponad 1.300 dzisiaj. Do tego spadku przyczyniła się również reforma oświaty z roku 2000.

Wykres 13 Liczba uczniów w szkołach, za które odpowiada Starostwo Powiatowe w Międzychodzie w latach 2011-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie funkcjonuje również szkoła niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej:

- Policealna Szkoła Biznesu i Ochrony DELTA.

2.5.2. SPORT I TURYSTYKA

Bazę obiektów sportowych i turystycznych w powiecie tworzą między innymi:

- Hala Widowiskowo-Sportowa przy ulicy Dworcowej w Międzychodzie – spełnia najwyższe międzynarodowe standardy, została oddana do użytku w 2000 roku,
- Obiekty sportowe przy ulicy Langowicza w Międzychodzie– sala gimnastyczna, dwie płyty piłkarskie, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią (boisko piłkarskie akredytowane przez UEFA na Euro2012), trybuny, bieżnia tartanowa, skocznia w dal i do trójskoiku, rzutnia do kuli,
- Boiska Orlik 2012 we wszystkich gminach powiatu,
- Boiska wielofunkcyjne m. in. w Łowyniu, Kamionnie, Gorzynie, Kwilczu, Luboszu, Izdebnie, Kaczinie i na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Mierzyn-Ustronie,
- Liczne miejskie i gminne kąpieliska m. in.:
 - j. Mierzyńskie przy Ośrodku "Ustronie",
 - j. Jaroszewskie przy Ośrodku "Słoneczko" (kąpielisko OSIR Sieraków),
 - j. Jaroszewskie przy Ośrodku TKKF,

- j. Lutomskie przy OWiR Sieraków,
- j. Chrzypskie w Chrzypsku Wielkim,
- j. Młyńskie w Prusimiu (kąpielisko Prusimskie),
- j. Dormowskie przy Ośrodku w Dormowie,
- j. Białokoskie przy Ośrodku w Białokoszu,
- j. Kwileckie przy parku Kwileckich (kąpielisko Orzeszkowo),
- j. Miejskie w Międzychodzie,
- j. Łowyńskie w Łowyniu,
- j. Kuchenne w Prusimiu przy "Olandii",
- Kręgielnia, stadion sportowy, strzelnica, hipodrom w Sierakowie,
- Fit-Parki, place gier i zabaw,
- Korty tenisowe w Sierakowie, Międzychodzie, Kamionnie, Rozbitku,
- Boiska do piłki plażowej,
- Przystanie wodniackie w Międzychodzie, Sierakowie i Luboszu,
- Obiekty Centralnego Ośrodka Sportowo-Szkoleniowego TKKF w Sierakowie:
 - kryta pływalnia z dwoma nieckami basenowymi i zjeżdżalnią, hala sportową z zapleczem socjalnym, 3 boiska do mini piłki nożnej o nawierzchni ze sztucznej trawy, 5 kortów tenisowych o nawierzchni ze sztuczną trawą, 1 kort tenisowy o nawierzchni syntetycznej zadaszony, boiska do siatkówki o nawierzchni ze sztucznej trawy, boisko do piłki plażowej, 2 boiska do koszykówki o nawierzchni syntetycznej, boisko do badmintonu o nawierzchni syntetycznej, bieżnia 400 m – tartanowa, tor łyżworolkowy – 400 m, skocznia do skoku w dal i trójskoku – tartanowa, skocznia do skoku wzwyż z rozbiegiem tartanowym, rzutnię do pchnięcia kulą, kręgielnia, nowoczesna siłownia, piaszczysta plaża z czterema wydzielonymi basenami odkrytymi, sauna.
- Liczne Ośrodki Jeździeckie:
 - Chata Zbójców,
 - Matecznik Błota,
 - Stajnia Mokrzec,
 - Stado Ogierów.

Na terenie powiatu działa wiele organizacji i klubów sportowych m. in.:

- UKS-Orbita w Chrzypsku Wielkim, sekcje: piłka siatkowa, tenis stołowy oraz kajakarstwo,

- Szkolny Związek Sportowy Wielkopolska w Chrzypsku Wielkim dla szkół podstawowych, realizuje tzw. szkolny kalendarz imprez sportowych,
- LZS – gminna liga piłkarska w Chrzypsku Wielkim,
- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Warta” – klub piłki nożnej, jeden z najstarszych w Wielkopolsce,
- Międzychodzki Klub Sportowy „Sokół” Marbo – klub piłki koszykowej,
- Klub Sportowy „Jeziorak” – klub tenisa stołowego,
- Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Łowyń – klub piłki nożnej,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Shotokan Sekcja Karate Tradycyjnego,
- Szkolny Związek Sportowy „Powiatu Międzychodzkiego”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Mikst” Międzychód,
- Uczniowski Klub Sportowy „Feniks”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Wilki”,
- Liga Obrony Kraju Klub Strzelecki „Skorpion”,
- MMA Devil Sporty Walki,
- Międzychodzkie Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych,
- Klub Tenisa Stołowego „Junior”,
- Klub Kręglarski Wrzos Sieraków,
- Uczniowski Klub Sportowy Kormoran Sieraków – działają następujące sekcje: koszykówki, kręglarstwa, lekkoatletyki, pływania, unihokeja,
- Sierakowski Klub Sportowy Warta Sieraków – klub piłkarski istniejący od 1939 roku,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie,
- Międzyzakładowy Klub Sportowy Morena – klub jeździecki,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej SHOTOKAN – klub sztuk walki
- GKS Rzemieślnik Kwilcz – klub piłki nożnej,
- W Łęczeczkach swoją bazę wypoczynkowo – szkoleniową ma Klub Kajakowy POSNANIA.

Wędrowanie wzdłuż Warty, np. spływy kajakowe ułatwiają zbudowane niedawno oddany do użytku Stary Port w Międzychodzie i przystań nadwarciańska w Sierakowie. Należą do szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski. W powiązaniu z przygotowywanymi podobnymi przystaniami we Wronkach, Obornikach oraz istniejącym nadbrzeżem w Skwierzynie jest to duże ułatwienie przy cumowaniu, organizowaniu imprez czy robieniu odpoczynku podczas spływu. Miejsca

biwakowe nad Wartą mogą też być wykorzystywane przez turystów rowerowych. Jest to rozwijający się obszar turystyki, o wielkim potencjale rozwojowym i niewątpliwie będzie przyczyniał się do zwiększania ruchu turystycznego w Powiecie.

Rysunek 33 Port w Międzychodzie (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie)

Turyści mogą korzystać również z bogatej bazy noclegowej. Na terenie powiatu znajduje się wiele gospodarstw agroturystycznych, campingów, moteli, hoteli i ośrodków wypoczynkowych np.:

- Ośrodek Mierzyn-Ustronie,
- Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Sierakowie,
- Centrum Spotkań Biznesu i Rekreacji w Mierzynie,
- Hotel Olandia w Prusimiu,
- Ośrodek Wypoczynkowy MOSTiR w Mierzynie,
- Pałac Białokosz,
- Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy Kama w Sierakowie,
- Gościniec „Jaroszewskie Wzgórze” w Grobii,
- Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Zespołu Parków Krajobrazowych Woj.Wielkopolskiego w Chalinie,
- Hotel „Neptun” w Międzychodzie,
- Ośrodek Wypoczynkowy ARENDA w miejscowości Grobia.

2.5.3. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

2.5.3.1 OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna na terenie powiatu międzychodzkiego realizowana jest przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie i pielęgniarskie. Świadczenia udzielane są w następujących zakresach:

- lecznictwo szpitalne,
- zakład opiekuńczo-leczniczy,
- ratownictwo medyczne,
- poradnie specjalistyczne,
- rehabilitacja ambulatoryjna,
- pracownie diagnostyczne,
- laboratorium,
- hospicjum domowe,
- długoterminowa opieka pielęgnacyjna,
- profilaktyka.

Podmiotem tworzącym Zakład Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie jest powiat międzychodzki. Do zadań szpitala należy zapewnienie pomocy doraźnej, stacjonarnej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ludności zamieszkałej w szczególności na obszarze powiatu międzychodzkiego.

W skład szpitala wchodzi następujące oddziały:

- Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Oddział Chorób Wewnętrznych,
- Oddział Chirurgiczny Ogólny,
- Oddział Pediatryczny,
- Oddział Reumatologiczny,
- Oddział Ginekologiczno-Położniczo-Neonatologiczny,

poradnie:

- Chirurgii Ogólnej,
- Dermatologiczna,
- Diabetologiczna,
- Ginekologiczno-Położnicza,

- Kardiologiczna,
- Neurologiczna,
- Okulistyczna,
- Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
- Otolaryngologiczna,
- Chorób Płuc i Gruźlicy,
- Urologiczna,
- Rehabilitacyjna,
- Zdrowia Psychicznego.

W latach 2013-2015 wybudowano i w maju 2015 roku oddano do użytku nowe skrzydło szpitala, z oddziałem ginekologiczno-położniczo-neonatologicznym i blokiem porodowym. Nowy gmach zbudowano w ramach pożyczki z programu Jessica w wysokości prawie 14 mln. zł. Koszt całej inwestycji to 24 mln. zł. Szpital został również poddany termomodernizacji.

W powiecie znajduje się 11 przychodni zdrowia, funkcjonuje tu 14 aptek (7 w Międzychodzie, 3 w Sierakowie, 3 w gminie Kwilcz i 1 w gminie Chrzypsko Wielkie) oraz jeden punkt apteczny w gminie Międzychód.

2.5.3.2 POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Powiecie Międzychodzkiem realizowane są:

- na poziomie gminnym przez jeden miejski i trzy gminne ośrodki pomocy społecznej,
- na poziomie powiatu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Na poziomie powiatu zadania własne i zadania z zakresu administracji rządowej zapisane w ustawach m.in. o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodzą z dotacji wojewódzkiej i z dochodów własnych gmin i powiatu. Skuteczność wykonywania zadań przez te jednostki zależy w dużym stopniu od współpracy z różnymi jednostkami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi, a także od wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań i od ilości zatrudnionej i wykwalifikowanej kadry.

Oprócz wymienionych instytucji kluczowe placówki świadczące pomoc dla osób niepełnosprawnych to:

- Dom Pomocy Społecznej Łęczeczki – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dysponuje 135 miejscami,
- Dom Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin:
 - Oddział Piłka – przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 100 miejscami,
 - Oddział Zamyślin – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dostępnych jest tu 40 miejsc.

W latach 2002-2015 na remonty i modernizację tych ośrodków powiat przeznaczył ponad 6,3 mln zł.

Tabela 36 POWODY PRYZNANIA POMOCY RODZINIE (NA PODSTAWIE DECYZJI) W 2014 ROKU W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

POWODY PRYZNANIA POMOCY	LICZBA
UBÓSTWO	734
SIEROCTWO	1
BEZDOMNOŚĆ	39
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	177
BEZROBOCIE	435
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	580
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	553
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	239
PRZEMOC W RODZINIE	26
ALKOHOLIZM	135
NARKOMANIA	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	20
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	3
ZDARZENIE LOSOWE	8
SYTUACJA KRYZYSOWA	36
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.5.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie powiatu międzychodzkiego funkcjonuje Powiatowa Komenda Policji w Międzychodzie. Działają tu dwa wydziały – kryminalny oraz prewencji i ruchu drogowego. W Sierakowie znajduje się Komisariat Policji. Teren powiatu podzielony jest na 9 rejonów. Każdy z nich ma swojego dzielnicowego:

W 2014 roku na terenie powiatu międzychodzkiego, **wykryto 514 przestępstw o różnym charakterze**. Wskaźnik wykrywalności sprawców wynosi 82,0%.

Tabela 37 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

	2013	2014
Przestępstwa ogółem	754	514
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	384	361
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	170	64
Przestępstwa drogowe	171	76
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	19	15
Przestępstwa przeciwko mieniu	365	241
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw – ogółem [%]	87,9	82,0

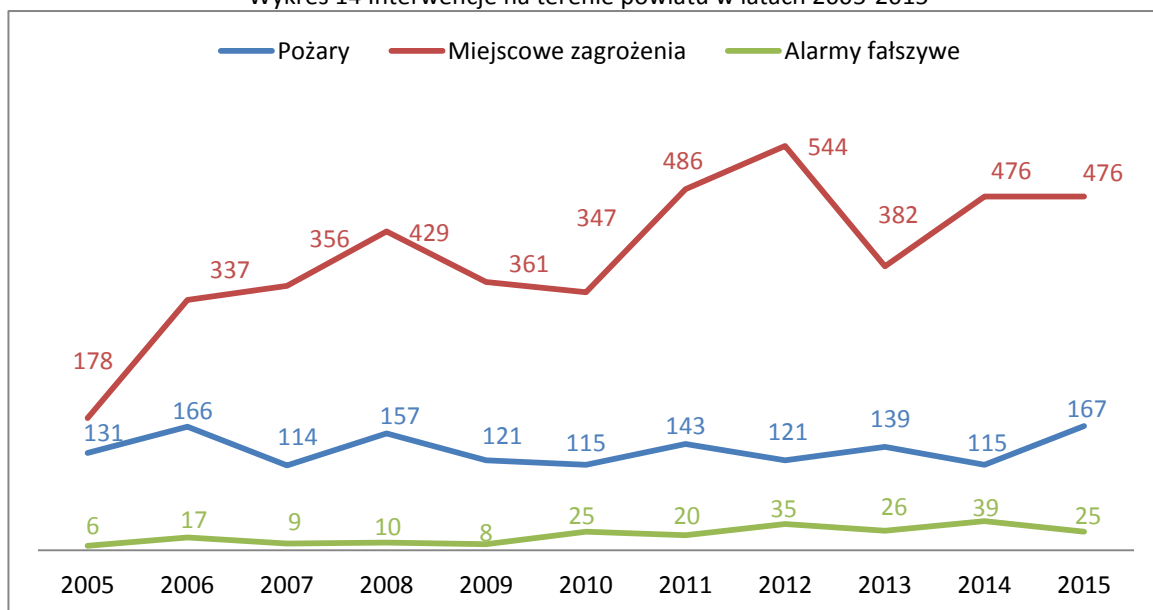
Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2014 roku na trasach powiatu międzychodzkiego odnotowano 20 wypadków drogowych, w których śmierć poniosły 2 osoby a 24 zostały ranne.

Obszar powiatu zabezpiecza również działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Międzychodzie. Jako jednostka Państwowej Straży Pożarnej realizuje szeroko pojęte zagadnienia ratownictwa, min. zwalczanie pożarów i miejscowych zagrożeń, ratownictwo techniczne, chemiczno-ekologiczne, medyczne, przeciwpowodziowe. Podstawowe akty prawne regulujące charakter służby strażackiej, to:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej,
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej.

Wykres 14 Interwencje na terenie powiatu w latach 2005-2015

Źródło: <http://www.miedzychod.psp.wlkp.pl>

Ponadto w powiecie funkcjonują:

- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Międzychodzie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Międzychodzie (Sanepid),
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Międzychodzie.

3. ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

3.1 BILANS STRATEGICZNY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

W celu sformułowania Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego dokonano bilansu strategicznego Powiatu. Bilans strategiczny polega na systematycznej, wielokryterialnej analizie podmiotu. Podstawą prac były dwa dokumenty:

- I. Ustawa o samorządzie powiatowym określająca zadania własne powiatu;
- II. Agenda 21 określająca zasady zrównoważonego rozwoju.

W oparciu o te dwa źródła określono listę czynników sukcesu podzielonych na trzy grupy. Następnie w ramach każdej grupy określono wagi poszczególnych czynników (sumujące się do 100%) i oceniono każdy z czynników w skali 1-3 (1 – czynnik na słabym stopniu rozwoju, 2 – średnim, 3 – dobrze rozwinięty). Wartość wynikająca z iloczynu wagi i oceny dała wynik poszczególnych cech.

3.1.1 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W tabeli 38 przedstawiono bilans w obszarze „rozwoju społeczności lokalnej”.

Tabela 38 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
I/1	ludność	10%	2	0,20
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	15%	3	0,45
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	10%	3	0,30
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	11%	2	0,22
I/5	budżet	10%	2	0,20
I/6	współpraca z otoczeniem	12%	2	0,24
I/7	kultura	12%	3	0,36
I/8	sport i rekreacja	10%	2	0,20
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	2	0,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech analizowanych w bilansie:

I/1 ludność – w sposób zagregowany określono sytuację ludnościową,

I/2 bezrobocie (miejsca pracy) – poziom bezrobocia w powiecie jest niski,

I/3 edukacja – oceniono stan i dostosowanie systemu edukacji w powiecie międzychodzkiem do potrzeb aktualnych i przyszłych,

I/4 ochrona zdrowia i opieka społeczna – oceniono stan opieki zdrowotnej i społecznej,

I/5 budżet – w sposób zagregowany oceniono zarówno wielkość budżetu jak i jego możliwości,

I/6 współpraca z otoczeniem – oceniono zarówno współpracę wewnętrzną – z sąsiednimi powiatami, w ramach powiatu jak i województwa, gminami wchodzącymi w skład powiatu, a także zewnętrzną – w ramach Unii Europejskiej,

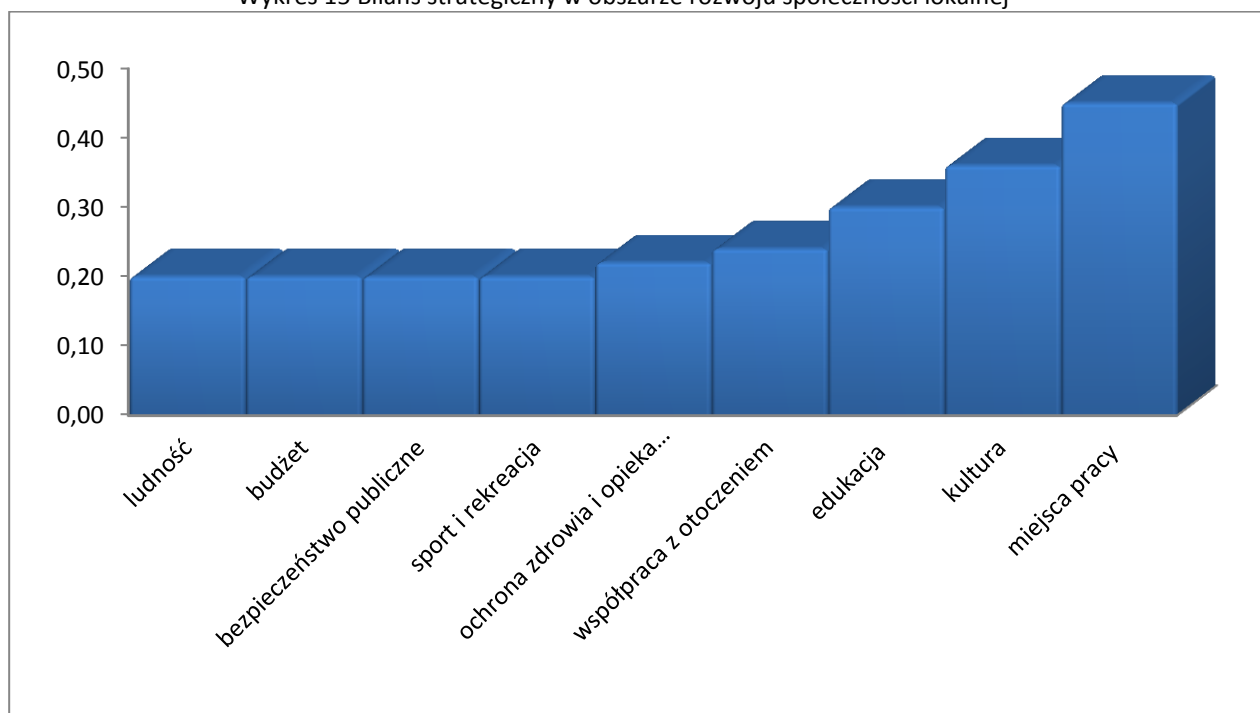
I/7 kultura – oceniono zaplecze kulturalne,

I/8 sport i rekreacja – oceniono istniejące zaplecze sportowo-rekreacyjne,

I/9 bezpieczeństwo publiczne – oceniono bezpieczeństwo mieszkańców, we wszelkim zakresie – uznano bezpieczeństwo pożarowe, publiczne a także zagrożenia katastrofami.

Dla określenia pozycji strategicznej powiatu międzychodzkiego w obszarze rozwoju społeczności lokalnej zestawiono cechy wg rosnącej wartości i przedstawiono na wykresie 15.

Wykres 15 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

Powyższy wykres pokazuje, że największymi atutami Powiatu międzychodzkiego jest duża ilość miejsc pracy, a co za tym idzie niski poziom bezrobocia, a także wysoki poziom edukacji i rozwój kultury.

3.1.2 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

Tabelaryczne zestawienie cech, ich wag, oceny i wartości w tym obszarze prezentuje tabela 39.

Tabela 39 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU STANU ŚRODOWISKA

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
II/1	położenie powiatu	20%	3	0,60
II/2	las/tereny zielone	20%	3	0,60

II/3	zasoby naturalne	9%	2	0,18
II/4	zasoby wodne	15%	3	0,45
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	9%	2	0,18
II/6	gleby (bonitacja)	9%	2	0,18
II/7	atmosfera	9%	3	0,27
II/8	brak obszarów zagrożonych	9%	3	0,27

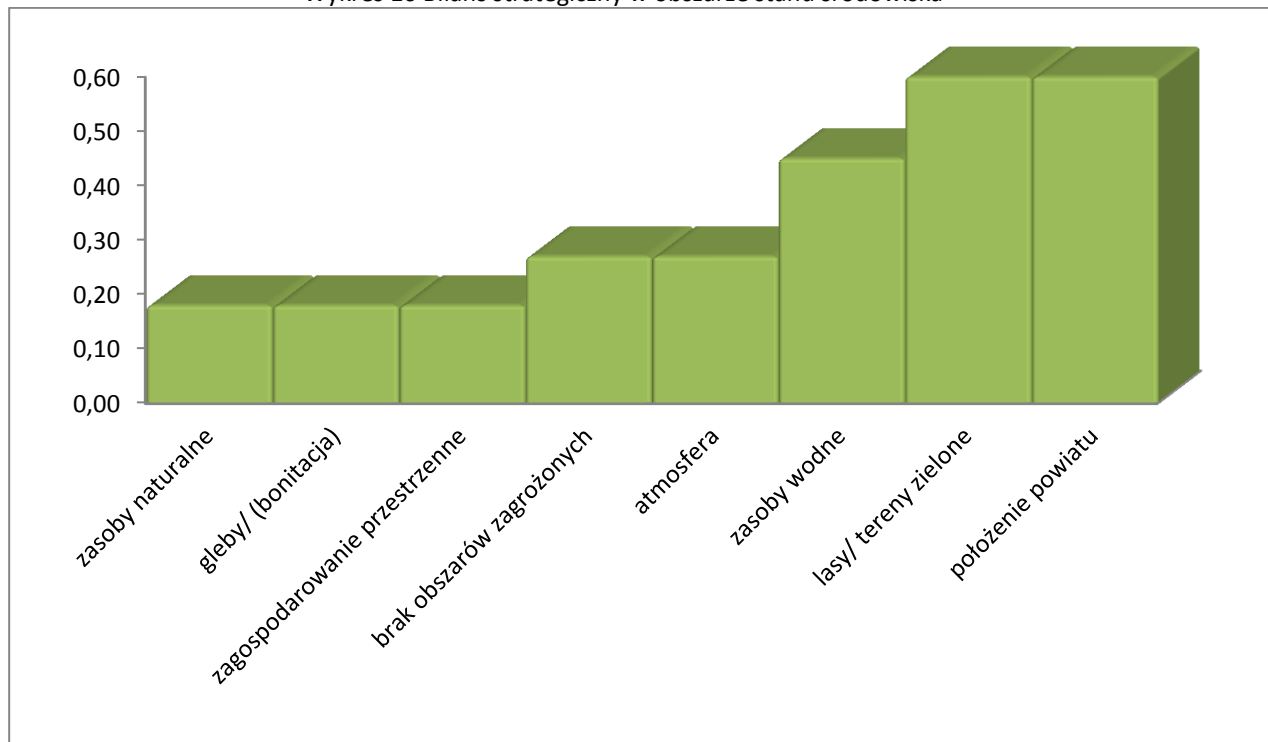
Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie pozycji:

II/1 położenie, lokalizacja powiatu ma istotne znaczenie dla możliwości rozwojowych,
 II/2 lasy/tereny zielone – powiat międzychodzki jest zalesiony w ponad 45% (lesistość Polski 2013 – 29,4%). Lasy są bardzo ważnym zasobem powiatu,
 II/3 zasoby naturalne – oceniono poziom ilości kopalin w powiecie,
 II/4 zasoby wodne – w powiecie znajduje się ponad 100 jezior,
 II/5 zagospodarowanie przestrzenne, oceniono stan formalny (uchwalone plany itp.),
 II/6 gleby (bonitacja) – gleby powiatu międzychodzkiego są średniej jakości,
 II/7 atmosfera – brak źródeł zanieczyszczeń powoduje bardzo dobry stan atmosfery,
 II/8 obszary zagrożone – położenie powiatu jest pod tym względem dobre.

Podobnie jak w poprzednim obszarze dokonano sortowania cech i zaprezentowano je w postaci wykresu.

Wykres 16 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska

Źródło: Analiza Remedis SA

Wykres ilustruje, iż powiat międzychodzki ma doskonały potencjał w zakresie wykorzystania warunków przyrodniczych i korzystnego położenia.

3.1.3 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Zestawienie cech bilansu zgodnie z przyjętą metodyką zawiera tabela 40.

Tabela 40 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
infrastruktura				
III/1	sieć komunikacyjna	10%	2	0,20
III/2	komunikacja publiczna	10%	1	0,10
III/3	sieć wodociągowa	10%	3	0,30
III/4	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	10%	1	0,10
III/5	sieć energetyczna	5%	3	0,15
ekonomia				
III/6	usługi i przetwórstwo	10%	2	0,20
III/7	turystyka i rekreacja	15%	2	0,30
III/8	handel, transport i magazynowanie	10%	2	0,20
III/9	budownictwo	5%	2	0,10
III/10	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15%	2	0,30

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie opisanych cech:

III/1 sieć komunikacyjna – w powiecie międzychodzkiem stan sieci oceniono jako niewystarczający, naprawy wymagają w szczególności nawierzchnie dróg oraz infrastruktura okołodrogowa,

III/2 komunikacja publiczna – połączenia pomiędzy głównymi miejscowościami są dobre, problemy pojawiają się w przypadku mniejszych miejscowości,

III/3 sieć wodociągowa – powiat jest prawie w pełni zwodociągowany,

III/4 sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami – sieć kanalizacyjna powiatu wymaga dalszej rozbudowy,

III/5 sieć energetyczna – stan sieci jest poprawny,

III/6 usługi i przetwórstwo – poziom rozwoju jest średni,

III/7 turystyka – poziom rozwoju jest dobry,

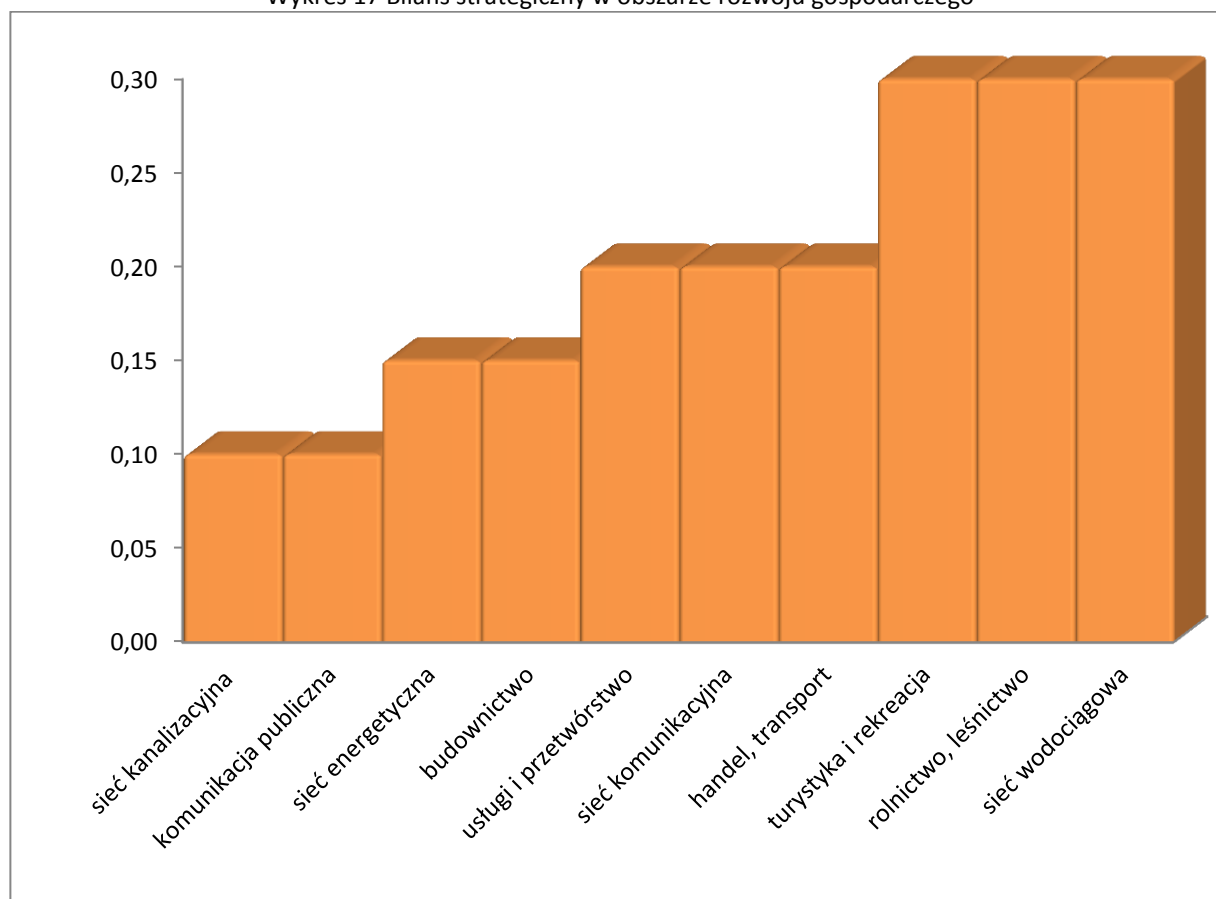
III/8 handel, transport i magazynowanie - cecha w sposób zagregowany, rozwój handlu detalicznego należy ocenić jako zadowalający, natomiast magazynowanie i transport traktowane jako zaplecze dla rozwoju gospodarczego jest słabo rozwinięte,

III/9 budownictwo – poziom rozwoju budownictwa jest wystarczający,

III/10 rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – poziom rozwoju rolnictwa jest wysoki.

Prezentacja cech i ich wartości na wykresie 17 pokazuje, że atutem powiatu jest prawie pełne jego zwodociągowanie oraz rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem, turystyką i rekreacją, przetwórstwem oraz handlem i transportem. Podstawą do dalszego rozwoju jest jednak dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej i usprawnienie komunikacji publicznej.

Wykres 17 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2 ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Dokonując bilansu strategicznego oceniono stan aktualny powiatu międzychodzkiego. W celu określenia możliwości rozwojowych dokonano analizy potencjału rozwojowego dla poszczególnych cech w sposób następujący:

Do każdej cechy dołączono kolumnę z opisaną „możliwością zmiany” danej cechy w skali: 0 – brak możliwości zmiany, 1 – niewielka możliwość zmiany, 2 – duża możliwość zmiany. Niektóre cechy, dla których nie ma możliwości zmiany (wartość 0) pominięto w analizie.

Ponadto wprowadzono drugą zmienną, którą jest możliwość finansowania rozwoju spoza budżetu powiatu. W przypadku tej zmiennej wartość 1 – oznacza niewielkie możliwości, 2 – pewne możliwości i 3 – duże możliwości zewnętrznego finansowania niekomercyjnego. Brane były pod uwagę takie formy pozyskania środków jak: środki z Unii Europejskiej, partnerstwo publiczno-prywatne i możliwość pozyskania inwestorów. Wskaźnik potencjału rozwojowego poszczególnych powiatów określa wzór:

$$W_{pr} = W_c \times M_z \times M_f$$

gdzie:

W_{pr} – wskaźnik potencjału rozwojowego,

W_c – waga cechy (z bilansu strategicznego),

M_z – możliwości zmian,

M_f – możliwości finansowania.

3.2.1 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Tabelaryczne zestawienie prezentuje tabela 41:

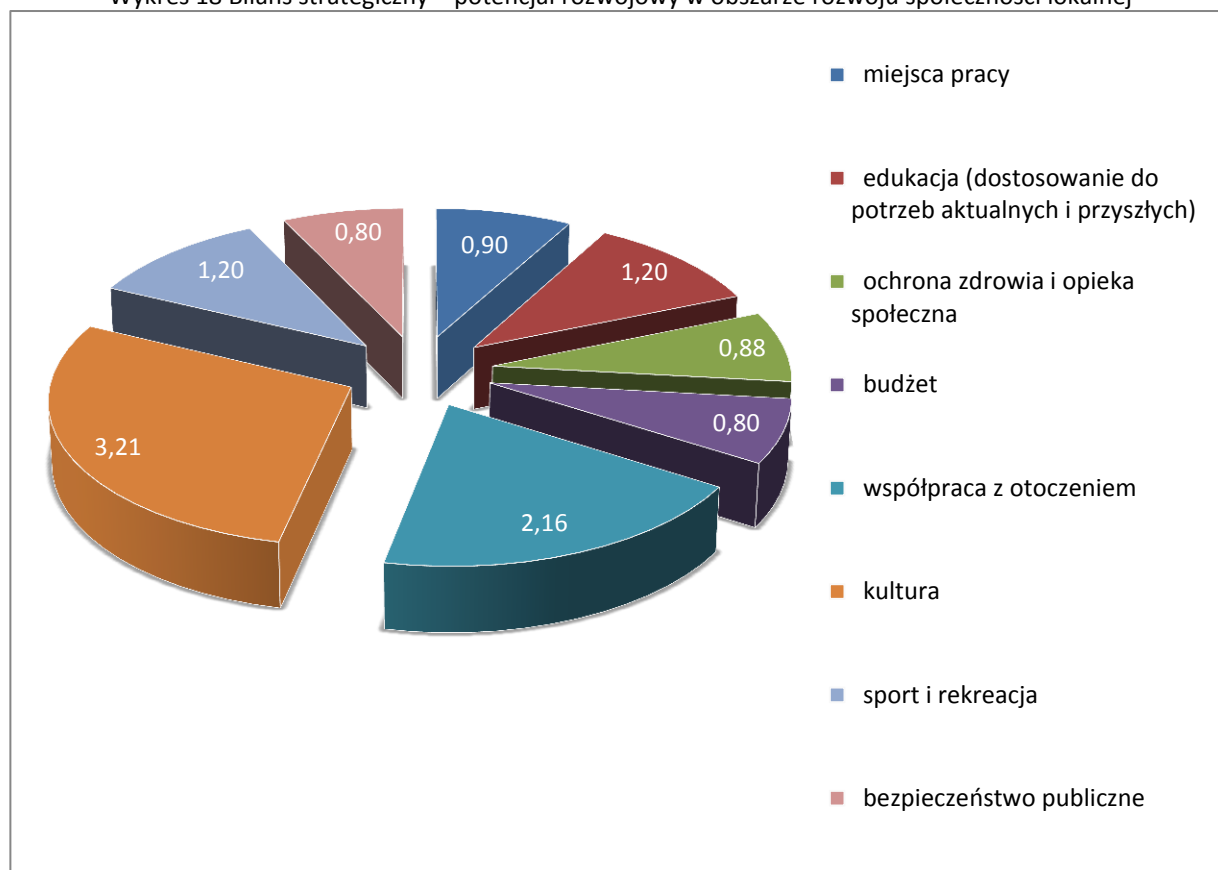
Tabela 41 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W_{pr}
I/1	ludność	10%	0,00
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	15%	0,90
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	10%	1,20
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	11%	0,88
I/5	budżet	10%	0,80
I/6	współpraca z otoczeniem	12%	2,16
I/7	kultura	12%	3,24
I/8	sport i rekreacja	10%	1,20
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	0,80

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie poszczególnych cech znajduje się pod tabelą 38. Aby pokazać największe możliwości zaprezentowano potencjał w postaci wykresu 18. Wykres prezentuje wyraźnie, że największy potencjał rozwojowy powiatu międzychodzkiego zawarty jest w możliwości oparcia się o współpracę z otoczeniem i kulturę przy wsparciu dobrze rozwiniętej edukacji w powiecie.

Wykres 18 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2.2 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

Ze względu na niewielką zależność od aktywnych działań w tym obszarze oceniono tylko kilka cech. Analizę przedstawiono w tabeli 42.

Tabela 42 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

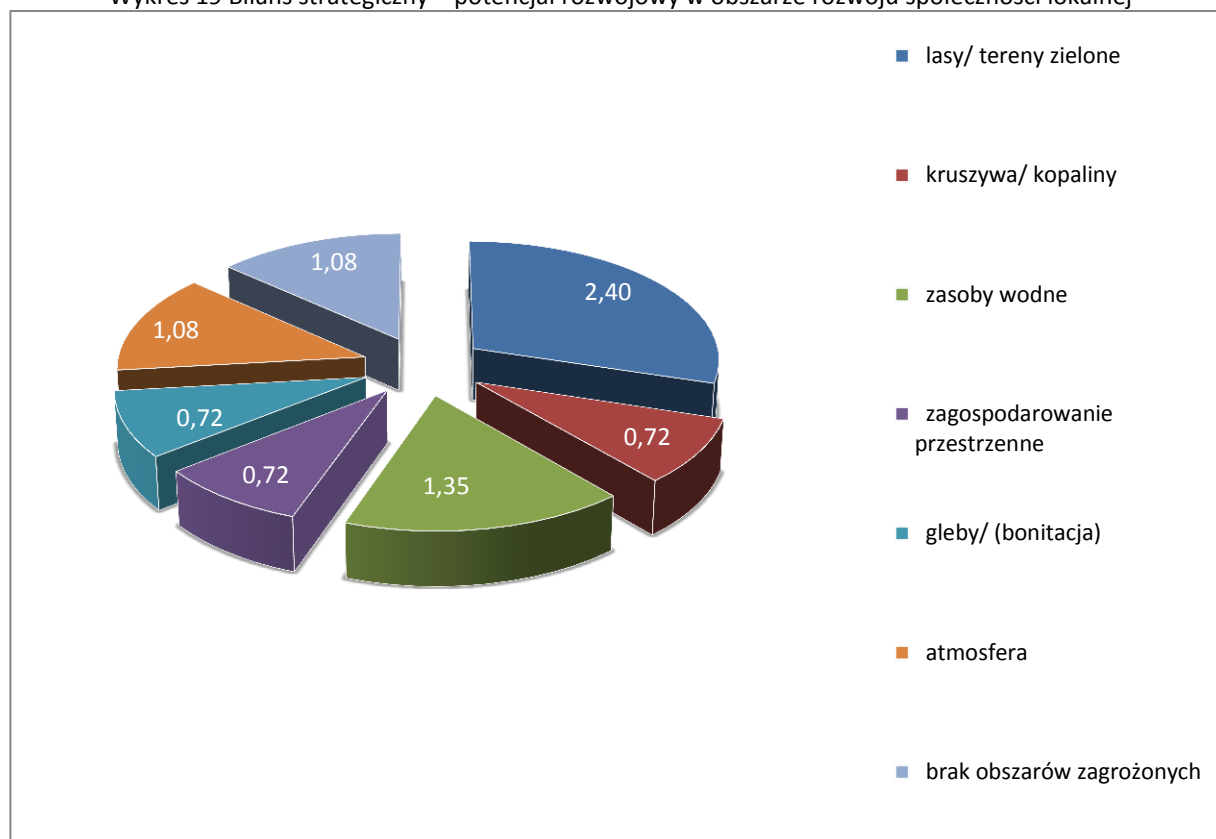
LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
II/1	położenie powiatu	20%	0,00
II/2	las/tereny zielone	20%	2,40
II/3	kruszywa/kopaliny	9%	0,72
II/4	zasoby wodne	15%	1,35
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	9%	0,72
II/6	gleby (bonitacja)	9%	0,72
II/7	atmosfera	9%	1,08
II/8	brak obszarów zagrożonych	9%	1,08

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech znajduje się pod tabelą 39.

Podobnie zaprezentowano potencjał obszaru na wykresie 19.

Wykres 19 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

Największy potencjał rozwojowy powiatu międzychodzkiego w obszarze środowiskowym tkwi w możliwościach odpowiedniego zagospodarowania lasów i terenów zielonych oraz jezior. Czyste powietrze, wspaniałe widoki i nieskażone środowisko to kolejne atuty w tym obszarze.

3.2.3 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Rozwój gospodarczy jest najważniejszy dla wzrostu dobrobytu mieszkańców. Zarówno bezpośredni skutek (spadek bezrobocia) jak i pośredni (wzrost wpływów z podatków) powoduje, że rozwój tego obszaru ma wielokrotny wpływ na rozwój powiatu. Prezentacje potencjału rozwojowego zawarto w tabeli 43.

Tabela 43 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

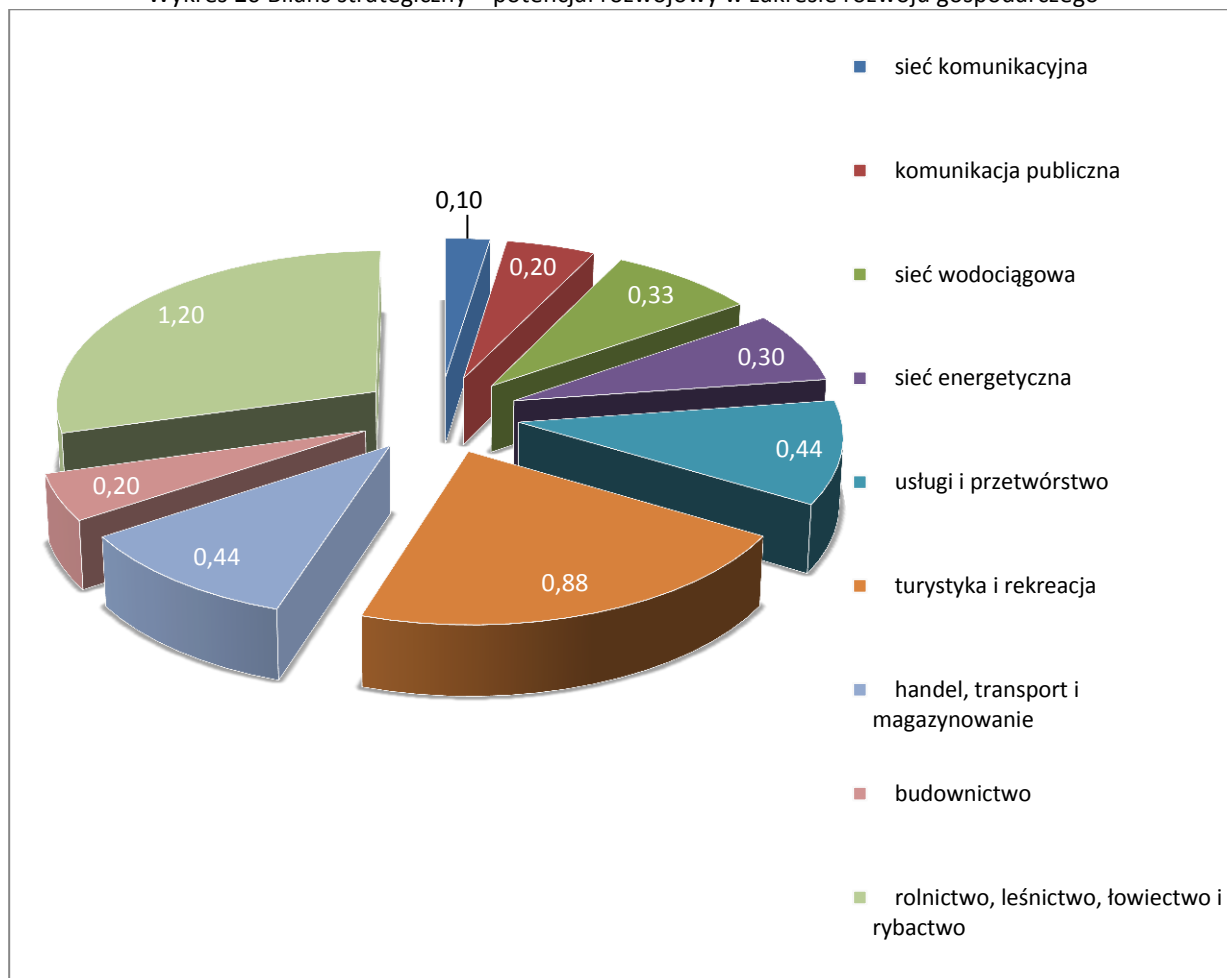
LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
infrastruktura			
III/1	sieć komunikacyjna	10%	0,20
III/2	komunikacja publiczna	10%	0,10
III/3	sieć wodociągowa	10%	0,60
III/4	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	10%	0,10
III/5	sieć energetyczna	5%	0,30
ekonomia			
III/6	usługi i przetwórstwo	10%	0,80

III/7	turystyka i rekreacja	15%	1,20
III/8	handel, transport i magazynowanie	10%	0,40
III/9	budownictwo	5%	0,30
III/10	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15%	1,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech znajduje się pod tabelą 40. Graficzna prezentacja potencjału rozwojowego zaprezentowana została na wykresie 20.

Wykres 20 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

Wykres pokazuje, że największy potencjał rozwojowy powiatu międzychodzkiego to rozwój rolnictwa i turystyki poprzez wykorzystanie sprzyjających warunków.

4 WYBÓR STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

4.1 ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze powiatu nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów częściowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniającej akcent gospodarczy).

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego powiatu:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny,
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki; wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmocnienia silnych stron powiatu – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych,
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców,**
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania powiatu,
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji,**
7. **Zasada koncentracji środków,**
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny,

9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad niniejszą strategią wzięto pod uwagę specyfikę powiatu międzychodzkiego. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej powiatu w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

4.2 ANALIZA SWOT/TOWS POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

4.2.1 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. Na wszystkich etapach prac stosowano maksymalizację efektu partycypacji poprzez wielokrotne konsultacje społeczne. Podczas prac na Strategią wyróżnić można cztery podstawowe etapy konsultacji:

1. Konsultacje wstępne,
2. Konsultacje robocze w trakcie prac zespołu nad przygotowaniem dokumentu (skład Zespołu jest podany w załączniku nr 5),
3. Konsultacje społeczne polegające na poddaniu projektu dokumentu ocenie społecznej,
4. Procedowanie projektu dokumentu przed Radą Powiatu.

Podczas warsztatów i konsultacji uzyskano bardzo wiele wartościowych informacji i wniosków. Układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych w niniejszej Strategii Celach Strategicznych, Programach i Działaniach, tworzących razem Plan Zadań Inwestycyjnych. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu powiatowego. Natomiast są cenną informacją dla władz powiatu pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców. Co interesujące, wydaje się, że dla powiatu międzychodzkiego bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko w ten sposób

można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym.

Dużym wyzwaniem są też potrzeby dotyczące obszarów objętych jurysdykcją innych podmiotów samorządowych (drogi i inwestycje w pasie drogowym dróg ponadpowiatowych). Tu też możliwości działania powiatu są ograniczone, a partycypacja w kosztach oznacza wydatek bez podniesienia majątku powiatu.

Pominięto wnioski dotyczące innych, aktualnych programów realizowanych w powiecie.

4.2.2 ANALIZA SWOT POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Wynik analizy jakościowej wskazuje, że powiat międzychodzki rozwija się i powinien rozwijać się dalej w oparciu o swoje korzystne położenie i leśno-rolny charakter użytkowania ziemi. Tradycyjne znaczenie turystyczne ziem Powiatu może i powinno być rozwijane. Warto byłoby wspierać wykreowanie silnej marki turystycznej. Jedno z haseł opisujących ziemię międzychodzką brzmi „kraina 100 jezior”. Zmieniające się trendy związane z wypoczynkiem, szukanie możliwości ciekawego spędzenia czasu na kilkudniowych wypadach oraz łączenie rekreacji z wypoczynkiem pro-zdrowotnym stwarza perspektywę wykorzystania możliwości turystycznych opartych o korzystne położenie geograficzno-komunikacyjne (bliskość Niemiec i dużych ośrodków miejskich – Poznań, Gorzów Wielkopolski) oraz wysoki potencjał przyrodniczo-krajobrazowy (turystyka wypoczynkowo/rekreacyjno/zdrowotna). Walory przyrodnicze, krajoznawcze czy historyczne na pewno mogą zostać wykorzystane pod względem turystycznym. Ponadto duży potencjał tkwi w tzw. turystyce siedliskowej. To jest trend wzbogacający mieszkańców i dodający swój udział do pomyślnego rozwoju. Nie można liczyć na wielkie inwestycje przemysłowe, natomiast stworzenie warunków dla lokalnych inwestorów, zwłaszcza powiązanych z rolnictwem może zwiększyć potencjał ekonomiczny Powiatu. Z kolei, dzięki zaplanowanej wycince Puszczy Noteckiej, przemysł drzewny ma bardzo duży potencjał do rozwoju. Dla wykorzystania tej szansy ważna jest poprawa stanu technicznego infrastruktury (dotyczy to zwłaszcza jakości dróg oraz infrastruktury okołodrogowej). Dobra i wyremontowana sieć komunikacyjna może pomóc w poszukiwaniach inwestorów, a także turystów i osób zainteresowanych osadnictwem w czystej i pięknej okolicy. Realizacja tego celu wymaga konsekwentnego wzmocnienia dotychczasowych działań. Propagowanie ekologicznych form rolnictwa doskonale wpisuje się obraz powiatu zachęcającego do osiedlenia się w nim. Ponadto, aby wzmocnić możliwości finansowe

realizacji przedsięwzięć należy szukać wsparcia dla budżetu poprzez środki zewnętrzne. Wśród nich najważniejszą opcją jest maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych, głównie z UE (warto zwrócić uwagę także na tzw. Fundusze Norweskie, oraz środki krajowe, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej). Trzeba też poszukiwać możliwości realizacji wybranych zadań w inny sposób, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Podsumowując, powiat międzychodzki ma sporo wyzwań wewnętrznych, związanych głównie z dwoma osiami problemowymi. Pierwsza z nich to dbałość o rozwój infrastruktury, w tym zwłaszcza drogowej i kanalizacyjnej. Druga z nich sfera czysto społeczna, głównie aktywizacja mieszkańców.

Warto przy tym podkreślić, że poprawa stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej będzie silnym czynnikiem wzrostu. Dobra infrastruktura jest istotnym czynnikiem ograniczającym emigrację z powiatu, a dodatkowo sprzyjającą potencjalnej imigracji mieszkaniowej do powiatu.

Ze względu na charakter powiatu a zwłaszcza jego gospodarki powinno się wyodrębnić obszary dające największy efekt rozwojowy. Taka analiza pociąga za sobą poważne wyzwania w obszarze metodycznym, zwłaszcza przy analityce o charakterze ilościowym. W pierwszym kroku tej analizy w oparciu o wcześniej dokonany bilans strategiczny zestawiono ilościową analizę SWOT powiatu międzychodzkiego.

Tabela 44 ANALIZA SWOT POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Miejsca pracy, niskie bezrobocie, • Kultura, • Położenie powiatu, • Lasy i tereny zielone, • Sieć wodociągowa, • Turystyka i rekreacja, • Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikacja publiczna, • Sieć kanalizacyjna.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z otoczeniem, • Kultura, • Lasy i tereny zielone, • Zasoby wodne, • Usługi i przetwórstwo, • Turystyka i rekreacja, • Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ludność (starzenie się społeczeństwa, migracje, niż demograficzny), • Sieć komunikacyjna, • Komunikacja publiczna, • Sieć kanalizacyjna.

Źródło: opracowanie Remedia S.A. na podstawie materiałów powiatu

Dla celów analizy przedstawionej powyżej zastosowaną zintegrowaną metodykę analizy SWOT-TOWS opracowaną w Remedis S.A. Opiera się o zmodyfikowany, klasyczny podział na obszary wewnątrz i na zewnątrz analizowanego podmiotu na obszar statyczny – silne i słabe strony – i dynamiczny – możliwości i zagrożenia. W analizie do oceny wartościowej wykorzystano zarówno informacje od uczestników procesu prac nad strategią jak i ocenę ekspercką. Tabela zamieszczona powyżej obejmuje SWOT w ujęciu jakościowym. Dodatkowo w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne wyższego rzędu (głównie Strategię Rozwoju Kraju 2020) przyjęto, że nie nastąpią żadne gwałtowne zmiany makroekonomiczne, istotne zmiany polityki rolnej bądź podatkowej, które miałyby fundamentalny wpływ na sytuację powiatu.

Analizy SWOT/TOWS – służą do badania relacji pomiędzy atutami i słabościami powiatu, a szansami i zagrożeniami mogącymi pojawić się w otoczeniu głównie w celu dokonania wyboru najwłaściwszego wariantu strategii. Analiza SWOT służy ocenie sił i słabości powiatu w kontekście możliwości i zagrożeń – jest więc spojrzeniem „od sytuacji dzisiejszej w przyszłość”, natomiast TOWS jest analizą możliwości i zagrożeń przyszłości w kontekście silnych i słabych stron powiatu. Analiza SWOT/TOWS, po uprzednim zdefiniowaniu listy czynników oraz ich ocenie opiera się na następujących zasadach:

I Badaniu podlegają relacje pomiędzy silnymi i słabymi stronami a możliwościami i zagrożeniami, przy czym:

1. W analizie SWOT istnienie interakcji stwierdza się odpowiadając na następujące pytania:
 - a) czy zdefiniowane silne strony pozwolą wykorzystać możliwości, które mogą się zdarzyć?
 - b) czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie pojawiających się możliwości?
 - c) czy zidentyfikowane silne strony pozwolą na przezwycięzenie możliwych zagrożeń?
 - d) czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania potencjalnych zagrożeń?
2. W analizie TOWS występowanie relacji określa się odpowiadając na pytania:
 - a) czy zagrożenia osłabią zidentyfikowane silne strony?
 - b) czy możliwości spotęgują posiadane silne strony?
 - c) czy zagrożenia spotęgują występujące słabości?
 - d) czy potencjalne możliwości pozwolą przezwyciężyć istniejące słabe strony?

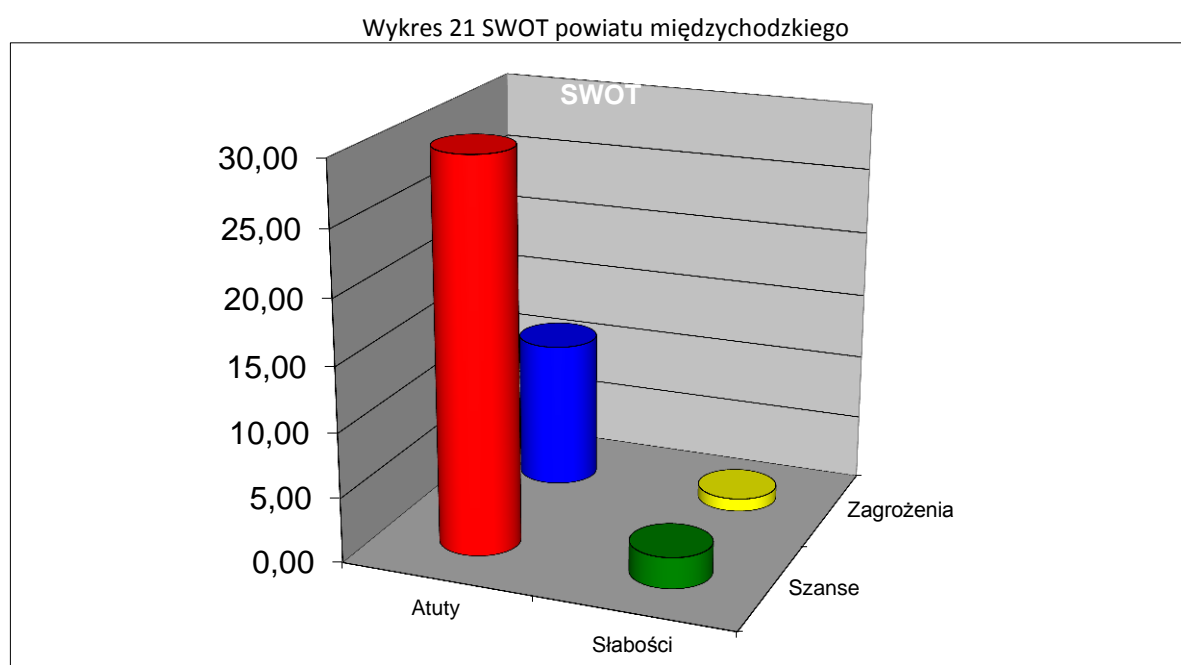
II Dla każdego z wyspecyfikowanych powyżej pytań buduje się odpowiednią tablicę, za pomocą której bada się relacje pomiędzy parami czynników, przypisując istniejącemu silnemu powiązaniu cyfrą „2”, słabej „1”, nieistniejącej „0”;

III Otrzymane sumy powiązań (poziome i pionowe) podlegają przemnożeniu przez wartość odpowiedniego czynnika, określonego w bilansie strategicznym, tworząc poziome i pionowe wartości interakcji a ich suma łączną wartość interakcji.

IV Zestawienie wartości interakcji dla poszczególnych par czynników stanowi wskazówkę do wyboru najkorzystniejszego wariantu strategii. Różne warianty strategii różnią się metodyką ich wdrażania, dostosowaną do ich charakteru, określoną dwoma podstawowymi czynnikami:

1. Wielkością potrzebnych środków na realizację strategii (i/lub poziomem ryzyka finansowego budżetu),
2. Intensywnością zmian (zakres programów, harmonogram przedsięwzięć itp.).

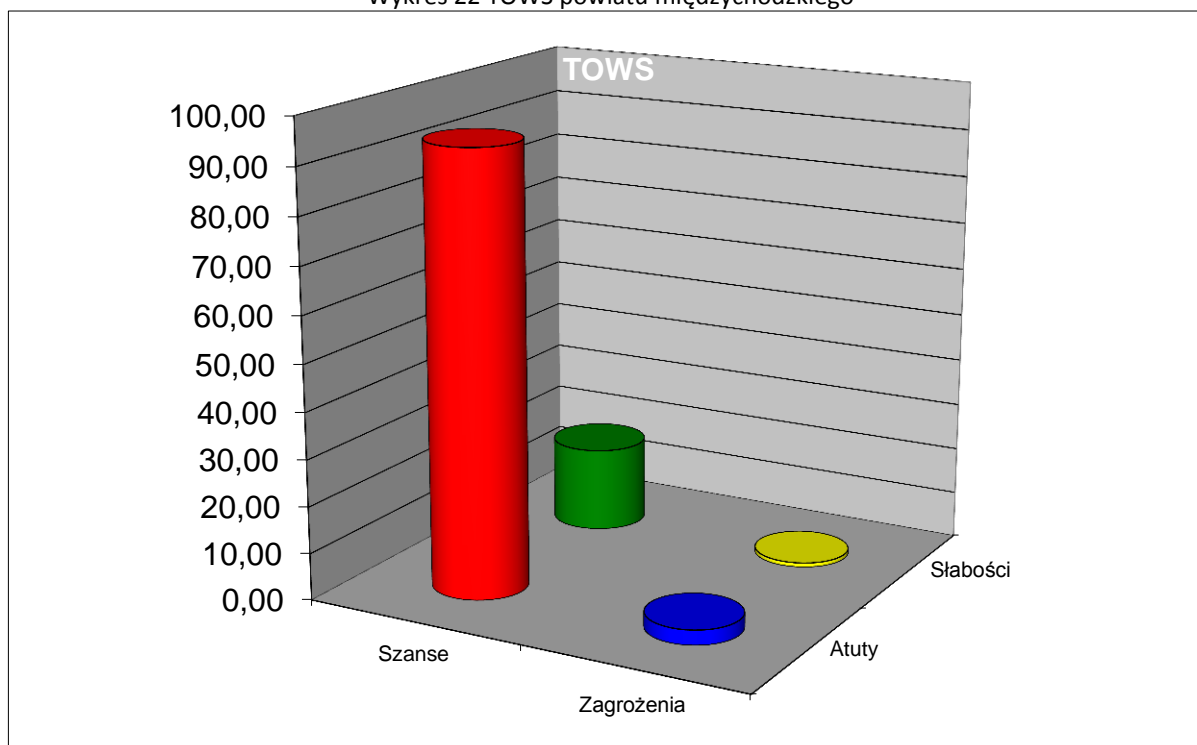
Na wykresie 21 przedstawiono zintegrowaną analizę SWOT w ujęciu ilościowym dla powiatu międzychodzkiego (pełne macierze zawarte są w rozdziale załączniki na końcu dokumentu).

Źródło: Analiza Remedis S.A.

Zgodnie z przyjętą metodyką dokonano analizy TOWS, przedstawionej na wykresie 22 (pełne macierze zawarte są w rozdziale Załączniki na końcu dokumentu).

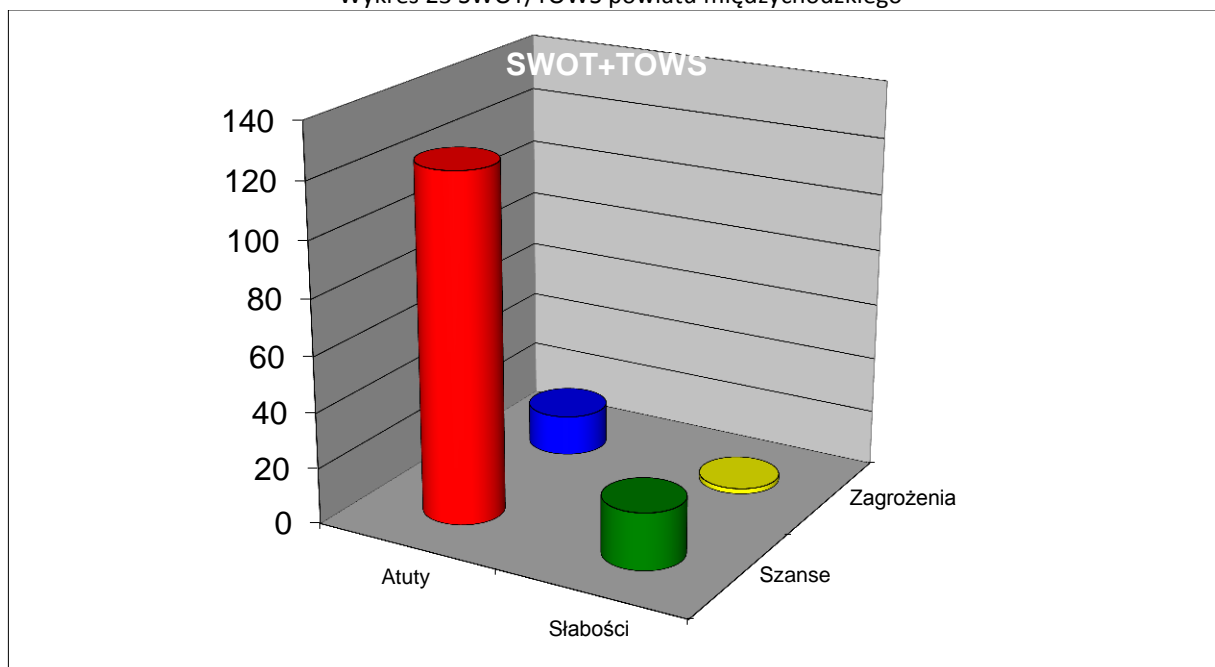
Wykres 22 TOWS powiatu międzychodzkiego

Źródło: Analiza Remedia S.A.

Zgodnie z przyjętą metodyką i dla zredukowania efektu nieproporcjonalności wag przy prowadzeniu analizy SWOT opracowano także zestawieniową analizę SWOT + TOWS. Jej wynik prezentuje wykres 23.

Wykres 23 SWOT/TOWS powiatu międzychodzkiego

Źródło: Analiza Remedia S.A.

To sugeruje wybór strategii agresywnej, zwanej też „maksi-maksi”. Należy wykorzystywać pojawiające się szanse przy pomocy posiadanych silnych stron. Sprowadzając powyższe

uogólnione omówienie wyników analizy SWOT-TOWS strategia powiatu międzychodzkiego powinna skoncentrować się na wykorzystaniu szans:

- dalszym rozwoju rolnictwa, w szerokim rozumieniu, nie tylko jako produkcji towarowej, ale tworzenia miejsc pracy przyjaznych rolnikom i innym osobom zaangażowanym w produkcję, w rozwój otoczenia rolnictwa. Przez otoczenie rozumieć należy z jednej strony część związaną z produkcją (obsługa, skup, przetwórstwo itp.), a z drugiej strony z otoczeniem społecznym (kulturą, rekreacją, nauczaniem itp.). Działania te mają tworzyć spójną, przyjazną infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi rolnictwa i ludzi w nim zatrudnionych. Wspomniane rolnictwo ekologiczne jest szczególnym sposobem wykorzystania tej szansy. Opiera się doskonałe warunki (położenie, czystość) dając większe zatrudnienie i możliwość zbytu w najbliższej okolicy wykorzystując rozwój turystyki,
- rozwojowi leśnictwa wraz z przemysłem drzewnym, w oparciu o potencjał Puszczy Noteckiej i spodziewanych działań w zakresie odnowy drzewostanu, w szerokim rozumieniu, nie tylko jako produkcji towarowej, ale tworzenia miejsc pracy przyjaznych producentom i osobom zaangażowanym w produkcję, w rozwój otoczenia rolnictwa i leśnictwa,
- dalszemu rozwojowi usług (handel, transport, magazynowanie) i produkcji wykorzystując bardzo dobre położenie gminy i dobrą sieć komunikacyjną. Dotyczy to zwłaszcza południowych terenów powiatu, nie objętych restrykcyjnymi zapisami o ochronie zasobów przyrody,
- dalszemu rozwojowi turystyki i rekreacji wykorzystując bardzo korzystną sytuację ekologiczną powiatu (agroturystyka) i potencjał turystyczny (liczne zabytki). Powiat jest zalesiony w ponad 45% oraz na jego obszarze znajduje się ponad 100 jezior. Należy również wzmacniać turystykę rekreacyjną i zdrowotną (borowiny) z uwagi na świetną lokalizację. Działania te z jednej strony mogą przysporzyć dodatkowych źródeł dochodu gospodarstwom (np. poprzez rozwój agroturystyki), a z drugiej służyć mieszkańcom powiatu, warto zauważyć, że rozwój agroturystyki pozwala wykorzystać dwie szanse, zarówno rolniczą jak i turystyczną,
- rozwojowi współpracy - pojedynczy samorząd jest zbyt mały, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku, dlatego ważnym elementem służącym rozwojowi jest współpraca z otoczeniem.

Należy zwrócić uwagę na zagadnienie dobrej komunikacji, zarówno w zakresie dróg jak i komunikacji publicznej winny być przedmiotem troski władz powiatowych i gminnych. W dalszym ciągu należy modernizować infrastrukturę drogową i kolejową wraz z otoczeniem. Należy uporządkować kanalizację w poszczególnych gminach powiatu. Najciekawszym wyzwaniem zdaje się problem demografii. Niemniej warto pamiętać, że w skali pojedynczego powiatu rozwiązaniem może być nie tylko rozwój wewnętrzny. Do powiatu (i jego gmin) dającym dobre warunki życia będą przybywać nowi mieszkańcy z zewnątrz. Taka migracja może pomóc w rozwiązywaniu problemów demograficznych. Dlatego należy przygotować możliwości osadnicze – np. poprzez uzbrojenie terenów i właściwe przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego.

Powiat międzychodzki charakteryzuje ogromna synergia szans, wspierają się wzajemnie bezpośrednio turystyka i rolnictwo. Rozwój przemysłu drzewnego zwiększy okresowo zatrudnienie zwiększając dobrobyt mieszkańców, pozwalający na inwestowanie w rozwój turystyki. Zwiększy też liczbę mieszkańców (napływ), jednocześnie propagując walory terenu. Rozwój sieci komunikacji (drogowej i kolejowej) służyć będzie zarówno rozwojowi turystycznemu jak i gospodarczemu. Przy czym rozwój odtworzenie transportu szynowego będzie wspierał jednocześnie ochronę zasobów przyrody.

Część analityczną można podsumować jednym zdaniem:

POWIAT MIĘDZYCHODZKI TERENEM OGROMNYCH SZANS!

4.3 WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Określiwszy strategię dla powiatu międzychodzkiego sformułowano wizję i pola rozwoju strategicznego Powiatu.

Powiat międzychodzki - wykorzystuje swoje szanse dla mieszkańców, turystów i inwestorów dbając o środowisko i tradycje

Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu

Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju rolnictwa

Promocja, ochrona zdrowia i włączenie społeczne

Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb

Warto zwrócić uwagę, że dwa pierwsze cele leżą głównie w jurysdykcji gmin, niemniej Powiat może i powinien sprzyjać ich realizacji. Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny powiatu.

5 CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie będące inwestycjami. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach powiatu o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono cele strategiczne rozwoju Powiatu Międzychodzkiego. W tabelach zamieszczono zadania, które w zależności od kompetencji należą do zadań własnych powiatu a także gmin oraz szczebla wojewódzkiego i krajowego, a ich umieszczenie w Strategii wskazuje na konieczność współdziałania wszystkich szczebli samorządu i jednostek rządowych na terenie województwa.

5.1 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU”

Tabela 45 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU
Program operacyjny 1.1	Spójność komunikacyjna powiatu
Działanie 1.1.1	Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych
Opis Działania	<p>Naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg, przebudowa dróg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr 1739P na odcinku Lubosz-Chudobczyce-gr. powiatu, • Droga nr 1745P Łęczeczki-Białokosz-granica powiatu szamotulskiego, • Droga nr 1732P Ławica-Popowo-Prusim, • Droga nr 1733P Prusim-Kurnatowice-Upartowo, • Droga nr 1739P na odcinku łączącym miejscowości Lutomek, Mościejewo, Niemierzewo oraz Lubosz, • Droga nr 1720P – remont nawierzchni ulicy Czynu 600-lecia w Międzychodzie, • Droga nr 1722P Lewice-Krzyżkówko, • Droga nr 1735P – odcinek obejmujący teren zabudowany

	<p>m. Krzyżkówko,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr 1719P – ulica Gwardii Ludowej w Międzychodzie, • Droga nr 1742P Kaczin-Ryżyn-Lutom, • Droga łącząca drogę wojewódzką nr 182 z drogą powiatową nr 1719P poprzez Dworzec Letnisko.
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne,
Miernik oceny	Ilość kilometrów odnowionych nawierzchni dróg
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.2	Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach
Opis Działania	Wspólnie z Policją, samorządami , zarządcami dróg wskazywane będą na drogach na terenie powiatu miejsca szczególnie niebezpieczne wymagające pilnej korekty. Przeprowadzana będzie korekta drogi szczególnie poprzez poprawę widoczności na niebezpiecznych łukach i zakrętach i/lub jej oznakowania, oddzielanie ruchu pieszego od kołowego przez budowę chodników. W razie potrzeby nawiązana zostanie współpraca z zarządcami dróg innych kategorii zwłaszcza przy modernizacji niebezpiecznych skrzyżowań. Prowadzone będzie lobbowanie na rzecz budowy ścieżek rowerowych na drogach wojewódzkich i krajowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne,
Miernik oceny	Ilość zmienionych miejsc
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.3	Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych
Opis Działania	Prowadzone będą działania o charakterze lobbującym w zakresie przewozu osób na liniach autobusowych. Ich adresatem będą przedsiębiorcy wykonujący regularny transport osób. Zakres propozycji zmian będzie wynikiem analizy potrzeb w zakresie przewozu osób sporządzonej w oparciu o wnioski samorządów, mieszkańców lub instytucji, rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury towarzyszącej (np. przystanki autobusowe, ławeczki)
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Ilość nowopowstałych połączeń komunikacyjnych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.4	Budowa i modernizacja chodników i parkingów
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników przy drogach powiatowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne

Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.5	Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego
Opis Działania	Doprowadzenie, we współpracy z Urzędem Wojewódzkim i Urzędami poszczególnych gmin, istniejącej sieci dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego do obowiązujących przepisów i standardów technicznych oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez ich przebudowę lub remont
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, środki gminne
Miernik oceny	Ilość kilometrów przebudowanych dróg
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.6	Prowadzenie działań w kierunku wznowienia transportu kolejowego
Opis Działania	Prowadzenie wszelkich działań w kierunku wznowienia i promocji transportu kolejowego, przede wszystkim do wznowienia ruchu pasażerskiego i towarowego na linii nr 363 Rokietnica-Skwierzyna oraz reaktywacji linii nr 368 Międzychód-Szamotoły
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe
Miernik oceny	Liczba działań promujących, wznowienie linii
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.7	Wspieranie działań dotyczących budowy monitoringu w poszczególnych gminach
Opis Działania	Współpraca z gminami w zakresie planowania, wyboru lokalizacji kamer
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, środki gminne, środki powiatowe
Miernik oceny	Uruchomiony monitoring
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Program operacyjny 1.2	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
Działanie 1.2.1	Stworzenie Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Międzychodzie – kompleksowa obsługa podmiotów i osób zainteresowanych rozwojem
Opis Działania	W perspektywie finansowej 2014-2020 Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich (PIFE) w Międzychodzie będzie przede wszystkim przybliżał i objaśniał tematykę związaną z budową

	<p>nowoczesnej, innowacyjnej i inteligentnej gospodarki w oparciu o Fundusze Europejskie. Aktywność Punktu (PIFE) będzie kierowana zwłaszcza w stronę lokalnych przedsiębiorców i podmiotów zainteresowanych rozwojem. W ramach swoich zadań Punkt (PIFE) będzie oferował m.in. następujący zakres usług: diagnoza klienta i jego potrzeb; informowanie o warunkach, kryteriach i procedurach przyznawania dotacji; przedstawianie „krok po kroku” procesu ubiegania się o dotację; konsultacje na etapie przygotowania wniosku/projektu; konsultacje na etapie realizacji projektu; wstępną pomoc w rozliczaniu projektu; indywidualne konsultacje u klienta oraz organizowanie spotkań informacyjnych i szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.</p> <p>Ponadto z porad Punktu (PIFE) korzystać będą mogli również wszyscy zainteresowani tematyką Funduszy Europejskich, w tym potencjalni beneficjenci ubiegający się o dofinansowanie swoich przedsięwzięć</p>
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość konsultacji udzielonych podmiotom gospodarczym w ciągu roku
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.2	Wspomaganie działań związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Wspieranie i koordynowanie działań gmin w zakresie działania
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki gminne
Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.3	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki prywatne, środki gminne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.4	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.5	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców

Opis Działania	Wspieranie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzzychodzie
Działanie 1.2.6	Wspieranie proinnowacyjności
Opis Działania	Wspieranie opracowywania i pomoc we wdrażaniu nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia, wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba przedsiębiorstw spełniających wymogi WRPO+ w tym zakresie
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzzychodzie
Program operacyjny 1.3	Rozwój turystyki
Działanie 1.3.1	Wykorzystanie potencjału szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (np. dzieci), promocja aktywnej turystyki kilkudniowej (szlaki rowerowe, piesze, kajakowe, konne)
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych, liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej
Opis Działania	Podnoszenie standardów jakościowych bazy noclegowej, organizacja szkoleń, ułatwienia dla przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych miejsc noclegowych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.3	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych, liczba szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły

Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.4	Promocja walorów Powiatu
Opis Działania	Promocja walorów turystycznych i przyrodniczych powiatu, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój punktu informacji turystycznej, stworzenie systemu informacji wizualnej,
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.5	Zwiększenie potencjału wypoczynkowej bazy prozdrowotnej
Opis Działania	Prowadzenie działań edukacyjnych, poszukiwanie inwestorów branżowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Wzrost liczby obiektów oferujących usługi prozdrowotne
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Program operacyjny 1.4	Wspieranie ograniczania zużycia energii i gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 1.4.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Opis Działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów do przeprowadzenia termomodernizacji budynków; wykonanie prac,
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, powiatowe, gminne, prywatne, środki WFOŚiGW, środki NFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją, osiągnięte oszczędności energii,
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.4.2	Wspieranie rozwoju gazyfikacji obszaru Powiatu
Opis Działania	Rozpoznanie wymogów firm gazyfikujących, wspieranie przygotowania możliwości formalnych w terenie, koordynowanie dostępu do terenu przebiegu instalacji, lobbying
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, gminne, prywatne (działanie niskokosztowe)
Miernik oceny	Wzrost zasięgu sieci gazowej
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Urzędy Gminne
Działanie 1.4.3	Projekt KLASTER ENERGETYCZNY
Opis Działania	Pilotażowy projekt kluczowy dla województwa wielkopolskiego, innowacyjny na skalę kraju. Jego celem jest doprowadzenie do niezależności energetycznej Powiatu. Partnerzy: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu i Politechnika Poznańska.

Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Stopień uruchomienia projektu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Urzędy Gminne
Program operacyjny 1.5	Innowacyjna i sprawna administracja
Działanie 1.5.1	Usprawnienie procesu zarządzania administracją
Opis Działania	Działanie polega na wdrożeniu systemu samooceny służącego poprawie zarządzania poszczególnymi sektorami usług z zakresu: bezpieczeństwa publicznego, infrastruktury drogowej, ochrony zdrowia, ochrony środowiska i rolnictwa, kontroli zarządczej, zarządzania projektami, w tym z funduszy unijnych w celu usprawnienia: systemów komunikacji społecznej; wzmocnienia zachowań etycznych w aspekcie zwiększenia przejrzystości realizowanych działań; kreowania pozytywnego wizerunku Urzędu; wymiany dobrych praktyk. Realizacja programu oparta będzie o nowoczesne narzędzia usprawniające zarządzanie oraz cykl szkoleń pracowników urzędu. Zostaną także wykorzystane narzędzia elektroniczne, jako forma dodatkowego poszerzenia wiedzy i kompetencji urzędników. Przeprowadzone zostanie badanie satysfakcji interesantów z poziomu świadczonych usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe
Miernik oceny	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach oraz liczba interesantów oceniających pozytywnie funkcjonowanie urzędu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.5.2	e-Administracja
Opis Działania	Stworzenie aplikacji ułatwiającej mieszkańcom, przedsiębiorcom, urzędnikom załatwianie spraw w urzędzie, dostęp do niezbędnych informacji, skrócenie czasu oczekiwania
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe
Miernik oceny	Stworzona aplikacja
Termin realizacji	2017-2018
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.5.3	e-Geodezja
Opis Działania	Modernizacja, aktualizacja i e-udostępnianie geodezyjnych rejestrów publicznych oraz standardowych opracowań kartograficznych i tematycznych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe
Miernik oceny	Stopień udostępnienia zasobów przez sieć,
Termin realizacji	2017-2018
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

5.2 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA”

Tabela 46 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA
Program operacyjny 2.1	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego
Działanie 2.1.1	Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska
Opis Działania	Dostosowanie środowiska do standardów określonych w stosownych przepisach prawa oraz zachowanie cennych walorów środowiska naturalnego.
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 2.1.2	Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią
Opis Działania	W ramach kompetencji i możliwości finansowych zasadnym jest wsparcie działań związanych z poprawą bilansu wodnego w powiecie oraz bieżącym utrzymaniem urządzeń wodnych, w tym zabezpieczeniem przed powodzią. Do najważniejszych działań w tym zakresie należeć będą: dotacje do spółek wodnych, przebudowa systemu odwodnienia dróg, pomoc w zwiększeniu małej retencji, zwiększenie retencji poprzez podpiętrzanie jezior powiatowych, na których znajdują się urządzenia piętrzące wodę, właściwe utrzymanie urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Powstanie obiektów związanych z poprawą bilansu wodnego oraz właściwe utrzymanie istniejących urządzeń wodnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 2.1.3	Promocja postaw ekologicznych
Opis Działania	Szkolenia, warsztaty, inicjatywy społeczne, działania medialne
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 2.2	Promocja rolnictwa i wspomaganie warunków gospodarowania
Działanie 2.2.1	Promocja powiatu w kontekście funkcjonowania rolnictwa oraz produkcji rolnej

Opis Działania	Działania promocyjne samorządu powiatowego, które będą miały na celu wsparcie rolnictwa, produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego w powiecie, w tym produkcji zdrowej żywności. Promocja będzie prowadzona przy wykorzystaniu m.in. prasy specjalistycznej, targów
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość działań promocyjnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.2	Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska
Opis Działania	Pomoc logistyczna dla instytucji działającej na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi, w zakresie rozpropagowania informacji oraz organizacji szkoleń związanych ze środkami finansowymi wspierającymi zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość przeprowadzonych szkoleń i innych działań w tym zakresie
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.3	Scalenie i wymiana gruntów
Opis Działania	Celem działania jest przedstawienie korzyści płynących z przedsięwzięcia scalenia i wymiany gruntów. Głównym jego zadaniem jest minimalizacja rozłogu gruntów, czyli poprawa struktury agrarnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość obrębów ewidencyjnych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.4	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.5	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW

Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin
Działanie 2.2.6	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie poszczególnych gmin, powiatu i poza jego granicami
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba producentów zdrowej żywności, ilość oferowanych produktów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin
Działanie 2.2.7	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o gleby, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa, powiększenie ilości zadrzewień śródpolnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, gminne, środki zewnętrzne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

5.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE”

Tabela 47 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
Program operacyjny 3.1	Promocja zdrowego trybu życia
Działanie 3.1.1	Zapobieganie występowaniu zachorowań i uzależnień oraz promocja zdrowia
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów zdrowotnych oraz innych zadań z zakresu promocji zdrowia, w tym: konferencje, festyny oraz zadania zlecone organizacjom pozarządowym i innym podmiotom uprawnionym
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki prywatne, środki unijne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń prozdrowotnych zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Międzychodzie , liczba osób objętych działaniami edukacyjno-szkoleniowymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.1.2	Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	Wspieranie działalności klubów sportowych, poprzez dotacje na zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, ochrony i promocji zdrowia, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, pomoc przy tworzeniu turniejów, patronat Powiatu Międzychodzkiego nad imprezami sportowymi oraz promocję akcji inicjowanych przez organizacje pozarządowe
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych imprez o charakterze sportowym, liczba klubów sportowych, liczba młodzieży objętych działaniem klubów dotowanych przez Powiat Międzychodzki o charakterze sportowym
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Powiatu
Działanie 3.2.1	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Wsparcie, w formie dotacji lub współorganizacji atrakcyjnych i innowacyjnych, adresowanych do różnych grup odbiorców, projektów z zakresu edukacji kulturalnej i animacji kultury z wykorzystaniem instytucji kultury, inicjatyw prywatnych i społecznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe

Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.2	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej
Opis Działania	Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba nowych tras rowerowych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.3	Zachowanie dorobku kultury i dziedzictwa Powiatu
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań promocyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych mających na celu uświadamianie mieszkańcom powiatu międzychodzkiego znaczenia i konieczności zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz renesansu patriotyzmu lokalnego, w ramach których planuje się tworzenie szlaków turystyczno-kulturowych obejmujących najciekawsze miejsca i obiekty zabytkowe w powiecie, • Dostosowanie do potrzeb zwiedzających (w tym osób niepełnosprawnych), termomodernizacja i renowacja, rozbudowa Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, gminne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń edukacyjnych w zakresie dziedzictwa i historii regionu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.4	Inwestycje w Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa budynku biurowo-socjalnego o nowe pomieszczenia przeznaczone na magazyny gospodarcze i eksponatów, pomieszczenia edukacyjne i biurowe. Prace budowlane polegać mają m.in. na powiększeniu istniejącego budynku w części południowej, przebudowę i remont pomieszczeń oraz dostosowanie ich do nowoczesnych wymogów edukacyjno-magazynowych, • Renowacja muru zarysu skrzydła południowego Zamku Opalińskich w Sierakowie i adaptacja go na cele ekspozycyjne wraz z zagospodarowaniem otoczenia na cele kulturalno-rekreacyjne. Projekt ten wymagany jest ze względu na zły stan muru, który wymaga interwencji konserwatorskiej i zabezpieczenie go przed dalszą erozją. W myśl działania projekt zakłada renowację muru z jednoczesną adaptacją go na cele wystaw plenerowych oraz zagospodarowanie jego otoczenia polegające m.in. na wykonaniu przestrzeni na koncerty plenerowe,

	<p>postawieniu tablic informacyjnych, kostek wiedzy, ławek oraz nowych nasadzeniach. Jednym z jego elementów jest również zegar słoneczny oraz minibastion artyleryjski,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonanie zabezpieczeń p.poż. w budynku Zamku wymaganych w związku z obowiązującymi przepisami. Działania te mają m.in. objąć założenie systemu oddymiania i ostrzegania p.poż. zabezpieczenie schodów oraz metalowej konstrukcji farbami ognioodpornymi, oraz założenie hydrantów wewnątrz budynku, • Wykonanie w części na II piętrze Zamku poddasza użytkowo-magazynowego przeznaczonego na pomieszczenie magazynowe lub ekspozycyjne. Muzeum w Sierakowie posiada ograniczoną powierzchnię magazynowo-ekspozycyjną, co wynika z jego układu i spełnianych funkcji. W związku z tym istnieje możliwość dobudowy poziomu użytkowego na II piętrze zamku, gdzie przy wykorzystaniu metalowej konstrukcji poddasza można uzyskać dodatkowe pomieszczenie przeznaczone na działalność Instytucji, • Termo-modernizacja Zamku w Sierakowie, polegająca na dociepleniu poddasza - Sali wystaw czasowych znajdującej się na II piętrze Zamku. Pomieszczenie to nie jest właściwie ocieplone - zimą jest w nim bardzo chłodno, a latem szybko się nagrzewa i robi się w nim duszno. Prace te związane byłyby z położeniem właściwej izolacji, ogrzewania oraz wentylacji pomieszczenia.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki prywatne
Miernik oceny	Zrealizowane inwestycje
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.3	Kontynuacja Rozwoju Szpitala Powiatowego w Międzychodzie
Działanie 3.3.1	Dalszy wzrost jakości świadczonych usług medycznych
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zakupy nowoczesnych urządzeń diagnostycznych i sprzętu medycznego, • Poszerzenie kompleksowości świadczonych usług, • Realizacja programów dostosowawczych do rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej, • Podwyższanie kwalifikacji obsługującego pacjentów personelu, • Uświadamianie i angażowanie personelu w działania na rzecz poprawy jakości oferowanych usług, • Przestrzeganie przez personel medyczny zasad etyki zawodowej,

	<ul style="list-style-type: none"> • Ciągłe doskonalenie systemu obsługi pacjentów i ich rodzin.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zakupiony sprzęt, nowe usługi, realizacja programów, szkolenia pracowników
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.2	Utrzymanie stabilizacji finansowej Zakładu oraz zwiększenie przychodów
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wielkości, a zwłaszcza wartości zakontraktowanych dotychczas usług, • Poszukiwanie nowych, potrzebnych, a jednocześnie rentownych usług medycznych mogących być przedmiotem umowy z NFZ, • Staranie się o pozyskanie dodatkowych funduszy unijnych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Pozyskane fundusze, wielkość przychodów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.3	Rozwój infrastruktury Szpitala
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań w zakresie tzw. szybkiej diagnostyki z możliwością wykonywania zabiegów w trybie jednodniowym, realizowanych w rozbudowanym Szpitalu w Międzychodzie o nowoczesny pawilon diagnostyczno-zabiegowy, z nowoczesnie wyposażonymi salami operacyjnymi oraz tomografem komputerowym, • Remont „starej chirurgii” – zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń Segmentu A Oddziału Chirurgicznego Ogólnego na Poradnie Specjalistyczne, • Informatyzacja SPZOZ (przejście na elektroniczną dokumentację medyczną), • Zakup karettek zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego, • Prace remontowo-budowlane wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, • Dostosowanie Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 grudnia 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii dla podmiotów wykonujących działalność medyczną, • Remonty oddziałów: Chorób Wewnętrznych, Pediatricznego, Reumatologicznego, • Dostosowanie „starej” części szpitala do wymogów przeciwpożarowych, • Dostosowanie pomieszczeń Poradni Ginekologiczno-

	<p>Położniczej w Sierakowie do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakup sprzętu medycznego, w tym cyfrowego aparatu RTG.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Wykonane remonty, zakupiony sprzęt, informatyzacja
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.4	Poprawa obsługi administracyjnej
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Dalszy rozwój informatyczny Zakładu zarówno w zakresie sprzętowym, nowoczesnego oprogramowania wspomagającego zarządzanie w aspekcie finansowym, jak również medycznym, • Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań internetowych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zakupiony sprzęt, programy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.5	Dalsza poprawa warunków pracy
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpieczeństwo i higienę pracy, • Systemy motywowania pracowników, • Realny wzrost wynagrodzeń, • Zwracanie uwagi na oddziaływanie na środowisko.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Poprawa warunków pracy, ankiety pracownicze
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.6	Postawienie większego znaczenia na świadczenia wykonywane poza kontraktem z NFZ
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie nowoczesnego sprzętu także dla coraz szerszego grona pacjentów indywidualnych, zakładów pracy, • Zawieranie umów na świadczenie usług medycznych z instytucjami ubezpieczeniowymi, które powinny być głównym kierunkiem poszukiwań dodatkowych środków.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zawarte umowy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.7	Wzmocniona promocja SPZOZ Międzychód z wykorzystaniem różnych technik marketingowych
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie certyfikacji w zakresie systemu zarządzania jakością według ISO 9001, systemu zarządzania

	<p>środowiskowego według ISO 14001 oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy według PN-N-18001,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie akredytacji Centrum Monitorowania Jakości, • Rozwój medycznych komórek organizacyjnych, z którymi mógłby być identyfikowany SPZOZ Międzychód.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Akredytacja CMJ, certyfikacja ISO
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Program operacyjny 3.4	Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego
Działanie 3.4.1	Rozwój dialogu i komunikacja społeczna
Opis Działania	Poszukiwanie i utrzymywanie obszarów współpracy samorządu powiatu z lokalnym społeczeństwem obywatelskim, czyli mieszkańcami powiatu międzychodzki, nieformalnymi inicjatywami społecznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które swoją aktywnością wypełniają przestrzeń publiczną, między innymi poprzez swobodny dostęp do aktualnych informacji o działalności samorządu, organizowanie tematycznych konferencji i seminariów dla różnych grup
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość konferencji i seminariów ,ilość wydarzeń promujących potencjał społeczeństwa powiatu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.4.2	Aktywizacja i wsparcie organizacji pozarządowych
Opis Działania	Aktywna współpraca Powiatu Międzychodzkiego z organizacjami pozarządowymi, między innymi tworzenie zespołów doradczych, organizację szkoleń, pomoc merytoryczną dla organizacji pozarządowych, promowanie działalności organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość szkoleń dla organizacji pozarządowych współorganizowanych przez Powiat Międzychodzki, ilość spotkań przedstawicieli Powiatu z organizacjami pozarządowymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.4.3	Partnerstwo
Opis Działania	Współpraca z samorządami lokalnymi poprzez organizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz społeczeństwa obywatelskiego oraz współpraca z zagranicą w celu transferu idei partnerstwa i społeczeństwa obywatelskiego, połączonego z wymianą doświadczeń

Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki gminne
Miernik oceny	Ilość przedsięwzięć współorganizowanych, ilość partnerstw
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.5	Ograniczenie bezrobocia
Działanie 3.5.1	Wsparcie doradcze pracodawców oraz osób bezrobotnych
Opis Działania	Zadanie wykonywane przez doradców zawodowych w zakresie: udzielania pomocy osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, i pracującym w planowaniu, i organizowaniu ich życia zawodowego, pomocy ludziom mającym trudności z podjęciem lub realizacją decyzji zawodowej, wynikających głównie z braku umiejętności oceny swoich możliwości zawodowych lub korzystania z informacji o rynku pracy, pomocy pracodawcy w selekcji kandydatów na stanowiska pracy wymagające szczególnych predyspozycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość podjęć pracy w stosunku do osób objętych pomocą doradcy
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Działanie 3.5.2	Prowadzenie cyklicznych badań i diagnoz lokalnego rynku pracy
Opis Działania	Przeprowadzanie, publikowanie upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na rynku pracy. Badania i diagnozy rynku pracy w celu określenia potrzeb pracodawców, jak i możliwości bezrobotnych. Zakres tych badań to: określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie, analiza wpływających ofert pracy i kierunków edukacyjnych, kierunku rozwoju największych firm w powiecie, przewidywane oczekiwania pracodawców odnośnie pożądaných kwalifikacji, badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i pracodawców. Wyniki badań posłużą prognozowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy i umożliwią właściwy dobór form aktywizujących dla osób bezrobotnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Raport z przeprowadzonych badań i analiz
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Działanie 3.5.5	Organizacja szkoleń i kursów doskonalących umiejętności i podnoszących kwalifikacje
Opis Działania	Realizacja zadania odbędzie się poprzez dostosowanie ofert szkoleniowych pod potrzeby osób bezrobotnych i pracodawców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe

Miernik oceny	Liczba osób objętych szkoleniami, wskaźnik efektywności tj. liczba osób, które po zakończeniu udziału w szkoleniu uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Program operacyjny 3.6	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.6.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.6.2	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychiatrycznych, wad postawy, wymowy itd.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.7	Uczenie się przez całe życie (LLL)
Działanie 3.7.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.7.2	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.8	Rozwój placówek pomocy społecznej
Działanie 3.8.1	Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i eliminowanie ich negatywnych skutków

Opis działania	Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami, zapewnienie w jednostkach pomocy społecznej niezbędnych środków finansowych na wsparcie rodzin, organizowanie systemu opieki nad dzieckiem pozbawionym wsparcia rodziny
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie
Działanie 3.8.2	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin
Opis działania	<ul style="list-style-type: none"> • Oddział Piłka: zagospodarowanie terenu, remonty i modernizacja ciągów komunikacyjnych, stworzenie parku rekreacyjno-sportowego, stworzenie sali doświadczania świata, zakup łóżek specjalistycznych, • Oddział Zamyślin: zagospodarowanie terenu, wyposażenie Sali rehabilitacyjnej w sprzęt, remont stołówki, wymiana przestarzałych mebli, stworzenie parku rekreacyjno-sportowego, • Wykonanie sieci kanalizacyjnej.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Przeprowadzone działania
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie, DPS Piłka-Zamyślin
Działanie 3.8.3	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej w Łęczeczkach
Opis działania	Rozbudowa instalacji systemu p.poż., działania energooszczędne, wymiana okien i drzwi, monitoring pomieszczeń ogólnodostępnych, likwidacja barier architektonicznych, zagospodarowanie hali basenowej, założenie instalacji klimatyzacyjnej, poprawa funkcjonowania istniejącej oczyszczalni ścieków.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Przeprowadzone działania
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie, DPS Łęczeczki
Działanie 3.8.3	Realizacja programów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Opis działania	Realizacja strategii
Potencjalne źródło finansowania	Zgodnie ze strategią
Miernik oceny	Zgodnie ze strategią
Termin realizacji	Zgodnie ze strategią
Koordynator	Zgodnie ze strategią
Program operacyjny 3.9	Aktywacja społeczna poprzez poprawę dostępu do Internetu

Działanie 3.9.1	Budowa sieci dostępu do Internetu w oparciu o istniejącą sieć szkieletową
Opis działania	Budowa sieci dostępu w oparciu o istniejącą sieć szkieletową
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, gminne
Miernik oceny	Zasięg dostępu do sieci
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gminne

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

5.4 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB”

Tabela 48 CEL STRATEGICZNY 4

CEL STRATEGICZNY 4	ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB
Program operacyjny 4.1	Ulepszanie warunków, jakości i dostępności edukacji
Działanie 4.1.1	Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli
Opis Działania	Podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w szkołach i przedszkolach z terenu Powiatu Międzychodzkiego poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli: szkolenia, warsztaty, konsultacje, utworzenie sieci współpracy, działania na platformie e-learningowej
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba nauczycieli objętych doskonaleniem zawodowym, ilość szkół objętych doskonaleniem zawodowym
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.2	Wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji nieformalnej
Opis Działania	Działanie będzie polegało na systematycznym monitorowaniu ogłaszanych programów, konkursów w sprawie pozyskiwania środków na realizację zadań z zakresu edukacji i bieżące informowanie, poprzez portal informacyjny, o możliwości aplikowania o środki finansowe. W ramach działania planuje się współorganizowanie szkoleń w zakresie wypełniania dokumentacji dotyczących wniosków aplikacyjnych oraz ogłoszenie konkursów grantowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych i przekazanych dla stowarzyszeń, ilość konkursów grantowych w obszarze edukacji, liczba młodzieży objętej działaniem
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.3	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	Dostosowanie bazy dydaktycznej placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Międzychodzki do standardów programowych umożliwiających przeprowadzanie zajęć na najwyższym poziomie kształcenia oraz dostosowanie do wymogów rynku pracy, wymiana sprzętu komputerowego, doposażenie sal lekcyjnych, zakup pomocy dydaktycznych

Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość zakupionych pomocy naukowych i dydaktycznych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.4	Modernizacja bazy dydaktycznej oraz rozbudowa bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	<p>Działanie polega na systematycznej modernizacji bazy dydaktycznej i rozbudowie bazy sportowej szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Międzychodzki np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybudowanie sali gimnastycznej, boiska sportowego z zapleczem, remonty piwnic, sanitariatów, zagospodarowanie terenu wokół budynku LO na potrzeby LO w Międzychodzie, • wymiana rozdzielni NN-RG i podrozdzielni NN, wymiana instalacji kanalizacyjnej, wybudowanie boiska, remonty podłóg, budowa ścieżek, malowanie, remont Sali gimnastycznej, wymiana papy na łączniku na potrzeby ZS Nr 1 w Międzychodzie, • modernizacja instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej, wymiana ogrodzenia, utworzenie boiska, wymiana podłóg, zakup pieca na potrzeby ZS Nr 2 w Międzychodzie, • modernizacja monitoringu, infrastruktury kanalizacyjnej, grzewczej, izolacji fundamentów, modernizacja ogrodzenia budynku, modernizacja internatu na potrzeby ZS Nr 3, • adaptacja pomieszczeń pod działalność związaną z ochroną zdrowia, głęboka termomodernizacja na potrzeby Zespołu Szkół w Sierakowie, • zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole, wymiana pieców i pionów centralnego ogrzewania, remonty korytarzy, wymiana drzwi, wymiana instalacji elektrycznych, malowanie elewacji, remont magazynów na potrzeby Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Międzychodzie.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość wyremontowanych pomieszczeń, ilość wybudowanych obiektów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.5	Rozwój cyfrowych form edukacji
Opis Działania	Celem działań w ramach rozwoju cyfrowych form edukacji ma być wprowadzenie uczestników klasycznego systemu edukacji (szkół, uczniów, nauczycieli i rodziców) w coraz powszechniej panujące w życiu codziennym realia cyfrowe. Cyfryzacja ta zakłada wprowadzanie w trybie on-line zarówno rozwiązań

	komunikacyjnych, jak również zintegrowanych systemów e-edukacyjnych (np. wprowadzenie zintegrowanego systemu obiegu informacji w szkołach: e-dziennik, e-sekretariat, e-świadectwa itp.)
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Udział uczniów i nauczycieli korzystających z cyfrowych form edukacji
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.6	Dostosowanie sieci szkół do potrzeb mieszkańców i rynku pracy
Opis Działania	Działanie dostosowujące profil szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb mieszkańców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Procent młodzieży gimnazjalnej kontynuującej naukę w szkołach Powiatu, procent ludzi dorosłych uzupełniających wiedzę w szkołach Powiatu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.7	Podnoszenie jakości sieci szkół
Opis Działania	Działania ukierunkowane na poprawę wyników egzaminów zewnętrznych, realizacja projektów edukacyjnych, dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanie kół zainteresowań itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Miejsce Powiatu Międzychodzkiego w rankingu wyników egzaminacyjnych wśród innych powiatów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 4.2	Rozwój szkolnictwa zawodowego i technicznego
Działanie 4.2.1	Wypracowanie narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami
Opis Działania	Działanie polegać będzie na wypracowaniu narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami w celu dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Opracowanie modelu współpracy przedsiębiorców ze szkołami, ilość szkoleń przeprowadzonych przez doradców zawodowych, ilość spotkań przedsiębiorców z uczniami szkołami
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.2	Rozwój systemu doradztwa zawodowego – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy
Opis Działania	W ramach działania zamierza się postawić nacisk na rozwój

	indywidualnego doradztwa zawodowego poprzez wypracowanie modelu doradztwa zawodowego właściwego dla Powiatu Międzychodzkiego
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba konsultacji w zakresie doradztwa zawodowego
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.3	Rozwój szkolnictwa zawodowego
Opis Działania	Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego poprzez takie działania jak: organizacja praktyk i staży dla uczniów u wielkopolskich pracodawców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba uczniów korzystających z praktyk
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.4	Promocja kształcenia na kierunkach zawodowych i technicznych
Opis Działania	Promocja nauki w szkołach zawodowych i technicznych poprzez: informację w formach multimedialnych, wizyty w gimnazjach, drzwi otwarte, spotkania w warsztatach pracy, praktyki, spotkania z przedstawicielami zawodów, wizyty w szkołach połączone z prezentacjami tych szkół, informowanie poprzez Internet, biuletyny informacyjne w lokalnej prasie
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość informacji (publikacji) o szkolnictwie zawodowym i technicznym
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.5	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Zespole Szkół w Sierakowie
Opis Działania	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w zakresie technik rybactwa śródlądowego, prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych w zakresie rybactwa śródlądowego, współpraca z Lokalną Grupą Rybacką „Obra-Warta”.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Utworzone Centrum
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Zespół Szkół w Sierakowie

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo

decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

6 STRATEGIA POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016 – 2024 na tle innych dokumentów strategicznych – przede wszystkim Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020. Analiza wykazuje zbieżność strategii Powiatu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla dotyczącymi powiatu.

6.1 STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego wykazuje pełną zbieżność z dokumentami o charakterze krajowym, które wskazują konieczność zrównoważonego rozwoju rolnictwa i leśnictwa. Strategia rozwija tematykę nowoczesności w produkcji rolnej i rozwoju przetwórstwa rolnego. Ponadto poświęca wiele uwagi zmianie konieczności uzupełnienia dotychczasowej produkcji rolnej innymi działaniami. Również w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej i społecznej Strategia jest w pełni zgodna z wyżej wymienionymi dokumentami strategicznymi

6.2 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,
- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczego powiatu.

6.3 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

6.4 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Główny cel strategiczny polityki regionalnej określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to:

- Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Realizacja tego celu jest możliwa dzięki koncentracji środków w obszarach i działaniach, które największym stopniu będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych tj.:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024 będzie realizować założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

6.5 ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Spójność dokumentów strategicznych powiatu wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 o nazwach:

- Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- Lepsze zarządzanie energią,
- Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie,
- Zwiększenie spójności województwa,

- Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- Zwiększenie zasobów i wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,
- Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

7 WDRAŻANIE STRATEGII

7.1 METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO NA LATA 2016-2024

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja Strategii jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych powiatu. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych powiatu zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy powiatu.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze Powiatu wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Powiatu kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Starostwa Powiatu Międzychodzkiego.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz powiatowych. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego

stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu.

Starostwo Powiatowe w Międzychodzie jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024 została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Powiecie.

7.2 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań Powiatu należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem Powiatu gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład Rady Powiatu będącej szeroką reprezentacją mieszkańców powiatu sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz powiatu. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włączanie się bezpośrednio jak i poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Powiatu.

Powiat inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

7.3 PUBLIC RELATIONS STRATEGII POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Istotną uwagę władze Powiatu przykładają do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych pośród przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe – będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,
- współpracę z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,
- bezpośrednie działania informacyjno-promocyjne pracowników Starostwa Powiatowego.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców powiatu, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii Powiatu odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej Powiatu, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

8 ZAŁĄCZNIKI

1. Dokumenty strategiczne powiatu i gmin powiatu powiązane ze strategią rozwoju

- Plan Gospodarki Odpadami Dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Międzychodzkiego w latach 2003-2015,
- Program Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Międzychodzkiem 2003-2015,
- Strategia Rozwoju Ratownictwa i Ochrony Przeciwpożarowej dla Powiatu Międzychodzkiego na lata 2011-2020,
- Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023,
- Studium Rowerowe Gminy Międzychód,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Międzychód na okres 2009-2012 z perspektywą na 2013-2016,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Międzychód – Aktualizacja,
- Plan Odnowy Miejscowości Głazewo 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Gorzyń 2013-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Kamionna 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Lewice 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Łowyń 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Mniszki 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Muchocin 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Gorzycko Stare 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Zatom Stary 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Krzyżkówko 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Skrzydlewo 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Zatom Nowy 2015-2020,
- Plan Odnowy Miejscowości Radgoszcz 2015-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Sieraków do roku 2020,
- Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków,
- Raport o Stanie Gminy Sieraków,

- Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest na terenie Gminy Sieraków,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków,
- Program Opieki Nad Zabytkami Dla Gminy Sieraków na lata 2008-2011,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na Lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018,
- Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Sieraków,
- Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Sieraków do 2020 roku,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywa na lata 2019-2022,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chrzypsko Wielkie,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2014-2024,
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chrzypsko Wielkie,
- Plan Odnowy Miejscowości Ryżyn na lata 2011-2018,
- Plan Odnowy Miejscowości Mylin na lata 2008-2015,
- Plan Odnowy Miejscowości Charcice na lata 2008-2015,
- Plan Odnowy Miejscowości Gnuszyn na lata 2008-2015,
- Plan Odnowy Miejscowości Łężce na lata 2008-2015,
- Plan Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie na lata 2011-2018,
- Gminny Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Chrzypsko Wielkie na lata 2008-2011,
- Lokalna Strategia Rozwoju – Stowarzyszenie Puszcza Notecka.

Aktualne dokumenty strategiczne są dostępne na stronach internetowych powiatu i poszczególnych gmin i jednostek organizacyjnych.

2. Macierz analizy SWOT powiatu międzychodzkiego

Cecha bilansowana	OT	Współpraca z otoczeniem							suma	Ludność				suma
		Kultura	Lasy i tereny zielone	Zasoby wodne	Usługi i przetwórstwo	Turystyka i rekreacja	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Sieć komunikacyjna		Komunikacja publiczna	Sieć kanalizacyjna			
SW	wartość	2,16	3,24	2,40	1,35	0,80	1,20	1,20		0,00	0,20	0,10	0,10	
Miejsca pracy	0,45	1	1	1	1	2	2	2	4,50	2	1	1	1	2,25
Kultura	0,36	2	0	1	1	1	2	2	3,24	1	0	0	0	0,36
Położenie powiatu	0,60	2	2	2	2	1	2	2	7,80	2	1	1	1	3,00
Lasy i tereny zielone	0,60	2	2	0	1	2	2	2	6,60	1	1	1	1	2,40
Sieć wodociągowa	0,30	1	0	0	1	1	1	1	1,50	1	0	0	1	0,60
Turystyka i rekreacja	0,30	2	1	2	2	1	0	1	2,70	2	1	1	1	1,50
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,30	2	1	2	2	2	1	2	3,60	1	1	1	1	1,20
									29,94					11,31
Komunikacja publiczna	0,10	2	2	2	2	1	2	1	1,20	2	2	0	1	0,50
Sieć komunikacyjna	0,10	2	2	1	1	2	2	2	1,20	2	0	2	1	0,50
									2,40					1,00

3. Macierz analizy TOWS powiatu międzychodzkiego

Cecha bilansowana	SW	Miejsca pracy	Kultura	Położenie powiatu	Lasy i tereny zielone	Sieć wodociągowa	Turystyka i rekreacja	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		Komunikacja publiczna	Sieć komunikacyjna	
OT	wartość	0,45	0,36	0,60	0,60	0,30	0,30	0,30	suma	0,10	0,10	suma
Współpraca z otoczeniem	2,16	2	2	1	1	0	2	2	21,60	1	1	4,32
Kultura	3,24	1	0	1	1	0	1	1	16,20	0	0	0,00
Lasy i tereny zielone	2,40	1	1	1	0	0	2	2	16,80	1	1	4,80
Zasoby wodne	1,35	1	1	1	1	0	2	2	10,80	1	0	1,35
Usługi i przetwórstwo	0,80	2	0	1	1	1	0	2	5,60	1	1	1,60
Turystyka i rekreacja	1,20	2	1	1	2	0	2	2	12,00	2	1	3,60
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,20	2	1	1	2	0	1	2	10,80	1	1	2,40
									93,80			18,07
Ludność	0,00	2	2	0	0	0	2	1	0,00	2	2	0,00
Sieć komunikacyjna	0,20	2	1	1	1	0	2	2	1,80	2	0	0,40
Komunikacja publiczna	0,10	2	1	1	1	0	2	2	0,90	0	2	0,20
Sieć kanalizacyjna	0,10	1	0	0	1	1	1	1	0,50	2	1	0,30
									3,20			0,90

4. Konsultacje

Zaproszenie do udziału w konsultacjach zostało skierowane do ogółu mieszkańców poprzez:

- zamieszczenie na stronie internetowej powiatu i podmiotów powiązanych,
- zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Międzychodzie.

Ponadto do udziału w konsultacjach Strategii zostało zaproszonych wiele organizacji z terenu powiatu.

5. Skład Zespołu ds. Strategii:

- Julian Mazurek – Starosta Międzychodzki,
- Jędrzej Schubert – Wicestarosta Międzychodzki,
- Małgorzata Dorota Kiełbasa – Sekretarz Powiatu,
- Elżbieta Piechowiak – Skarbnik Powiatu,
- Mariusz Osowski – kierownik Wydziału Komunikacji i Dróg,
- Agnieszka Leśniewska – kierownik Wydziału Promocji, Rozwoju, Budownictwa i Zamówień Publicznych,
- Arkadiusz Halasz – Inspektor w Wydziale Promocji, Rozwoju, Budownictwa i Zamówień Publicznych.

6. Zespół Remedis SA

- Krzysztof Nowak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Mrowicki – Dyrektor
- Marcin Wyszogrodzki – Dyrektor ds. Sektora Publicznego
- Bartosz Baranowski – Specjalista ds. Sektora Publicznego
- Natalia Lis – Specjalistka ds. Metodyki i Badań

7. Analiza SWOT – szablon

Autor propozycji

Silne i słabe strony dotyczą stanu aktualnego, możliwości i zagrożenia dotyczą przyszłości.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Silne strony

Słabe strony

Możliwości

Zagrożenia

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Cele, programy, działania – szablon

CEL STRATEGICZNY	
Program operacyjny	
Nazwa działania 1	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	
Nazwa działania 2	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 GMINY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	19
Tabela 2 SIEĆ OSADNICZA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (stan na 31.12.2014 r.).....	20
Tabela 3 GLEBY W GMINIE MIĘDZYCHÓD WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ	24
Tabela 4 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCHW POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – GRUNTY ROLNE.....	24
Tabela 5 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCHW POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – UŻYTKI ZIELONE	25
Tabela 6 GLEBY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ	25
Tabela 7 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (31.12.2014 r.)	25
Tabela 8 UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA ROPY NAFOTOWEJ.....	26
Tabela 9 JEZIORA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	28
Tabela 10 LASY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (2014 ROK)	31
Tabela 11 LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W LATACH 2005-2014	56
Tabela 12 LICZBA MIESZKAŃCÓW POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	57
Tabela 13 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU NA TLE WOJEWÓDZTWA I SĄSIADUJĄCYCH POWIATÓW	58
Tabela 14 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYROST NATURALNY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	60
Tabela 15 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	62
Tabela 16 CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	65
Tabela 17 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	67
Tabela 18 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	71
Tabela 19 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	71
Tabela 20 STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	72
Tabela 21 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	72
Tabela 22 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.....	72

Tabela 23 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010	73
Tabela 24 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040.....	74
Tabela 25 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W LATACH 2010-2014.....	74
Tabela 26 PODMIOTY GOSPODARCZE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU.....	75
Tabela 27 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU.....	75
Tabela 28 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ	78
Tabela 29 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU	79
Tabela 30 SIEĆ KANALIZACYJNA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	79
Tabela 31 CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU	80
Tabela 32 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU (stan na 2014 rok)	81
Tabela 33 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	83
Tabela 34 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU.....	84
Tabela 35 LICZBA UCZNIÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W SZKOŁACH POWIATOWYCH W LATACH 2011-2015	86
Tabela 36 POWODY PRYZNANIA POMOCY RODZINIE (NA PODSTAWIE DECYZJI) W 2014 ROKU W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	93
Tabela 37 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	94
Tabela 38 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	97
Tabela 39 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU STANU ŚRODOWISKA	98
Tabela 40 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	100
Tabela 41 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.....	102
Tabela 42 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA.....	103
Tabela 43 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	104
Tabela 44 ANALIZA SWOT POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	110

Tabela 45 CEL STRATEGICZNY 1.....	118
Tabela 46 CEL STRATEGICZNY 2.....	125
Tabela 47 CEL STRATEGICZNY 3.....	128
Tabela 48 CEL STRATEGICZNY 4.....	138

Rysunek 1 Cykl Deminga (źródło: https://pl.wikipedia.org).....	8
Rysunek 2 Herb powiatu międzychodzkiego (źródło: http://powiat-miedzychodzki.pl).....	18
Rysunek 3 Logo Powiatu (źródło: http://powiat-miedzychodzki.pl).....	18
Rysunek 4 Powiat międzychodzki na tle województwa wielkopolskiego (źródło: https://pl.wikipedia.org)	19
Rysunek 5 Powiat międzychodzki (źródło: www.osp.org.pl)	20
Rysunek 6 Sieć osadnicza powiatu (źródło: http://powiat-miedzychodzki.pl)	22
Rysunek 7 Obszar Natura 2000 na tle powiatu międzychodzkiego (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja)	33
Rysunek 8 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie”	37
Rysunek 9 Pałac w Białokoszu (źródło: pl.wikipedia.org).....	40
Rysunek 10 Pałac w Charcicach (źródło: pl.wikipedia.org)	40
Rysunek 11 Kościół w Chrzypsku Wielkim (źródło: pl.wikipedia.org)	41
Rysunek 12 Pałac Śródka (źródło: www.chrzypsko.pl).....	42
Rysunek 13 Kościół w Kwilczu (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie)	43
Rysunek 14 Pałac Kwileckich z 1828 roku (źródło: Skarby Ziemi Kwileckiej – Album).....	43
Rysunek 15 Dwór w Luboszu (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	44
Rysunek 16 Dwór w Mościejewie (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	44
Rysunek 17 Kościół ewangelicki w Orzeszkowie (źródło: pl.wikipedia.org).....	45
Rysunek 18 Kościół w Kamionnie (źródło: regionwielkopolska.pl)	46
Rysunek 19 Kościół w Lewicach (źródło: http://www.miedzychod.mserwer.pl).....	46
Rysunek 20 Zespół stacji kolejowej w Międzychodzie (źródło: pl.wikipedia.org).....	47
Rysunek 21 Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie	47
Rysunek 22 Dwór w Mnichach (źródło: http://herbarzpojezierza.pl).....	48
Rysunek 23 Dwór w Chalinie (źródło: http://herbarzpojezierza.pl).....	49
Rysunek 24 Kościół ewangelicki (źródło: pl.wikipedia.org)	50
Rysunek 25 Muzeum Zamek Opalińskich (źródło: pl.wikipedia.org).....	50
Rysunek 26 CERiP w Mniszkach (źródło: http://www.mniszki.pl/)	51
Rysunek 27 Punkt widokowy Łęczeczki (źródło: https://pl.wikipedia.org).....	52
Rysunek 28 Szlak Świętego Jakuba w powiecie międzychodzkiem.....	54
Rysunek 29 „Laufpompa” w Międzychodzie	55
Rysunek 30 Przyrost naturalny w Polsce, województwie wielkopolskim i powiecie międzychodzkiem w 2014 roku	61

Rysunek 31 Przyrost naturalny w poszczególnych gminach powiatu w 2014 roku	61
Rysunek 32 Zużycie wody [m ³] w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Polsce, w województwie wielkopolskim i w powiecie międzychodzkiem w 2014 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych).....	79
Rysunek 33 Port w Międzychodzie (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie).....	90

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Stosunek liczby kobiet i mężczyzn w powiecie	56
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w powiecie na 1 km ²	57
Wykres 3 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu międzychodzkiego na 1 km ²	58
Wykres 4 Migracje mieszkańców powiatu międzychodzkiego	59
Wykres 5 Saldo migracji mieszkańców powiatu międzychodzkiego	59
Wykres 6 Saldo migracji mieszkańców poszczególnych gmin powiatu międzychodzkiego.....	60
Wykres 7 Ludność powiatu w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym...	62
Wykres 8 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2014.....	63
Wykres 9 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku produkcyjnym w latach 2005- 2014	63
Wykres 10 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2014.....	64
Wykres 11 Bezrobotni rejestrowani na obszarze poszczególnych gmin w latach 2012-2015 ..	66
Wykres 12 Bezrobotni rejestrowani na obszarze powiatu w latach 2005-2015.....	66
Wykres 13 Liczba uczniów w szkołach, za które odpowiada Starostwo Powiatowe w Międzychodzie w latach 2011-2015	87
Wykres 14 Interwencje na terenie powiatu w latach 2005-2015	95
Wykres 15 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej	98
Wykres 16 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska	99
Wykres 17 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego	101
Wykres 18 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	103
Wykres 19 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	104
Wykres 20 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego ...	105
Wykres 21 SWOT powiatu międzychodzkiego	112
Wykres 22 TOWS powiatu międzychodzkiego	113
Wykres 23 SWOT/TOWS powiatu międzychodzkiego.....	113